



SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 98

Rozeslána dne 25. července 2001

Cena Kč 52,90

O B S A H:

253. Zákon, kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
 254. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
 255. Zákon, kterým se mění zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.
 256. Zákon o pohřebnictví a o změně některých zákonů
 257. Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)
-

253

ZÁKON

ze dne 27. června 2001,

kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 písm. a) se za slovo „které“ vkládají slova „ke dni 24. června 1991“.

2. V § 1 odst. 1 písm. a) bodu 1 se slovo „tvoří“ nahrazuje slovem „tvořily“ a slovo „náležejí“ se nahrazuje slovem „náležely“.

3. V § 1 odst. 1 písm. a) bodu 2 se slovo „jsou“ nahrazuje slovem „byly“.

4. V § 1 odst. 1 písm. a) bodu 3 se slovo „jsou“ nahrazuje slovem „byly“.

5. V § 1 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) postup Pozemkového fondu při převodu zemědělských pozemků na oprávněné osoby, kterým vzniklo právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o půdě“) a na fyzické nebo právnické osoby, na něž toto právo přešlo nebo bylo převedeno (dále jen „oprávněné osoby“),“.

6. V § 2 odst. 1 se písmena b) a f) včetně poznámek pod čarou č. 5), 11) a 12) zrušují.

Dosavadní písmena c) až e) se označují jako písmena b) až d) a dosavadní písmena g) až k) se označují jako písmena e) až i).

7. V § 2 odst. 2 se za větu první vkládá nová věta, která zní: „Při převodu zastavěných pozemků se sdělení v případech podle odstavce 1 písm. d), f) až i) nevyžaduje a v případech podle písmene c) se vyžaduje sdělení, pouze pokud jde o § 29 zákona o půdě.“.

8. V § 2 se na konci odstavce 2 tečka vypouští a doplňují se tato slova: „nebo že ke dni 31. prosince 1949 nebyly ve vlastnictví obcí.“.

9. V § 2 se na konci odstavce 3 tečka vypouští a doplňují se tato slova: „nebo není-li převodci doručeno ve lhůtě stanovené podle odstavce 2 sdělení příslušného orgánu, s výjimkou případů podle odstavce 1 písm. a) a c), pokud jde o § 29 zákona o půdě.“.

10. V § 3 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Převodce nemůže svým vnitřním předpisem omezit možnost nabývání pozemků osobami v § 5 až 7.“.

11. V § 4 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) veřejná vysoká škola zajišťující vzdělávání v zemědělských nebo lesnických oborech (dále jen „veřejná vysoká škola“).“.

12. V § 4 odstavec 2 zní:

„(2) Právnickou osobou podle odstavce 1 písm. c) je právnická osoba, která je vlastníkem (spoluvlastníkem) budov nebo staveb, které jsou nemovitostmi; tato právnická osoba může nabýt pouze zemědělský pozemek uvedený v § 5 odst. 6.“.

13. V § 5 se v nadpisu doplňují slova „a uživatele pozemků v zahrádkových nebo chatových osadách“.

14. V § 5 odst. 1 písm. b) se slova „schválenou územně plánovací dokumentací“ nahrazují slovy „závaznou částí schválené územně plánovací dokumentace“.

15. V § 5 odst. 1 písmeno d) zní:

„d) zastavěné budovami nebo stavbami, které jsou nemovitostmi, ve vlastnictví obce.“.

16. V § 5 se na konci odstavce 2 doplňuje tato věta: „Jestliže nebude možné pozemek převést zpět na Pozemkový fond, protože bude ve vlastnictví třetí osoby, je obec povinna ve stejné lhůtě poskytnout Pozemkovému fondu finanční náhradu ve výši ceny pozemku zjištěné podle cenového předpisu²⁶⁾ platného

ke dni uzavření smlouvy, podle které byl pozemek obci převeden.“.

17. V § 5 odstavce 3 až 5 znějí:

„(3) Pozemky vymezené v odstavci 1 budou převedeny na základě písemné žádosti obce do jejího vlastnictví, pokud byly, s výjimkou pozemků, které jsou převáděny do vlastnictví obce bezúplatně, marně nabídnuty oprávněným osobám. Po doručení žádosti obce je Pozemkový fond povinen pozemek neprodleně nabídnout oprávněným osobám, pokud tak dosud ne učinil.

(4) Na základě písemné žádosti veřejné vysoké školy může Pozemkový fond převést bezúplatně do jejího vlastnictví pozemky, které tato škola nezbytně potřebuje pro výchovu a výuku v oblasti zemědělství, veterinárního lékařství a hygieny nebo lesnictví.

(5) Na základě písemné žádosti oprávněného uživatele (uživatelů) pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách zřízených na základě územního rozhodnutí nebo existujících již před 1. říjnem 1976 převede Pozemkový fond tento pozemek do vlastnictví (spoluvlastnictví) této osobě. Do vlastnictví nabyvatele se současně s pozemkem převádějí bezúplatně všechny součásti a příslušenství tohoto pozemku.“.

18. V § 5 se doplňují odstavce 6 a 7, které znějí:

„(6) Na základě písemné žádosti prodá Pozemkový fond vlastníkov (spoluvlastníkovi) budovy nebo stavby, která je nemovitostí, zemědělský pozemek touto nemovitostí zastavěný. Pozemkový fond prodá vlastníkov (spoluvlastníkovi) budovy nebo stavby, která je nemovitostí, zemědělský pozemek navazující na pozemek touto nemovitostí zastavěný, jestliže tento pozemek funkčně souvisí s touto nemovitostí a vlastníkov (spoluvlastník) nemovitosti je oprávněným uživatelem tohoto pozemku.

(7) Pokud o převod zemědělského pozemku požádají některé z osob uvedených v odstavcích 1, 5 nebo 6, uspokojí se v tomto pořadí:

- a) uživatel (uživatelé) pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách,
- b) vlastníkov (spoluvlastník) budovy nebo stavby, která je nemovitostí,
- c) obec.“.

19. Poznámka pod čarou č. 21) se zrušuje.

20. V § 7 se za dosavadní odstavec 4 vkládají nové odstavce 5 až 9, které znějí:

„(5) Výzvu podle odstavce 4 Pozemkový fond ne učiní, pokud mezi osobami, které požádaly o koupi zemědělského pozemku, je osoba, která má tento pozemek pronajatý od Pozemkového fondu minimálně po dobu 5 let, a to ke dni vyhlášení prodeje. Tato osoba má před ostatními osobami uvedenými v odstavci 1

přednostní právo, pokud toto právo uplatní v žádosti podle odstavce 3.

(6) Přednostní právo na prodej je limitováno výměrou pozemků, které má osoba uvedená v odstavci 5 pronajaté od Pozemkového fondu ke dni vyhlášení prodeje podle odstavce 2 tak, že přednostní právo lze uplatnit pouze do výměry nepřesahující 50 % takto pronajatých pozemků.

(7) U společníků obchodních společností nebo členů družstev podle odstavce 1 písm. c) platí, že podmínky pro vznik přednostního práva uvedené v odstavcích 5 a 6 splňuje obchodní společnost, jejímž je společníkem, nebo družstvo, jehož je členem. Společníkov obchodní společnosti nebo člen družstva může své přednostní právo podle odstavců 5 a 6 uplatnit pouze s písemným souhlasem obchodní společnosti, jejímž je společníkem, nebo družstva, jehož je členem. Tento souhlas týkající se konkrétního pozemku musí být přiložen k žádosti podle odstavce 3.

(8) Jestliže podmínky pro vznik přednostního práva s využitím odstavce 7 splní více osob a požádají o převod, vyzve je Pozemkový fond, aby do 30 dnů nabídly kupní cenu, a poté prodá zemědělský pozemek té z nich, která nabídne nejvyšší cenu.

(9) Osoba, která bude uplatňovat přednostní právo podle odstavců 5 až 8, může tímto způsobem koupit celkem od Pozemkového fondu nejvýše 300 ha pozemků. Pro osoby uvedené v odstavci 7 je tato výše společná pro společníky jedné obchodní společnosti nebo jednoho družstva.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 10.

21. V § 7 odst. 10 se za slova „v § 5 a 6“ vkládají slova „a splňují ve vztahu k převáděnému pozemku podmínky stanovené v § 5 nebo § 6“.

22. V § 7 odst. 10 se vkládá nové písmeno a), které zní:

„a) uživatel (uživatelé) pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách,“.

Dosavadní písmena a) až c) se označují jako písmena b) až d).

23. V § 7 se na konci odstavce 10 doplňuje tato věta: „Marným uplynutím lhůty uvedené v odstavci 3 zanikne osobám uvedeným v § 5 a 6 právo na převod zemědělského pozemku tímto způsobem.“.

24. V § 8 odstavec 1 zní:

„(1) Postup podle § 7 tohoto zákona nelze opakovat. Zemědělské pozemky, které nebyly převedeny postupem uvedeným v § 5 až 7, může Pozemkový fond prodat osobám uvedeným v § 4 odst. 1 písm. a), b) a d) v obchodní veřejné soutěži; soutěž probíhá nejméně v jednom a nejvíce ve třech kolech.“.

25. V § 9 se odstavce 1 a 2 zrušují, dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 6 až 8 a vkládají

se nové odstavce 1 až 5, které včetně poznámek pod čarou č. 26a) a 26b) znějí:

„(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, převádějí se pozemky úplatně, a to za cenu zjištěnou podle cenového předpisu²⁶⁾ platného k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího uzavření kupní smlouvy podle § 5 odst. 1 nebo § 6.

(2) Při převodu podle § 5 odst. 5 se převádějí pozemky buď za základní cenu zjištěnou podle bonitovaných půdně ekologických jednotek zvýšenou o přírážky,^{26a)} nebo nejsou-li pozemky bonitovány, za průměrnou cenu pro jednotlivá katastrální území podle zvláštního právního předpisu^{26b)} zvýšenou o přírážky.^{26a)} Při stanovení ceny se v obou případech použije cenový předpis platný k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího uzavření kupní smlouvy.

(3) Při prodeji podle § 7 je cenou minimální, která se oznamuje při vyhlášení prodeje, buď základní cena pozemků zjištěná podle bonitovaných půdně ekologických jednotek snížená o srážky,^{26a)} nebo nejsou-li pozemky bonitovány, průměrná cena pro jednotlivá katastrální území podle zvláštního právního předpisu^{26b)} snížená o srážky.^{26a)} Při stanovení ceny se v obou případech použije cenový předpis platný k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího vyhlášení prodeje.

(4) V případě prodeje v obchodní veřejné soutěži stanoví Pozemkový fond pro každé kolo soutěže nejnížší cenu nabídky tak, že v prvním kole je touto cenou cena zjištěná podle cenového předpisu platného k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího vyhlášení prodeje, v druhém kole může být nejnížší cena nabídky až na úrovni 50 % ceny z prvního kola a ve třetím kole může být cena až na úrovni 10 % ceny z prvního kola.

(5) Kupní cena musí být, pokud dále není uvedeno jinak, uhrazena do 90 dnů ode dne účinnosti kupní smlouvy. Ve stejné lhůtě musí být zaplacen částka převyšující cenu minimální.

^{26a)} § 11 zákona č. 151/1997 Sb.

§ 24 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 279/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{26b)} Vyhláška č. 215/1995 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území, ve znění pozdějších předpisů.“

26. V § 9 odst. 7 se slova „z ceny stanovené na základě cenového předpisu²⁶⁾ platného ke dni uzavření smlouvy“ nahrazují slovy „z kupní ceny“.

27. V § 10 odst. 2 poslední věta zní: „Předkupní právo státu nevzniká u převodu zemědělských po-

zemků podle § 5 odst. 1, 4, 6 a u převodu na oprávněné osoby podle § 7 odst. 1 písm. a).“.

28. V § 10 odst. 3 se slova „nebo věcného břemene“ zrušují.

29. V § 13 věta druhá zní: „Cena oplocení se zjistí podle cenového předpisu²⁶⁾ platného při prodeji podle § 7 a 8 k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího vyhlášení prodeje a v ostatních případech k poslednímu dni kalendářního roku předcházejícího uzavření kupní smlouvy.“.

30. V § 14 odst. 1 se slova „odst. 2“ nahrazují slovy „odst. 5“.

31. V § 19 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Podle zákona o půdě a zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, lze převádět i pozemky, u nichž je v katastru nemovitostí vedeno vlastnické právo státu, které nelze doložit listinnými doklady; ustanovení § 15 se použijí i pro tyto převody.“.

32. V § 20 odstavec 2 zní:

„(2) Sdělení příslušných orgánů státní správy podle § 2 odst. 2 a 3 jsou přílohami návrhu na zahájení řízení o povolení vkladu věcného práva do katastru nemovitostí, pokud tento zákon nestanoví jinak.“.

33. V § 20 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) Jestliže převodce neobdrží sdělení příslušného orgánu státní správy ve lhůtě stanovené v § 2 odst. 2, je přílohou návrhu na zahájení řízení o povolení vkladu věcného práva do katastru nemovitostí doklad o doručení žádosti převodce příslušnému orgánu státní správy.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Rozpracované případy se dokončí podle dosavadních právních předpisů. Za rozpracovaný případ bude považován převod podle § 5 a 6 v případě, že osoba v těchto ustanoveních uvedená požádala Pozemkový fond České republiky o převod a nejpozději ke dni účinnosti tohoto zákona splňovala zákonem stanovené podmínky pro uplatnění nároku na převod. V případě převodu podle § 7 a 8 půjde o rozpracované případy, pokud k vyhlášení prodeje došlo před účinností tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

254

ZÁKON

ze dne 28. června 2001

o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKON O VODÁCH (VODNÍ ZÁKON)

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel a předmět zákona

(1) Účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl.

(2) Zákon upravuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, a to v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod, bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Povrchovými vodami jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácejí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přírodními dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

(2) Podzemními vodami jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních.

(3) Vodním útvarům je vymezitelné významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí charakterizované společnou formou jejich výskytu nebo společnými vlastnostmi vod a znaky hydrologického režimu; vodní útvary jsou přírodní

a umělé; umělé vodní útvary jsou vytvořené lidskou činností.

(4) Vodním zdrojem je vodní útvar povrchové nebo podzemní vody, kterou lze použít pro uspokojení potřeb člověka.

(5) Nakládáním s povrchovými nebo podzemními vodami je jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, jejich využívání k plavbě nebo k plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, jejich odběr, vypouštění odpadních vod do nich a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.

(6) Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku (obvykle soutok s jiným vodním tokem nebo vyústění vodního toku do jiného vodního útvaru). Povodí je ohraničeno rozvodnicí, kterou je myšlená hranice geomorfologického rozhraní mezi sousedními povodími. Plocha povodí zahrnuje také plochy povrchových vodních útvarů v povodí.

(7) Hydrogeologický rajon je území s obdobnými hydrogeologickými poměry, typem zvodnění a oběhem podzemní vody.

§ 3

Práva k vodám a právní povaha vod

(1) Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon.

(2) Za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.

(3) V pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, rozhoduje vodoprávní úřad.

§ 4

(1) Na vody, které jsou podle zvláštního zákona¹⁾ vyhrazenými nerosty, a na přírodní léčivé zdroje

¹⁾ Například zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů.

a zdroje přírodních minerálních vod, o nichž bylo vydáno osvědčení podle zvláštního zákona,²⁾ se tento zákon vztahuje, jen pokud tak výslovně stanoví.

(2) Důlní vody se pro účely tohoto zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní a tento zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon¹⁾ nestanoví jinak.

HLAVA II

NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

Díl 1

Základní povinnosti

§ 5

(1) Každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, je povinen dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání podle podmínek tohoto zákona a dále dbát o to, aby nedocházelo k znehodnocování jejich energetického potenciálu a k porušování jiných veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy.³⁾

(2) Každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami k výrobním účelům, je povinen za účelem splnění povinností podle odstavce 1 provádět ve výrobě účinné úpravy vedoucí k hospodárnému využívání vodních zdrojů a zohledňující nejlepší dostupné technologie.

(3) Při provádění staveb⁴⁾ nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem. Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení nebo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o povolení změn stavby před jejím dokončením, popřípadě kolaudační rozhodnutí ani rozhodnutí o změně užívání stavby.

Díl 2

Nakládání s povrchovými vodami

§ 6

Obecné nakládání s povrchovými vodami

(1) Každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.

(2) Povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu rovněž není třeba k zachycování povrchových vod jednoduchými zařízeními na jednotlivých pozemcích a stavbách nebo ke změně přirozeného odtoku vod za účelem jejich ochrany před škodlivými účinky těchto vod.

(3) Při obecném nakládání s povrchovými vodami se nesmí ohrožovat jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, narušovat přírodní prostředí, zhoršovat odtokové poměry, poškozovat břehy, vodní díla a zařízení, zařízení pro chov ryb a porušovat práva a právem chráněné zájmy jiných.

(4) Vodoprávní úřad může obecné nakládání s povrchovými vodami bez náhrady upravit, omezit, popřípadě zakázat, vyžaduje-li to veřejný zájem, zejména dochází-li při něm k porušování povinností podle odstavce 3 nebo z důvodu bezpečnosti osob. Působnost jiných správních úřadů ke stanovení podmínek k užívání těchto vod ke koupání⁵⁾ není tímto zákonem dotčena.

§ 7

Užívání povrchových vod k plavbě

(1) K užívání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné k provozu plavidel není třeba povolení vodoprávního úřadu.

(2) Provozovatelé plavidel jsou povinni vybavit je potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod a řádně je provozovat, pokud při jejich užívání nebo provozu mohou odpadní vody vznikat, a jsou povinni zabránit únikům odpadních vod a závadných látek z plavidel do vod povrchových.

²⁾ Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

³⁾ Například zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb., zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb.

(3) Provozovatelé přístavů a speciálních lodí⁶⁾ určených k dopravě pohonných hmot a odpadů z plavidel (dále jen „obslužní loď“) jsou povinni zabezpečovat zásobování plavidel pohonnými a provozními hmotami a odstraňování odpadních vod nebo závadných látek z plavidel v přístavech nebo pomocí obslužných lodí tak, aby při tom nedocházelo ke znečišťování povrchových nebo podzemních vod.

(4) Přečerpávání odpadních vod nebo závadných látek z plavidel a zásobování plavidel pohonnými nebo provozními hmotami mimo přístavy je zakázáno, pokud jejich objem je v jednotlivých případech větší než 50 litrů nebo pokud tyto činnosti nezabezpečuje obslužní loď.

(5) Na povrchových vodách v ochranných pásmech vodních zdrojů I. stupně a na nádržích určených pro chov ryb je plavba plavidel se spalovacími motory zakázána. Nejde-li o dopravně významné vodní cesty,⁷⁾ je tato plavba zakázána na vodních nádržích a vodních tocích, které stanoví Ministerstvo dopravy a spoju v dohodě s Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství vyhláškou. Ostatní povrchové vody lze užívat k plavbě jen tak, aby při tom nedošlo k ohrožení zájmů rekreace, jakosti vod a vodních ekosystémů, bezpečnosti osob a vodních děl; rozsah a podmínky užívání povrchových vod k plavbě stanoví Ministerstvo dopravy a spoju v dohodě s Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství vyhláškou.

(6) Zákaz plavby podle odstavce 5 se nevztahuje na plavidla Státní plavební správy, Hasičského záchranného sboru České republiky, ozbrojených sil České republiky, Policie České republiky a správců vodních toků, pokud jsou použita ke služebním účelům, dále na plavidla použitá v souvislosti s výstavbou, údržbou nebo provozem vodních děl nebo jiných staveb na vodních tocích nebo na pozemcích při nich, plavidla osob vykonávajících povinnosti podle tohoto zákona nebo plavidla použitá k nutnému zajištění zdravotní služby nebo při ochraně před povodněmi.

(7) O výjimkách ze zákazu a omezení podle odstavce 5 pro sportovní činnost rozhoduje v jednotlivých případech vodoprávní úřad po projednání se Státní plavební správou.

(8) Kontrolu dodržování zákazu plavby plavidel se spalovacími motory na povrchových vodách podle odstavce 5, jakož i kontrolu užívání povrchových vod k plavbě s ohledem na stanovený rozsah a podmínky jejich užívání vykonává Státní plavební správa.

Díl 3

Povolení, souhlas a vyjádření

Oddíl 1

Povolení

§ 8

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami

(1) Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen „povolení k nakládání s vodami“) je třeba

- a) jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi
 1. k jejich odběru,
 2. k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
 3. k využívání jejich energetického potenciálu,
 4. k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
 5. k jinému nakládání s nimi,
- b) jde-li o podzemní vody
 1. k jejich odběru,
 2. k jejich akumulaci,
 3. k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
 4. k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
 5. k jinému nakládání s nimi,
- c) k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- d) k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- e) k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových.

(2) Povolení k nakládání s vodami se vydává fyzickým nebo právnickým osobám k jejich žádosti. Fyzická nebo právnická osoba, která má platné povolení k nakládání s vodami podle odstavce 1 nebo podle předchozích předpisů (dále jen „oprávněný“) je oprávněna nakládat s vodami v rozsahu a k účelu po dobu uvedenou v platném povolení.

(3) Povolení k nakládání s vodami není třeba

- a) k čerpacím pokusům při provádění hydrogeolo-

⁶⁾ § 2 odst. 1 písm. a) bod 8 vyhlášky č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách.

⁷⁾ Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb.

gického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 5 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s,

- b) k jednorázovému odběru povrchových nebo podzemních vod v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelných pohromách,
- c) k nakládání s povrchovými vodami při cvičení a zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Policie České republiky nebo ozbrojených sil České republiky; toto nakládání musí být při cvičení předem projednáno s vodoprávním úřadem.

§ 9

(1) Povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu. V povolení k nakládání s vodami se stanoví účel, rozsah, povinnosti a popřípadě podmínky, za kterých se toto povolení vydává. Podkladem vydání povolení k nakládání s podzemními vodami je vyjádření osoby s odbornou způsobilostí.⁸⁾

(2) Povolení k vypouštění odpadních vod nemůže být vydáno na dobu delší než 10 let.

(3) Povoluje-li vodoprávní úřad odběr povrchových nebo podzemních vod podléhající zpoplatnění (§ 88 a 101) na dobu delší než 1 rok, stanoví současně i vyšší povoleného ročního odběru.

(4) Dobu platnosti povolení k nakládání s vodami lze k návrhu oprávněného prodloužit, pokud se nezměnily podmínky, za kterých bylo povolení uděleno.

(5) Návrh na prodloužení platnosti povolení k nakládání s vodami je nutno podat nejpozději do 6 měsíců před uplynutím doby, na niž bylo toto povolení vydáno. V takovém případě povolení k nakládání s vodami nezaniká, dokud o návrhu nebude rozhodnuto.

(6) Povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu nemůže být vydáno na dobu kratší než 25 let.

§ 10

(1) Oprávněný, který má povolení k nakládání s vodami s výjimkou povolení podle § 8 odst. 1 písm. a) bodů 2 a 3 v množství alespoň 6 000 m³ vody v kalendářním roce nebo 500 m³ vody v kalendářním měsíci, jakož i ten, kdo má povolení k nakládání s vodami v tomto množství, která je přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod nebo která je vyhrazeným nerostem, je povinen měřit množství a jakost vody, se kterým nakládá, a předávat

výsledky tohoto měření příslušnému správci povodí (§ 48 odst. 1).

(2) Oprávněný, který má povolení ke vzdouvání, případně k akumulaci povrchových vod a přesahuje-li povolený objem vody vzduť vodním dílem ve vodním toku nebo vody vodním dílem akumulované 1 000 000 m³, je povinen měřit množství vzduť nebo akumulované vody a předávat o tom údaje příslušnému správci povodí.

(3) Způsob a četnost měření množství vody a jakosti vody podle odstavce 1 pro jednotlivé druhy nakládání s vodami, měření množství vody akumulované nebo vzduť podle odstavce 2 a rozsah, způsob a četnost předávání výsledků těchto měření správcům povodí stanoví Ministerstvo zemědělství po projednání s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou.

(4) Vodoprávní úřad může stanovit v povolení k nakládání s vodami i další podrobnosti těchto měření.

§ 11

(1) Práva a povinnosti vyplývající z povolení k nakládání s vodami, které bylo vydáno pro účel spojený s vlastnictvím k pozemkům a nebo stavbám, přecházejí na jejich nabyvatele, pokud tyto pozemky a nebo stavby budou i nadále sloužit účelu uvedenému v povolení. Nabyvatelé těchto pozemků a nebo staveb jsou povinni oznámit vodoprávnímu úřadu, že došlo k převodu nebo přechodu pozemku nebo stavby, s nimiž je povolení k nakládání s vodami spojeno, a to do 2 měsíců ode dne jejich převodu nebo přechodu.

(2) Povolení k nakládání s vodami nezakládá práva k cizím pozemkům a stavbám ani nevzniká vodoprávnímu úřadu právní povinnost náhrady oprávněným za nemožnost nakládat s vodami v maximálním povoleném množství a s určitými vlastnostmi.

(3) Nestanoví-li vodoprávní úřad jinak, může oprávněný umožnit výkon svého povolení k nakládání s vodami i jinému.

(4) Je-li povolené nakládání s vodami nezbytně třeba ve veřejném zájmu a oprávněný své povolení nevyužívá zcela nebo zčásti, může mu vodoprávní úřad uložit povinnost umožnit využití jeho vodního díla nebo zařízení k povolenému nakládání s vodami jinou, vodoprávním úřadem určenou fyzickou nebo právnickou osobou, na dobu nezbytně nutnou nebo do doby rozhodnutí o jeho vyvlastnění nebo omezení vlastnického práva, a to za přiměřenou náhradu.

⁸⁾ Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Změna a zrušení povolení k nakládání s vodami

Vodoprávní úřad může z vlastního podnětu nebo na návrh platné povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit, a to,

- a) dojde-li ke změně podmínek rozhodných pro vydání povolení k nakládání s vodami,
- b) dojde-li při výkonu povolení k nakládání s vodami k závažnému nebo opakovanému porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo stanovených podle něho, popřípadě k poškozování práv jiných,
- c) nevyužívá-li oprávněný vydaného povolení k nakládání s vodami bez vážného důvodu po dobu delší 2 let,
- d) požádá-li oprávněný písemně o jeho zrušení,
- e) přesahuje-li rozsah vydaného povolení k nakládání s vodami dlouhodobě potřebu oprávněného,
- f) dojde-li ke změně právních předpisů stanovujících ukazatele přípustného znečištění vod a jejich hodnoty (§ 38 odst. 5).

§ 13

Zánik povolení k nakládání s vodami

Povolení k nakládání s vodami zaniká

- a) uplynutím doby, na kterou bylo uděleno,
- b) zánikem vodního díla (§ 55) umožňujícího povolené nakládání s vodou, pokud vodoprávní úřad do 1 roku po zániku díla nestanoví lhůtu a podmínky k uvedení stavby do původního stavu, v tomto případě povolení zaniká marným uplynutím této lhůty,
- c) zánikem právnické osoby nebo smrtí fyzické osoby, kterým bylo povolení uděleno, pokud nedošlo k přechodu oprávnění na dalšího nabyvatele podle § 11 odst. 1.

§ 14

Povolení k některým činnostem

(1) Povolení k některým činnostem je třeba

- a) k vysazování stromů nebo keřů v záplavových územích v rozsahu ovlivňujícím odtokové poměry,
- b) k těžbě písku, šterku, bahna s výjimkou bahna k léčivým účelům, valounů apod. (dále jen „říční materiál“) z pozemků, na nichž leží koryto vodního toku,
- c) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do

pozemku v záplavových územích (§ 66) a v ochranných pásmech vodních zdrojů,

- d) k zasypávání odstavených ramen vodních toků,
- e) k vrácení vodního toku do původního koryta (§ 45).

(2) Povolení k činnostem uvedeným v odstavci 1 písm. a) nebo b) se nevyžaduje, vykonává-li je správce vodního toku (§ 48) v souvislosti s jeho správou. Dále není třeba podle odstavce 1 písm. a), vykonává-li je vlastník lesa z důvodů obnovy porostů a při činnostech uložených zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(3) Vodoprávní úřad stanoví při povolování těžby říčního materiálu podmínky těžby tohoto materiálu, včetně případné sanace a rekultivace.

(4) Osoba oprávněná k těžbě podle odstavce 1 písm. b) je povinna po skončení těžby říčního materiálu zaměřit a zakreslit do technické dokumentace skutečný stav místa těžby a předat tuto dokumentaci vodoprávnímu úřadu a správci vodního toku.

(5) Na vydání, zrušení, změnu a zánik povolení k některým činnostem se použijí ustanovení § 9 až 13 přiměřeně.

§ 15

Stavební povolení k vodním dílům

(1) K provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich odstranění je třeba povolení vodoprávního úřadu. Slouží-li vodní dílo k nakládání s vodami a je-li vydání tohoto povolení k nakládání s vodami třeba, lze je povolit, bylo-li povoleno odpovídající nakládání s vodami nejpozději současně s povolením stavby vodního díla.

(2) Udržovací práce, které by mohly negativně ovlivnit životní prostředí nebo stabilitu vodního díla, je jeho vlastník povinen ohlásit⁹⁾ vodoprávnímu úřadu.

(3) Vodoprávní úřad ve stavebním povolení stanoví povinnosti, popřípadě podmínky, za kterých je vydává, a účel, kterému má vodní dílo sloužit; stanovené povinnosti musí být v souladu s tímto zákonem.

(4) Vodoprávní úřad vykonává působnost speciálního stavebního úřadu podle zvláštního zákona.¹⁰⁾

(5) Vodoprávní úřad může vyzvat žadatele o stavební povolení k předložení návrhu manipulačního řádu, popřípadě výpočtu povodňové vlny zvláštní povodně, a to u vodních děl vzdouvajících nebo akumu-

⁹⁾ § 57 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění zákona č. 83/1998 Sb.

¹⁰⁾ § 120 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění zákona č. 83/1998 Sb.

lujících povrchové vody a staveb využívajících jejich energetický potenciál.

(6) Při povolování vodních děl, jejich změn, změn jejich užívání a jejich odstranění musí být zohledněna ochrana vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Tato vodní díla nesmějí vytvářet bariéry pohybu ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku.

(7) Zanikne-li povolení vydané podle ustanovení § 8 odst. 1 nebo podle předchozích předpisů o nakládání s vodami, rozhodne vodoprávní úřad o podmínkách dalšího trvání, popřípadě odstranění vodního díla, které umožňovalo nakládání s vodami.

§ 16

Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace

(1) Povolení je třeba k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky (§ 39 odst. 3) do kanalizace.

(2) Při vydávání povolení podle odstavce 1 vodoprávní úřad postupuje přiměřeně podle ustanovení § 38 odst. 5. Ustanovení § 9 až 13 platí v těchto případech obdobně.

Oddíl 2

Souhlas

§ 17

(1) Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to

- ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,
- ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,
- ke stavbám, k těžbě nerostů nebo k terénním úpravám v záplavových územích; ustanovení § 67 tím není dotčeno,
- ke stavbám ve vzdálenosti do 15 m od vzdušné paty ochranné hráze vodního toku,
- ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů.

Souhlasu není třeba ke stavbám, které podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ podléhají pouze ohlášení.

(2) Vyplývá-li to z povahy věci, může vodoprávní úřad v rozhodnutí o udělení souhlasu stanovit podmínky i dobu, po kterou se souhlas uděluje.

(3) Souhlas je závazný pro orgány, které rozhodují v řízení o povolení stavby, terénních úprav nebo o těžbě nerostů v případech uvedených v odstavci 1.

(4) Souhlasu podle odstavce 1 není třeba k činností, jichž je třeba při cvičení nebo zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Policie České republiky a ozbrojených sil České republiky, které v případech cvičení postupují v dohodě s příslušným vodoprávním úřadem.

Oddíl 3

Vyjádření

§ 18

(1) Každý, kdo hodlá umístit, provést, změnit nebo odstranit stavbu nebo zařízení a nebo provádět jiné činnosti, pokud takový záměr může ovlivnit vodní poměry, energetický potenciál, jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod, má právo, aby po dostatečném doložení záměru obdržel vyjádření vodoprávního úřadu, zda je tento záměr z hlediska zájmů chráněných podle tohoto zákona možný, popřípadě za jakých podmínek.

(2) Vodoprávní úřad vydá vyjádření rovněž k využívání zdrojů přírodní minerální vody osvědčených podle zvláštního zákona.²⁾

(3) Vyjádření není rozhodnutím ve správním řízení a nenahrazuje povolení nebo souhlas vodoprávního úřadu vydaný podle tohoto zákona.

Díl 4

Vodoprávní evidence

§ 19

Evidence rozhodnutí vodoprávních úřadů

(1) Vodoprávní úřady jsou povinny vést evidenci jimi vydaných rozhodnutí podle tohoto zákona.

(2) Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou stanoví rozsah a způsob vedení evidence rozhodnutí vodoprávních úřadů, vymezí rozsah údajů a způsob jejich ukládání do informačního systému veřejné správy¹¹⁾ a způsob přechodu informací z dosavadní vodohospodářské

¹¹⁾ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

evidence a souhrnné vodohospodářské evidence¹²⁾ do tohoto informačního systému.

§ 20

Údaje zapisované do katastru nemovitostí

(1) Stavby související s vodními díly uvedenými v § 55 odst. 1 písm. a), d), f), g), h) a k) se evidují v katastru nemovitostí. Podrobnosti vymezení těchto staveb stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.

(2) V katastru nemovitostí se dále evidují ochranná pásma vodních děl (§ 58 odst. 3) podle odstavce 1 a ochranná pásma vodních zdrojů (§ 30) jako ochrana území.¹³⁾

(3) Vodoprávní úřad je povinen zaslat příslušnému katastrálnímu úřadu údaje potřebné k evidenci ochrany území podle odstavce 2 do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla tato ochrana území vymezena.

HLAVA III

STAV POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD

§ 21

(1) Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod slouží k zajišťování podkladů pro výkon veřejné správy podle tohoto zákona a k poskytování informací veřejnosti a provádí se podle povodí povrchových vod a hydrogeologických rajonů podzemních vod.

(2) Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod zahrnuje zejména

- a) zjišťování množství a jakosti povrchových a podzemních vod včetně jejich ovlivňování lidskou činností a zjišťování ekologického stavu povrchových vod,
- b) vedení vodní bilance (§ 22 odst. 1),
- c) vytváření a vedení evidence
 1. vodních toků a jejich povodí, hydrogeologických rajonů a umělých vodních útvarů,
 2. množství a jakosti povrchových a podzemních vod,
 3. odběrů povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních a důlních vod a akumulace povrchových vod ve vodních nádržích,
 4. oblastí povodí (§ 25),

5. chráněných oblastí přirozené akumulace vod (§ 28),
6. ochranných pásmech vodních zdrojů (§ 30),
7. zdrojů povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody (§ 31),
8. citlivých oblastí (§ 32),
9. zranitelných oblastí (§ 33),
10. oblastí povrchových vod využívaných ke koupání (§ 34),
11. vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků (§ 56),
12. záplavových území (§ 66).

Rozsah údajů zahrnutých do evidencí a způsob jejich ukládání do informačních systémů veřejné správy (§ 22 odst. 3 a 4) stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.

(3) Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a provozování informačních systémů veřejné správy provádějí správci povodí a další odborné subjekty, které za tím účelem zřizuje nebo zakládá Ministerstvo zemědělství, popřípadě Ministerstvo životního prostředí (dále jen „pověřené odborné subjekty“). Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou povinni se při této činnosti řídit pokyny svého zakladatele nebo zřizovatele.

(4) Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou oprávněni požadovat pro účely zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod informace od toho, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, jakož i od správních úřadů, popřípadě orgánů územní samosprávy, do jejichž působnosti povolování nakládání s uvedenými vodami spadá, nebo které vedou informační systémy podle zvláštních zákonů;¹⁴⁾ ti jsou povinni bezplatně sdělovat data správcům povodí a pověřeným odborným subjektům, popřípadě si správci povodí a pověřené odborné subjekty mohou u nich tato data bezplatně a za jejich pomoci zjišťovat. Ustanovení zvláštních právních předpisů chránících utajované skutečnosti tím nejsou dotčena.

(5) Správci povodí a pověřené odborné subjekty poskytují na vyžádání bezplatně správním úřadům informace o stavu povrchových a podzemních vod; zároveň bezplatně poskytují Ministerstvu zdravotnictví informace týkající se nakládání s povrchovými a podzemními vodami v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod.

(6) Pro vstup pověřených zaměstnanců správců

¹²⁾ Vyhláška č. 126/1976 Sb., o vodohospodářské a souhrnné vodohospodářské evidenci.

¹³⁾ Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Například zákon č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 164/2001 Sb.

povodí a pověřených odborných subjektů na cizí pozemky, stavby nebo do staveb platí obdobně ustanovení § 114 odst. 1 a 2.

§ 22

(1) Vodní bilance sestává z hydrologické bilance a vodohospodářské bilance. Hydrologická bilance porovnává přírůstky a úbytky vody a změny vodních zásob povodí, území nebo vodního útvaru za daný časový interval. Vodohospodářská bilance porovnává požadavky na odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod s využitelnou kapacitou vodních zdrojů z hledisek množství a jakosti vody a jejich ekologického stavu. Obsah vodní bilance a způsob jejího sestavení stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.

(2) Pro potřeby vodní bilance jsou odběratelé povrchových nebo podzemních vod, jakož i ti, kteří využívají přírodní léčivé zdroje nebo zdroje přírodních minerálních vod a vody, které jsou vyhrazenými nerosty, a dále ti, kteří vypouštějí do vod povrchových nebo podzemních vody odpadní nebo důlní v množství přesahujícím v kalendářním roce 6 000 m³ nebo 500 m³ v kalendářním měsíci, nebo ti, jejichž povolený objem vody vzduťe vodním dílem ve vodním toku nebo vody vodním dílem akumulované přesahuje 1 000 000 m³, povinni jednou ročně ohlašovat příslušným správcům povodí údaje o těchto odběrech a vypouštění (zejména jejich množství a jakost) a dále údaje o vzdouvání, popř. akumulaci, způsobem a v rozsahu, který stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou.

(3) Ministerstvo zemědělství spravuje informační systém veřejné správy podle § 21 odst. 2 písm. c) pro evidenci

- a) vodních toků a jejich povodí, hydrogeologických rajonů a umělých vodních útvarů,
- b) odběrů povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních a důlních vod a akumulace povrchových vod ve vodních nádržích,
- c) oblastí povodí,
- d) zdrojů povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,
- e) staveb k závlaze a odvodnění pozemků.

(4) Ministerstvo životního prostředí spravuje informační systém veřejné správy pro evidenci

- a) množství a jakosti povrchových a podzemních

vod včetně jejich ovlivňování lidskou činností a zjišťování ekologického stavu povrchových vod,

- b) chráněných oblastí přirozené akumulace vod,
- c) ochranných pásem vodních zdrojů,
- d) citlivých oblastí,
- e) zranitelných oblastí,
- f) oblastí povrchových vod využívaných ke koupání,
- g) záplavových území.

(5) Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí postupují při správě informačních systémů podle odstavců 3 a 4 podle zvláštního zákona.¹⁵⁾ Tyto informační systémy slouží zejména pro účely podle § 21 odst. 1, pro plánování v oblasti vod (§ 23 až 26) a pro správu povodí (§ 54).

HLAVA IV

PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD

§ 23

(1) Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát; je tvořeno Plánem hlavních povodí České republiky, plány oblastí povodí a programy opatření.

(2) Plán hlavních povodí České republiky a plány oblastí povodí jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování, územní rozhodování a povolování staveb.

§ 24

Plán hlavních povodí České republiky

(1) Plán hlavních povodí České republiky stanoví rámcové cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami, ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů, pro trvale udržitelné užívání těchto vod, pro ochranu před škodlivými účinky těchto vod a pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny. Plán hlavních povodí České republiky vymezuje i rámcovou strukturu potřebných opatření k prosazování veřejných zájmů, včetně zdrojů a způsobu jejich financování. Při stanovení rámcových cílů a struktury potřebných opatření respektuje Plán hlavních povodí České republiky mezinárodní závazky České republiky.

(2) Plán hlavních povodí České republiky pořizuje Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, dotčenými ústředními správními úřady a kraji pro 3 hlavní povodí, a to pro povodí Labe, pro povodí Moravy a pro povodí Odry.

¹⁵⁾ Zákon č. 365/2000 Sb.

Plán hlavních povodí České republiky podléhá posuzování vlivů na životní prostředí podle zvláštních právních předpisů.¹⁶⁾

(3) Obsah Plánu hlavních povodí České republiky, způsob jeho zpracování a postup při jeho projednávání a zveřejnění stanoví vyhláškou Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí.

(4) Plán hlavních povodí České republiky schvaluje vláda.

§ 25

Plány oblastí povodí

(1) Plány oblastí povodí stanoví konkrétní cíle pro dané oblasti povodí na základě rámcových cílů Plánu hlavních povodí České republiky, potřeb a zjištěného stavu povrchových a podzemních vod, potřeb užívání těchto vod v daném území, včetně návrhů potřebných opatření, například k zachování a zvětšování rozsahu přirozených koryt vodních toků a nákladů na ně. Plány oblastí povodí pořizují správci povodí pro 5 oblastí povodí podle své působnosti,¹⁷⁾ a to pro oblast povodí Horního a středního Labe, oblast povodí Vltavy, oblast povodí Ohře a Dolního Labe, oblast povodí Odry a oblast povodí Moravy.

(2) Ministerstvo zemědělství stanoví vyhláškou vymezení jednotlivých oblastí povodí podle odstavce 1 zahrnující příslušná povodí a hydrogeologických rajonů.

(3) Plány oblastí povodí stanoví zejména omezení pro nakládání s vodami a limity pro využití území. Tato omezení a tyto limity jsou závazné pro rozhodování vodoprávních úřadů [§ 105 odst. 2 písm. a)].

(4) Obsah plánu oblasti povodí, postup při jeho zadání, způsob zpracování plánu, postup při jeho projednávání a způsob jeho zveřejnění stanoví vyhláškou Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem vnitra.

(5) Plány oblastí povodí schvalují ve spolupráci s dotčenými ústředními správními úřady podle své územní působnosti kraje. Plány oblastí povodí podléhají posuzování vlivů na životní prostředí podle zvláštních právních předpisů.¹⁶⁾

§ 26

Programy opatření

(1) Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Mi-

nisterstvem životního prostředí, dotčenými ústředními správními úřady a dotčenými kraji zajišťuje sestavení programů opatření podle schváleného Plánu hlavních povodí České republiky, a to včetně časových plánů realizace a způsobu jejich financování; tam, kde je to vhodné, se programy opatření člení podle regionů (regionální programy opatření). Programy opatření schvaluje vláda.

(2) Kraje podle své územní působnosti zajišťují ve spolupráci s dotčenými ústředními správními úřady sestavení a schválení programů opatření podle schválených plánů oblastí povodí, a to včetně časových plánů realizace a způsobu jejich financování.

(3) Vodoprávní úřad ukládá správcům povodí, správcům vodních toků, vlastníkům vodních děl nebo jiným osobám povinnost provést opatření, která stanoví ve veřejném zájmu schválené programy opatření podle odstavců 1 a 2.

(4) Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a krajskými úřady předkládá každé 3 roky vládě souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodou v oblastech povodí.

(5) Obsah programů opatření, postup jejich zpracování, projednávání a způsob jejich zveřejňování stanoví vyhláškou Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem vnitra.

HLAVA V

OCHRANA VODNÍCH POMĚRŮ A VODNÍCH ZDROJŮ

Díl 1

Ochrana vodních poměrů

§ 27

Vlastníci pozemků jsou povinni, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak,¹⁸⁾ zajistit péči o ně tak, aby nedocházelo ke zhoršování vodních poměrů. Zejména jsou povinni za těchto podmínek zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů, odnosu půdy erozní činností vody a dbát o zlepšování retenční schopnosti krajiny.

¹⁶⁾ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).

¹⁷⁾ Zákon č. 305/2000 Sb., o povodích.

¹⁸⁾ Například zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 28

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

(1) Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

(2) V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se v rozsahu stanoveném nařízením vlády zakazuje

- a) zmenšovat rozsah lesních pozemků,
- b) odvodňovat lesní pozemky,
- c) odvodňovat zemědělské pozemky,
- d) těžit rašelinu,
- e) těžit nerosty povrchoým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod,
- f) těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny,
- g) ukládat radioaktivní odpady.

(3) Ministerstvo životního prostředí může po předchozím souhlasu vlády povolit výjimku ze zákazů uvedených v odstavci 2.

(4) Pokud zákazem podle odstavce 2 písm. a) až c) vznikne vlastníkovi pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

*Díl 2**Podzemní vody*

§ 29

(1) Zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem.⁵⁾ K jiným účelům může vodoprávní úřad povolit použití podzemní vody, jen není-li to na úkor uspokojování uvedených potřeb.

(2) Osoba, která způsobí při provozní činnosti¹⁹⁾ ztrátu podzemní vody nebo podstatné snížení možnosti odběru ve zdroji podzemních vod, popřípadě zhoršení jakosti vody v něm, je povinna nahradit škodu, která tím vznikla tomu, kdo má povoleno odebírat podzemní vodu z tohoto vodního zdroje, a dále provést podle místních podmínek potřebná opatření k obnovení původního stavu. Náhrada spočívá v opatření náhradního zdroje vody. Není-li to možné nebo účelné, je povinna poskytnout jednorázovou náhradu odpovídající snížení hodnoty tohoto nemovitého majetku, s jehož užíváním je povolení spojeno. Ve sporech o náhradu škody nebo o její výši rozhoduje soud. Tím nejsou dotčeny obecné předpisy o náhradě škody.

(3) Vlastník pozemku, který při jiné činnosti než při geologických pracích²⁰⁾ na něm zjistí výskyt podzemních vod v neobvyklém množství (např. v takovém množství, které si vyžádá změnu technologie zakládání stavby nebo si vynutí upuštění od realizace stavby na tomto staveništi apod.) nebo zjistí výskyt podzemních vod s napjatou hladinou (artézské vody), je povinen tuto skutečnost ohlásit příslušnému vodoprávnímu úřadu k zjištění vydatnosti zdroje podzemní vody.

*Díl 3**Ochrana vodních zdrojů*

§ 30

Ochranná pásma vodních zdrojů

(1) K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchoých vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je uvedeno v první větě. Vodoprávní úřad může ze závažných důvodů své rozhodnutí o stanovení ochranného pásma též změnit, popřípadě je zrušit. Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

(2) Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti.

(3) Ochranné pásmo I. stupně stanoví vodoprávní úřad jako souvislé území

- a) u vodárenských nádrží a u dalších nádrží určených výhradně pro zásobování pitnou vodou pro celou plochu hladiny nádrže při maximálním vzdutí,
- b) u ostatních nádrží s vodárenským využitím než uvedených pod písmenem a) s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení na hladině nádrže 100 m od odběrného zařízení,
- c) u vodních toků
 1. s jezovým vzdutím na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, po proudu do vzdálenosti 100 m nebo k hraně vzdouvacího objektu a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu polovinu jeho šířky v místě odběru,

¹⁹⁾ § 420a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

²⁰⁾ Zákon č. 62/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2. bez jezového vzdutí na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, po proudu do vzdálenosti 50 m od místa odběru a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu třetinu jeho šířky v místě odběru,
- d) u zdrojů podzemní vody s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení 10 m od odběrného zařízení,
- e) v ostatních případech individuálně.

(4) Vodoprávní úřad může stanovit v odůvodněných případech ochranné pásmo I. stupně v rozsahu menším, než je uveden v odstavci 3 písm. a) až d).

(5) Ochranné pásmo II. stupně se stanoví vně ochranného pásma I. stupně; může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími v rámci hydrologického povodí nebo hydrogeologického rajonu. Vodoprávní úřad může ochranné pásmo II. stupně, je-li to účelné, stanovovat postupně po jednotlivých územích.

(6) Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad na návrh nebo z vlastního podnětu. Nepodají-li návrh na jejich stanovení ti, kteří mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, popřípadě ti, kteří o povolení k takovému odběru žádají, u vodárenských nádrží pak ti, kteří vlastní vodní díla sloužící ke vzdouvání vody v takových nádržích nebo jsou jejich stavebníky, může jim předloženi tohoto návrhu s potřebnými podklady vodoprávní úřad uložit. Za vodárenské nádrže podle předchozí věty se považují nádrže uvedené v seznamu podle odstavce 11.

(7) Odpadne-li důvod ochrany, vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo na návrh rozhodne o zrušení ochranného pásma.

(8) V rozhodnutí o zřízení nebo změně ochranného pásma vodního zdroje vodoprávní úřad po projednání s dotčenými orgány státní správy stanoví, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, jaká technická opatření je třeba v ochranném pásmu provést, popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

(9) Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům těchto pozemků a staveb náhrada, kterou jsou povinni na jejich žádost poskytnout v případě vodárenských nádrží vlastníci vodních děl umožňujících v nich vzdouvání vody, v ostatních případech oprávnění (§ 8) k odběru vody z vodního zdroje; je-li jich více, poměrně podle povoleného množství odebírané vody. Nedojde-li o poskytnutí náhrady k dohodě, rozhodne o jednorázové náhradě soud.

(10) Náklady spojené s technickými úpravami

v ochranných pásmech vodních zdrojů uloženými vodoprávními úřadem k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti nesou ti, kteří jsou oprávněni vodu z těchto vodních zdrojů odebírat, popřípadě o povolení k jejímu odběru žádají, u vodárenských nádrží pak vlastníci nebo stavebníci vodních děl sloužících ke vzdouvání vody.

(11) Ministerstvo životního prostředí vyhláškou stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů.

§ 31

Pro zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, ukazatele a hodnoty jejich přípustného znečištění stanoví vláda nařízením.

§ 32

Citlivé oblasti

(1) Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

- a) v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- b) které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- c) u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

(2) Citlivé oblasti vymezí vláda nařízením. Vymezení citlivých oblastí podléhá přezkoumání v pravidelných intervalech nepřesahujících 4 roky.

(3) Pro citlivé oblasti a pro vypouštění odpadních vod do povrchových vod ovlivňujících kvalitu vody v citlivých oblastech stanoví vláda nařízením ukazatele přípustného znečištění odpadních vod a jejich hodnoty.

§ 33

Zranitelné oblasti

(1) Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

(2) Vláda nařízením stanoví zranitelné oblasti a v nich upraví používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření. Vymezení zranitelných oblastí podléhá pře-

zkoumání v pravidelných intervalech nepřesahujících 4 roky.

§ 34

Povrchové vody využívané ke koupání

(1) Povrchové vody využívané ke koupání osob pro vyhovující jakost vody, které obvykle používá ke koupání větší počet osob, stanoví Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou. Koupání v nich je povoleno, pokud jakost vody odpovídá požadavkům stanoveným zvláštním právním předpisem.²¹⁾

(2) Pokud povrchové vody uvedené ve vyhlášce vydané podle odstavce 1 přestanou odpovídat požadavkům na jakost vody pro koupání stanoveným ve zvláštním právním předpise,²¹⁾ uloží nebo přijme vodoprávní úřad k nápravě tohoto stavu odpovídající opatření po projednání s orgány ochrany zdraví a správcem povodí.

§ 35

Podpora života ryb

(1) Povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, s rozdělením na vody lososové a kaprové, stanoví vláda nařízením.

(2) Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod uvedených v odstavci 1 stanoví vláda nařízením.

(3) U vodárenských nebo jiných vodních nádrží nebo na úsecích vodních toků může vodoprávní úřad uložit jejich vlastníkovvi, správci vodního toku a uživateli rybářského revíru též způsob rybářského obhospodařování.

(4) Vypouštět ryby a ostatní vodní živočichy nepůvodních, geneticky nevhodných a neprovořených populací přirozených druhů do vodních toků a vodních nádrží bez souhlasu příslušného vodoprávního úřadu, je zakázáno.

Díl 4

Ochrana množství vod

§ 36

Minimální zůstatkový průtok

(1) Minimálním zůstatkovým průtokem je průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku.

(2) Minimální zůstatkový průtok stanoví vodoprávní úřad při udělení povolení k nakládání s vodami,

kteří může mít za následek snížení průtoku vodního toku. Vodoprávní úřad přitom vychází z plánů oblastí povodí, z metodického pokynu vydaného Ministerstvem životního prostředí a přihlédne ke zjištěnému stavu povrchových a podzemních vod, zejména k výsledkům vodní bilance v daném povodí.

(3) Vodoprávní úřad může uložit vlastníkovvi vodního díla za účelem kontroly dodržování minimálního zůstatkového průtoku povinnost osadit na vodním díle cejch nebo vodní značku a povinnost minimální zůstatkový průtok pravidelně měřit a podávat příslušnému správci povodí zprávy o výsledcích měření.

§ 37

Minimální hladiny podzemních vod

(1) Minimální hladina podzemních vod je hladina, která ještě umožňuje trvale udržitelné užívání vodních zdrojů a při které nedojde k narušení ekologické stability ekosystému vodních útvarů s nimi souvisejících.

(2) Minimální hladinu podzemních vod stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami, pokud toto nakládání může mít za následek podstatné snížení hladiny podzemních vod. Vodoprávní úřad přitom vychází z plánů oblastí povodí a metodického pokynu vydaného Ministerstvem životního prostředí a přihlédne ke zjištěnému stavu povrchových a podzemních vod, zejména k výsledkům vodní bilance v daném hydrogeologickém rajonu.

(3) Vodoprávní úřad může uložit oprávněnému ve smyslu odstavce 2 povinnost předložit návrh jímacího řádu ke schválení, popřípadě povinnost hladinu podzemních vod pravidelně měřit, dále způsob měření a povinnost podávat příslušnému správci povodí zprávy o výsledcích měření.

Díl 5

Ochrana jakosti vod

§ 38

Odpadní vody

(1) Odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z nich odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody z odkališť nebo ze skládek odpadu.

(2) Vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, vody užití na plavidlech, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužité

²¹⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 254/2001 Sb.

minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami podle tohoto zákona.

(3) Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod. Ten, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, a příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. Vodoprávní úřad tímto rozhodnutím stanoví místo a způsob měření objemu a znečištění vypouštěných odpadních vod a četnost předkládání výsledků těchto měření.

(4) Vypouštění odpadních vod do vod podzemních lze povolit jen výjimečně z jednotlivých rodinných domků a staveb pro individuální rekreaci na základě individuálního posouzení jejich vlivu na jakost podzemních vod. Odpadní vody nesmějí být vypouštěny přímo do pásma nasycení (§ 2).

(5) Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad nejvýše přípustné hodnoty jejich množství a znečištění. Přitom je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, které stanoví vláda nařízením.

(6) Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních vodoprávní úřad

- a) přihlíží k potřebě dosažení nebo zachování vyhovujícího stavu povrchových nebo podzemních vod a na vodu vázaných ekosystémů,
- b) posuzuje možnosti omezování znečištění u jeho zdroje i omezování emisí do životního prostředí jako celku a možnosti opětovného využívání odpadních vod.

(7) Vyžadují-li to nutné zájmy ochrany vod, může vodoprávní úřad stanovit přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod přísnější než hodnoty stanovené vládou nařízením podle odstavce 5, případně stanovit další ukazatele a jejich přípustné hodnoty. Obdobně to platí i v případech ukazatelů znečištění a jejich hodnot stanovených vládou podle § 31 a 35.

(8) Vodoprávní úřad může při povolování vypouštění odpadních vod z průmyslových staveb a zařízení uložit zneškodňování odpadních vod z jednotlivých dílčích výrobních nebo chladičských vod odděleně od ostatních odpadních vod.

(9) Vodoprávní úřad může na základě žádosti znečišťovatele povolit ve výjimečných případech na nezbytně nutnou dobu, zejména při uvádění čistírny odpadních vod do provozu, při zkušebním provozu, nezbytných opravách či změnách zařízení ke zneškodňování odpadních vod a při haváriích těchto zařízení a v případech, kdy odpadní, popřípadě zvláštní vody budou do povrchových vod vypouštěny řízeným způsobem, při současném stanovení dalších podmínek, které omezí možnost zhoršení jakosti povrchových vod, vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené vládou nařízením podle odstavce 5 nebo podle § 31.

§ 39

Závadné látky

(1) Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (dále jen „závadné látky“). Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.

(2) V případech, kdy uživatel závadných látek zachází s těmito látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, má uživatel závadných látek povinnost činit tato opatření:

- a) vypracovat plán opatření pro případy havárie (dále jen „havarijní plán“); havarijní plán schvaluje příslušný vodoprávní úřad; může-li havárie ovlivnit vodní tok, projedná jej uživatel závadných látek před předložením ke schválení s příslušným správcem vodního toku, kterému také předá jedno jeho vyhotovení,
- b) provádět záznamy o provedených opatřeních a tyto záznamy uchovávat po dobu 5 let.

(3) Seznam nebezpečných závadných látek (dále jen „nebezpečné látky“) je uveden v příloze č. 1 k tomuto zákonu; tento seznam obsahuje i zvlášť nebezpečné závadné látky (dále jen „zvlášť nebezpečné látky“).

(4) Každý, kdo zachází se zvlášť nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení. Je povinen zejména

- a) umístit zařízení, v němž se závadné látky používají, zachycují, skladují, zpracovávají nebo dopravují tak, aby bylo zabráněno nežádoucímu úniku těchto látek do půdy nebo jejich nežádoucímu smísení s odpadními nebo srážkovými vodami,

- b) používat jen takové zařízení, popřípadě způsob při zacházení se závadnými látkami, které jsou vhodné i z hlediska ochrany jakosti vod,
- c) nejméně jednou za 6 měsíců kontrolovat sklady a skládky, jakož i zkoušet těsnosti potrubí nebo nádrží určených pro skladování a prostředků pro dopravu závadných látek a provádět jejich včasné opravy; sklady musí být zabezpečeny nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod,
- d) vybudovat a provozovat odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniku závadných látek,
- e) zajistit, aby nově budované stavby byly zajištěny proti nežádoucímu úniku těchto látek při hašení požáru.

(5) Opatření podle odstavce 4 se přiměřeně vztahují i na použité obaly závadných látek.

(6) Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami, je povinen vést záznamy o typech těchto látek, které jsou zpracovávány nebo s nimiž se nakládá, o obsahu jejich účinných složek, o jejich vlastnostech zejména ve vztahu k povrchovým a podzemním vodám prostředí a tyto informace na vyžádání poskytnout vodoprávnímu úřadu a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

(7) Vodoprávní úřad může při použití závadných látek povolit z ustanovení odstavce 1 výjimku, nejde-li o ropné látky, a to v nezbytně nutné míře, na omezenou dobu a za předpokladu, že jich bude použito

- a) k úpravě a udržování vodního toku,
- b) ke krmení ryb,
- c) z důvodů zdravotních,
- d) k úpravě povrchových nebo podzemních vod pro určité způsoby užívání, například srážení anorganických živin přímo ve vodním toku,
- e) k odstranění nežádoucí flóry nebo fauny ve vodním toku, nebo
- f) jako indikátorových látek pro účely měření.

(8) Náležitosti havarijního plánu a nakládání se závadnými látkami stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

(9) Mytí motorových vozidel a provozních mechanismů ve vodních tocích nebo na místech, ze kterých by pohonné hmoty nebo mazadla mohly ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod, je zakázáno.

§ 40

Havárie

(1) Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

(2) Za havárii se vždy považují případy závaž-

ného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

(3) Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.

§ 41

Povinnosti při havárii

(1) Ten, kdo způsobil havárii (dále jen „původce havárie“), je povinen činit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie. Přitom se řídí havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu a České inspekce životního prostředí.

(2) Kdo způsobil nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii České republiky, případně správci povodí.

(3) Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a správce povodí jsou povinni neprodleně informovat o jim nahlášené havárii příslušný vodoprávní úřad a Českou inspekci životního prostředí, která bude o havárii, k níž došlo v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, informovat též Ministerstvo zdravotnictví. Řízení prací při zneškodňování havárií přísluší vodoprávnímu úřadu.

(4) Dojde-li k havárii mimořádného rozsahu, která může závažným způsobem ohrozit životy nebo zdraví lidí nebo způsobit značné škody na majetku, platí při zabraňování škodlivým následkům havárie přiměřeně ustanovení o ochraně před povodněmi.

(5) Původce havárie je povinen na výzvu orgánů uvedených v odstavci 3 při provádění opatření při odstraňování příčin a následků havárie s těmito orgány spolupracovat.

(6) Osoby, které se zúčastnily zneškodňování havárie, jsou povinny poskytnout České inspekci životního prostředí potřebné údaje, pokud si jejich poskytnutí vyžádá, a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

(7) Ministerstvo životního prostředí stanoví vyhláškou způsob a rozsah hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků.

§ 42

Opatření k nápravě

(1) K odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií (dále jen „závadný stav“) uloží vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod (dále jen „původce“), povinnost provést opatření k nápravě závadného stavu (dále jen „opatření k nápravě“), popřípadě též opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci. Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí na náklady původce. Za původce závadného stavu se považuje ten, kdo závadný stav způsobil. Pokud k havárii došlo v důsledku zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky nebo jednotek požární ochrany, nepovažují se za původce havárie, jestliže k zásahu použili přiměřených prostředků.

(2) Vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí uloží podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně,²²⁾ který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán. Takto postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním o tom uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě. Tímto způsobem postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí i v případě, existuje-li dosud původce závadného stavu.

(3) Povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uložení původci závadného stavu podle odstavce 1 nebo nabyvateli majetku podle odstavce 2 přecházejí na jejich právní nástupce.

(4) Nelze-li opatření k nápravě uložit podle odstavců 1 až 3 a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu České inspekce životního prostředí. Může k tomuto účelu uložit provedení opatření k nápravě právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních právních předpisů,²³⁾ která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. Účastníkem řízení o uložení opatření je jen tato osoba; odvolání proti

tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. K tomuto účelu zřizuje vodoprávní úřad v rámci svého rozpočtu zvláštní účet ročně doplňovaný do výše 50 000 000 Kč.

(5) Vlastníci majetku, na němž závadný stav vázne nebo jejichž majetku je nutno použít při odstranění závadného stavu a kteří nejsou těmi, jimž bylo opatření k nápravě uloženo, jsou povinni strpět provedení opatření k nápravě uloženo nebo nařízeného vodoprávním úřadem. Za tím účelem jsou povinni umožnit vstup, popřípadě vjezd na své pozemky a stavby a strpět omezení obvyklého užívání svých pozemků a staveb.

(6) Pro vstup, popřípadě vjezd do staveb a zařízení ozbrojených sil České republiky, Policie České republiky, Bezpečnostní informační služby a Vězeňské služby České republiky platí zvláštní právní předpisy.²⁴⁾

(7) Jestliže se uložena opatření k nápravě dotýkají cizích pozemků nebo staveb, je třeba co nejvíce šetřit práv vlastníků dotčených pozemků a staveb; vstup, popřípadě vjezd a zamýšlená omezení obvyklého užívání pozemků nebo staveb je třeba jim předem oznámit, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Po dokončení opatření k nápravě jsou ti, jimž byla opatření k nápravě uložena, povinni na své náklady uvést pozemky nebo stavby do předchozího stavu, pokud se s jejich vlastníky nedohodli jinak; jsou-li opatření k nápravě prováděna na základě rozhodnutí vodoprávního úřadu podle odstavce 4, hradí tyto náklady příslušný okresní úřad.

(8) Náhradu za majetkovou újmu nebo omezení vzniklá vlastníků při provádění opatření k nápravě na jejich pozemcích nebo stavbách hradí ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. V případě uvedeném v odstavci 4 hradí tuto náhradu příslušný vodoprávní úřad. Právo na náhradu musí být uplatněno u toho, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo, nebo u příslušného vodoprávního úřadu do 6 měsíců od jeho vzniku, jinak zaniká. Tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody.

HLAVA VI

VODNÍ TOKY

§ 43

Vodní toky

(1) Vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Je-

²²⁾ Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.

²³⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁾ Například zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

jich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.

(2) V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než uvedené v odstavci 1.

(3) Ustanovení zvláštního zákona²⁵⁾ týkající se hrazení bystrin nejsou dotčena.

§ 44

Koryta vodních toků

(1) Protéká-li vodní tok po pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku tento pozemek. Protéká-li vodní tok po pozemku, který není evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku část pozemku zahrnující dno a břehy koryta až po břehovou čáru určenou hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.

(2) V pochybnostech o hranici koryta vodního toku rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

§ 45

Změny koryta vodního toku

(1) Opustí-li vodní tok vlivem přírodních sil při povodni své přirozené koryto a vznikne-li tím koryto nové, mohou vlastníci pozemků, správce vodního toku, jakož i oprávnění k nakládání s vodami, kteří jsou dotčeni novým stavem, žádat jednotlivě nebo společně vodoprávní úřad o povolení vrátit vodní tok na svůj náklad do původního koryta. Stát může žadatelům, kteří obdrží povolení, na obnovu koryta vodního toku po povodni přispět (§ 102).

(2) Neobnoví-li se původní stav, stát vykoupí pozemek původního nebo nového koryta vodního toku, jestliže mu tento pozemek vlastník dotčeného pozemku nabídne. Toto neplatí pro dotčené pozemky ve vlastnictví obcí.

(3) Neobnoví-li se původní stav z důvodu, že vodoprávní úřad obnovu ve veřejném zájmu nepovolí, platí pro vlastníky dotčených pozemků možnost odškodnění podle odstavce 2 a ostatním oprávněným k nakládání s vodami, dotčeným tímto rozhodnutím, náleží přiměřená náhrada.

(4) Právo na obnovu a odškodnění zaniká po třech letech od roku, v němž došlo ke změně.

§ 46

Ochrana vodních toků a jejich koryt

(1) Je zakázáno měnit směr, podélný sklon a příčný profil koryta vodního toku, poškozovat břehy, těžít z koryt vodních toků zeminu, písek nebo nerosty a ukládat do vodních toků předměty, kterými by mohlo dojít k ohrožení plynulosti odtoku vod, zdraví nebo bezpečnosti, jakož i ukládat takové předměty na místech, z nichž by mohly být splaveny do vod.

(2) Ustanovení předchozího odstavce se nevztahuje na případy, kdy se činnosti v něm uvedené provádějí v souladu s tímto zákonem.

§ 47

Správa vodních toků

(1) Vodní toky jsou předmětem správy. Člení se na významné vodní toky a drobné vodní toky. Seznam významných vodních toků stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.

(2) Správou vodních toků se rozumí povinnost

- a) sledovat stav koryt vodních toků a pobřežních pozemků z hlediska funkcí vodního toku,
- b) pečovat o koryta vodních toků, zejména udržovat koryta vodních toků ve stavu, který zabezpečuje při odvádění vody z území dostatečnou průtočnost a hloubku vody a přitom se co nejvíce blíží přírodním podmínkám, udržovat břehové porosty na pozemcích koryt vodních toků nebo na pozemcích sousedících s korytem vodního toku tak, aby se nestaly překážkou odtoku vody při povodňových situacích, popřípadě břehové porosty na pozemcích koryt vodních toků nebo na pozemcích sousedících s korytem vodního toku vyřadit s přihlédnutím k tomu, aby jejich druhová skladba co nejvíce odpovídala původnímu přírodnímu stavu, pokud takové povinnosti nemají vlastníci pozemků s koryty vodních toků,
- c) provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla v korytech vodních toků nezbytná k zabezpečení funkcí vodního toku,²⁶⁾ popřípadě vodnímu toku převážně sloužící, která správci vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu,
- d) připravovat a zajišťovat úpravy koryt vodních toků, pokud slouží k zajištění funkcí vodního toku,
- e) vytvářet podmínky umožňující oprávněná nakládání s vodami související s vodním tokem; při mimořádných situacích na vodním toku jen po-

²⁵⁾ § 35 zákona č. 289/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁶⁾ Například § 3 a 4 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

kud to umožňují hydrologické podmínky a stav vodního toku,

- f) oznamovat příslušnému vodoprávnímu úřadu závažné závady, které zjistí ve vodním toku a jeho korytě, způsobené přírodními nebo jinými vlivy; současně navrhopat opatření k nápravě, obnovovat přirozená koryta vodních toků, zejména ve zvláště chráněných územích²⁷⁾ a v územních systémech ekologické stability,²⁸⁾
- g) spolupracovat při zneškodňování havárií na vodních tocích.

(3) Ministerstvo zemědělství stanoví vyhláškou způsob provádění činností uvedených v odstavci 2.

(4) Správa významných vodních toků vedle povinností správy vodních toků podle odstavce 2 zahrnuje tyto další povinnosti:

- a) provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla na významných vodních tocích zajišťující oprávněná nakládání s povrchovými vodami, která správci významných vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu,
- b) udržovat splavnost využívaných dopravně významných vodních cest a označovat a vytyčovat plavební dráhu na vodních cestách,⁷⁾
- c) udržovat v řádném stavu a provozovat i cizí vodní díla na vodních tocích, pokud tak rozhodne vodoprávní úřad (§ 59 odst. 3),
- d) řídit a ovlivňovat podle komplexního manipulačního řádu hospodaření s vodami v soustavě vodních nádrží,
- e) podávat podněty ke zpracování, úpravám a ke koordinaci manipulačních řádů vodních děl jiných vlastníků,
- f) spolupracovat při zneškodňování havárií v povodí, pokud mohou ohrozit jakost vody ve významných vodních tocích,
- g) předložit Ministerstvu zemědělství na jeho výzvu ke schválení návrh komplexního manipulačního řádu, který koordinuje manipulační řády jednotlivých vodních děl tvořících soustavu vodních nádrží, a navrhopat vodoprávním úřadům změny povolení k nakládání s vodami, pokud jsou schváleným manipulačním řádem dotčena; vodoprávní úřad je povinen o takovém návrhu rozhodnout,
- h) spolupracovat se správci drobných vodních toků při řešení úkolů týkajících se vodních toků v celé oblasti povodí.

§ 48

Správci vodních toků

(1) Správu významných vodních toků zajišťují právnické osoby zřízené podle zvláštního zákona¹⁷⁾ (dále jen „správci povodí“).

(2) Správu drobných vodních toků jsou oprávněny vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, nebo fyzické osoby nebo právnické osoby, jimž drobné vodní toky slouží nebo s jejichž činnostmi souvisejí, určené Ministerstvem zemědělství. O určení správce drobného vodního toku rozhoduje Ministerstvo zemědělství na základě žádosti.

(3) Na území vojenských újezdů²⁹⁾ zajišťuje správu drobných vodních toků Ministerstvo obrany. Na území národních parků zajišťují správu drobných vodních toků Správy národních parků.³⁰⁾

(4) Na drobných vodních tocích, ke kterým nebyl určen správce drobného vodního toku podle odstavce 2, vykonává správu drobných vodních toků stát svými organizačními složkami, které k tomuto účelu Ministerstvo zemědělství zřídí.

(5) Obsah žádosti podle odstavce 2 a její náležitosti nezbytné k rozhodnutí stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.

(6) Na určení správce drobného vodního toku se nevztahuje správní řád.

(7) Správce povodí vykonává dohled nad správou drobných vodních toků. Pokud správce drobného vodního toku neplní povinnosti podle tohoto zákona, Ministerstvo zemědělství zruší jeho určení jako správce drobného vodního toku.

§ 49

Oprávnění při správě vodních toků

(1) Správci vodních toků jsou oprávněni

- a) při výkonu svých práv a povinností vstupovat v nezbytném rozsahu na cizí pozemky a stavby, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních právních předpisů,
- b) z důvodu péče o koryta vodního toku a v součinnosti s vlastníky pozemků odstraňovat nebo nově vysazovat stromy a keře na pozemcích při něm,
- c) požadovat předložení povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu týkajícího se vodního toku a zjišťovat, zda jsou tato rozhodnutí dodržována,
- d) dávat pokyny pro manipulaci s vodními díly jejich

²⁷⁾ § 14 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁾ § 4 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁹⁾ Zákon č. 222/1999 Sb.

³⁰⁾ Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

uživatelům v rámci komplexního manipulačního řádu soustavy vodních nádrží na vodním toku, pokud to vyžaduje mimořádná situace.

Výkonem uvedených oprávnění nejsou dotčeny zvláštní právní předpisy týkající se ochrany přírody a krajiny.³¹⁾

(2) Správci vodních toků mohou při výkonu správy vodního toku, pokud je to nezbytně nutné a po předchozím projednání s vlastníky pozemků užívat pozemků sousedících s korytem vodního toku, a to

- a) u vodních toků, které jsou vodními cestami dopravně významnými, nejvýše v šířce do 10 m od břehové čáry,
- b) u ostatních významných vodních toků jiných než pod písmenem a) nejvýše v šířce do 8 m od břehové čáry,
- c) u drobných vodních toků nejvýše v šířce do 6 m od břehové čáry.

(3) Vodoprávní úřad může pro nezbytně nutné potřeby a na nezbytně nutnou dobu stanovit k užívání i větší šířku pozemků při vodním toku, než je uvedeno v odstavci 2.

(4) Způsobí-li správce vodního toku při výkonu oprávnění podle odstavce 1 nebo 2 škodu, je povinen ji nahradit. O náhradě škody platí obecné předpisy.

§ 50

Povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků

Vlastníci pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, jsou povinni

- a) strpět na svém pozemku břehové porosty, jakož i obecné nakládání s vodami ve vodním toku,
- b) udržovat břehy koryta vodního toku ve stavu potřebném k zajištění neškodného odtoku vody, odstraňovat překážky a cizorodé předměty ve vodním toku, s výjimkou nánosů, pokud tyto činnosti neznamenají vynaložení zvláštních nákladů, zvláštní odbornou způsobilost nebo použití speciální techniky,
- c) strpět na svém pozemku vodní díla umístěná v korytě vodního toku, vybudovaná před účinností tohoto zákona,
- d) ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě vodního toku,
- e) strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, například plavebních znaků apod.,

- f) umožnit vodoprávnímu úřadu, České inspekci životního prostředí, jakož i správci vodního toku výkon jejich oprávnění,
- g) strpět po nich průchod osob podél vodních toků; výjimku z této povinnosti může povolit vodoprávní úřad po projednání s příslušným správcem vodního toku; to neplatí na pozemcích v současně zastavěném území obce a na oplocených pozemcích.

§ 51

Povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků

(1) Vlastníci pozemků sousedících s koryty vodních toků jsou povinni

- a) umožnit správci vodního toku výkon jeho oprávnění,
- b) strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, umístění plavebních znaků apod.,
- c) strpět, po předchozím projednání s nimi, po nich průchod osob; to neplatí na pozemcích v současně zastavěném území obce a na oplocených pozemcích.

(2) Vodoprávní úřad může vlastníkům pozemků sousedících s koryty vodních toků zakázat kácet stromy a keře zabezpečující stabilitu koryta vodního toku.

(3) Pokud výkonem těchto oprávnění vznikne vlastníkovu pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

§ 52

Povinnosti vlastníků staveb a zařízení v korytech vodních toků nebo sousedících s nimi

(1) Vlastníci staveb a zařízení v korytech vodních toků jsou povinni odstraňovat předměty zachycené či ulpělé na těchto stavbách a zařízeních a nakládat s nimi podle zvláštního zákona.³²⁾

(2) Vlastníci staveb, které nejsou vodními díly, nebo zařízení v korytech vodních toků, popřípadě sousedících s nimi jsou povinni ve veřejném zájmu dbát o jejich statickou bezpečnost a celkovou údržbu, aby neohrožovaly plynulý odtok povrchových vod, a zabezpečit je proti škodám působeným vodou a odchodem ledu. Pokud k narušení plynulého odtoku vod dojde v důsledku zanedbání péče o tyto stavby nebo zařízení, jsou jejich vlastníci povinni na své náklady provést nápravu a plynulý odtok vody plně obnovit; jinak je vodoprávní úřad oprávněn zajistit nápravu na

³¹⁾ Například zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.

náklady vlastníka; odpovědnost za škodu způsobenou zanedbáním povinné péče o stavbu nebo zařízení v korytě vodního toku nebo s ním sousedícím tím není dotčena.

§ 53

Pochybnosti o rozsahu povinností a oprávnění

V pochybnostech o rozsahu povinností nebo oprávnění správců povodí a správců vodních toků rozhodne Ministerstvo zemědělství. To rozhodne i v pochybnostech o rozsahu povinností vlastníků pozemků koryta vodního toku, vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků a vlastníků staveb a zařízení v korytu vodního toku nebo sousedících s ním. Vznikne-li taková pochybnost ve vodoprávním řízení, jehož je účastníkem ten, o jehož povinnostech nebo právech pochybnost vznikla, rozhodne vodoprávní úřad, který takové řízení vede.

HLAVA VII SPRÁVA POVODÍ

§ 54

(1) Správou povodí se rozumí správa významných vodních toků (§ 47 odst. 4), některé činnosti spojené se zjišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod v dané oblasti povodí (§ 21) a další činnosti, které vykonávají správci povodí podle tohoto zákona.

(2) Správu povodí vykonávají správci povodí.

(3) Správci povodí poskytují pro činnost vodoprávních úřadů, na jejich žádost, technické, ekonomické a jiné údaje, pokud je mají k dispozici.

(4) Správci povodí v rámci své činnosti podávají podněty, návrhy a vyjádření vodoprávním úřadům zejména ve věcech ochrany vodních poměrů, ochrany vod, hospodárného využívání vodních zdrojů, minimálních zůstatkových průtoků vodních toků, minimálních hladin podzemních vod a při přechodném nedostatku vody.

(5) Správci povodí spolupracují se správci drobných vodních toků a pověřenými odbornými subjekty při řešení úkolů týkajících se celé oblasti povodí.

HLAVA VIII VODNÍ DÍLA

§ 55

Vodní díla

(1) Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdou-

vání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména

- a) přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
- b) stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků,
- c) stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok a kanalizačních objektů včetně čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,
- d) stavby na ochranu před povodněmi,
- e) stavby k vodo hospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků,
- f) stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,
- g) stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu,
- h) stavby odkališť,
- i) stavby sloužící k pozorování stavu povrchových nebo podzemních vod,
- j) studny,
- k) stavby k hrazení bystřin a strží, pokud zvláštní zákon²⁵⁾ nestanoví jinak,
- l) jiné stavby potřebné k nakládání s vodami povolanému podle § 8.

(2) Za vodní díla se podle tohoto zákona nepovažují jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na jednotlivých pozemcích a stavbách k zachycení vody a k ochraně jednotlivých pozemků a staveb proti škodlivým účinkům povrchových nebo podzemních vod, jakož i jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků k akumulaci odpadních vod (žumpy) a vodovodní a kanalizační přípojky, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak.³³⁾ Za vodní díla se také nepovažují průzkumné hydrogeologické vrty a další zařízení realizovaná v rámci geologických prací.²⁰⁾

(3) V pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

§ 56

Stavby k vodo hospodářským melioracím pozemků

(1) Za stavby k vodo hospodářským melioracím pozemků se pro účely tohoto zákona považují stavby

- a) k závlaze a odvodnění pozemků,
- b) k ochraně pozemků před erozní činností vody.

(2) Stavby k odvodnění zemědělských pozemků

³³⁾ Například vyhláška č. 144/1978 Sb., o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích, ve znění vyhlášky č. 185/1988 Sb.

se pro účely tohoto zákona člení na hlavní odvodňovací zařízení a podrobná odvodňovací zařízení, přičemž podrobným odvodňovacím zařízením se rozumí pro podzemní odvodnění sběrné a svodné drény, drenážní šachty a výusti, pro povrchové odvodnění sběrné příkopy a objekty na nich.

(3) Podrobné vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsob a rozsah péče o ně stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.

(4) Vlastník pozemku, na kterém je umístěna stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část, která souvisí s více pozemky nebo byla zřízena ve veřejném zájmu a která byla vybudována před účinností tohoto zákona, je povinen

- a) strpět stavbu k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část na svém pozemku,
- b) užívat pozemek tak, aby neovlivnil negativně funkci stavby k vodohospodářským melioracím pozemků nebo jejich částí,
- c) ohlašovat vlastníkově stavby k vodohospodářským melioracím pozemků, případně vodoprávnímu úřadu zjevné závady ve funkci stavby nebo její části,
- d) strpět, aby se jeho pozemku užilo v nezbytné míře k údržbě stavby k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její části.

(5) Vodoprávní úřad je oprávněn v pochybnostech rozhodnout o rozsahu povinnosti vlastníka pozemků, na kterých je stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část umístěna, vlastníků pozemků sousedících s pozemkem, na kterém je umístěna stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část, popřípadě o povinnosti správce navazujícího vodního toku k zajištění funkce stavby k vodohospodářským melioracím pozemků.

(6) Hospodaření se stavbami k vodohospodářským melioracím pozemků, které jsou v majetku státu, vykonává stát svými organizačními složkami, které k tomuto účelu Ministerstvo zemědělství zřídí, pokud se Ministerstvo zemědělství nedohodne o hospodaření s těmito stavbami s právními osobami, jimž tyto stavby slouží nebo s jejichž činnostmi souvisejí.

§ 57

Užívání vodních děl jinými osobami

Pokud má bezprostřední prospěch z vodního díla jiný oprávněný (§ 8) než vlastník tohoto vodního díla, je povinen podílet se na úhradě nákladů na údržbu tohoto vodního díla. Nedojde-li mezi vlastníkem vodního díla a oprávněným k dohodě o výši a způsobu úhrady nákladů, rozhodne soud. To neplatí v případě, že vlastník vodního díla je správcem vodního toku a osoba oprávněná k nakládání s vodami podle § 8 v tomto vodním díle je povinna platit platbu k úhradě

správy vodních toků a správy povodí podle § 101 a v případě, že osoba oprávněná k nakládání s vodami podle § 8 užívá vodu pouze za účelem využití energetického potenciálu k výrobě elektřiny ve výrobnách do výkonu 5 MW.

§ 58

Ochrana vodních děl

(1) Je zakázáno poškozovat vodní díla a jejich funkce.

(2) Zejména je zakázáno

- a) na ochranných hrázích vysazovat dřeviny, jezdit po nich vozidly, pokud se nejedná o údržbu, s výjimkou míst k tomu určených,
- b) poškozovat vodočty, vodoměry, cejchy, vodní značky, značky velkých vod a jiná zařízení sloužící k plnění úkolů stanovených tímto zákonem.

(3) Vodoprávní úřad může na návrh vlastníka vodního díla v zájmu jeho ochrany rozhodnutím stanovit ochranná pásma podél něho a zakázat nebo omezit na nich podle povahy vodního díla umístění a provádění některých staveb nebo činností. Vlastníci pozemků a staveb v ochranném pásmu mají vůči vlastníkově vodního díla nárok na náhradu majetkové újmy, která jim uvedeným zákazem nebo omezením vznikne. Nedojde-li mezi vlastníkem pozemků a staveb v ochranném pásmu a vlastníkem vodního díla k dohodě o výši náhrady, rozhodne o její výši soud.

§ 59

Povinnosti vlastníků vodních děl

(1) Vlastník vodního díla je povinen

- a) dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno, zejména schválený manipulační, popřípadě provozní řád, a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na jeho úpravu tak, aby byla v souladu s komplexním manipulačním řádem soustavy vodních nádrží; náležitosti manipulačních a provozních řádů stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou,
- b) udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů,
- c) provádět na vlastní náklad u vodního díla technickobezpečnostní dohled, pokud tomuto dohledu vodní dílo podléhá,
- d) provádět na svůj náklad opatření, která mu vodoprávní úřad uloží k odstranění závad zjištěných na vodním díle, zejména při vodoprávním dozoru,
- e) dbát pokynů správce vodního toku v případě mimořádných situací na dotčeném vodním toku,
- f) odstraňovat předměty a hmoty zachycené či ulpělé na vodních dílech a nakládat s nimi podle zvláštního zákona,³²⁾

- g) osadit na vodním díle cejch, vodní značku nebo vodočet a zajistit zvláštní úpravu přelivu nebo vypusti podle rozhodnutí vodoprávního úřadu,
- h) osadit na vodním díle plavební znaky,
- i) u vodního díla sloužícího ke vzdouvání vody ve vodním toku udržovat na vlastní náklad v řádném stavu dno a břehy v oblasti vzdutí a starat se v něm o plynulý průtok vody, zejména odstraňovat nánosy a překážky, a je-li to technicky možné a ekonomicky únosné, vytvářet podmínky pro migraci vodních živočichů, nejde-li o stavby,
- j) odstraňovat náletové dřeviny z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody; na tyto povinnosti se nevztahuje zvláštní zákon³⁰⁾ s výjimkou případů, kdy se jedná o památné stromy nebo zvláště chráněné druhy rostlin. Před jejich odstraněním, není-li bezpečí z prodlení, je vlastník vodního díla povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody.

(2) Vodoprávní úřad může svým rozhodnutím uložit povinnost zpracovat a předložit mu ke schválení manipulační, případně provozní řád vodního díla.

(3) Vyžaduje-li to veřejný zájem a jestliže ten, kdo je k tomu povinen, tyto povinnosti řádně neplní a nezjednal-li nápravu ve stanovené lhůtě, vodoprávní úřad může rozhodnout, že jiná osoba přejímá na dobu nezbytné potřeby provoz nebo údržbu vodních děl. Tento provoz a údržbu obstarává určená osoba na náklady toho, kdo byl povinen tyto povinnosti plnit; není-li taková osoba, nese tyto náklady stát.

(4) Na odstraňování překážek pro migraci vodních živočichů ve vodním toku způsobených vodními díly vybudovanými před účinností tohoto zákona se podílí stát.

§ 60

Vstup na pozemky

(1) Vlastníci pozemků sousedících s vodním dílem jsou povinni po předchozím projednání s nimi umožnit za účelem provozu a provádění údržby vodních děl v nezbytném rozsahu vstup na své pozemky těm, kteří zajišťují provoz nebo provádějí údržbu těchto vodních děl.

(2) Pokud vstupem na pozemky vznikne vlastníkovi pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

§ 61

Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly

(1) Technickobezpečnostním dohledem nad vodními díly (dále jen „technickobezpečnostní dohled“) se rozumí zjišťování technického stavu vodního díla ke vzdouvání nebo zadržování vody, a to z hlediska bezpečnosti a stability a možných příčin jejich poruch. Provádí se zejména pozorováním a prohlídkami vodního díla, měřením jejich deformací, sledováním prů-

saku vod, jakož i hodnocením výsledků všech pozorování a měření ve vztahu k předem určeným mezním nebo kritickým hodnotám. Součástí technickobezpečnostního dohledu je i vypracování návrhů opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

(2) Z hlediska technickobezpečnostního dohledu se vodní díla rozdělují do I. až IV. kategorie podle rizika ohrožení lidských životů, možných škod na majetku v přilehlém území a ztrát z omezení funkcí a užitků ve veřejném zájmu.

(3) Vymezení vodních děl podléhajících technickobezpečnostnímu dohledu, stanovení kritérií pro jednotlivé kategorie vodních děl, rozsah a četnost provádění technickobezpečnostního dohledu u jednotlivých kategorií vodních děl a v jednotlivých etapách jejich přípravy, výstavby, rekonstrukce nebo provozu stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.

(4) Ten, kdo žádá o povolení nového nebo změnu dokončeného vodního díla ke vzdouvání nebo zadržování vody, je povinen k žádosti o povolení předložit posudek o potřebě, popřípadě návrhu podmínek provádění technickobezpečnostního dohledu na tomto vodním díle, který zpracovala osoba uvedená v odstavci 9.

(5) O povinnosti zajistit na vodním díle technickobezpečnostní dohled, o jeho rozsahu, případně o podmínkách jeho provádění a o zařazení vodního díla do kategorie I. až IV., rozhodne vodoprávní úřad s přihlédnutím k posudku podle předchozího odstavce zpravidla v rámci povolení stavby nebo jejích změn. Vydání tohoto rozhodnutí si může vyhradit u vodních děl přesahujících svým dopadem podle odstavce 2 území příslušného vodoprávního úřadu krajský úřad, v případě dopadu podle odstavce 2 přesahujícího území kraje Ministerstvo zemědělství.

(6) Vodoprávní úřad může rozhodnout o změně kategorie vodního díla, rozsahu technickobezpečnostního dohledu, popřípadě podmínek jeho zajišťování, pokud se významně změni podmínky, za nichž bylo předchozí rozhodnutí vydáno.

(7) Vodoprávní úřad předává informace o zařazení vodního díla do I. až III. kategorie nebo o změně zařazení do příslušné kategorie Ministerstvu zemědělství.

(8) Souhrnnou evidenci zařazení vodních děl do I. až III. kategorie vede Ministerstvo zemědělství.

(9) Provádět technickobezpečnostní dohled a zpracovávat posudky pro zařazení vodních děl do kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu mohou jen odborně způsobilé osoby pověřené k tomu Ministerstvem zemědělství.

(10) Pověření k provádění technickobezpečnostního dohledu lze udělit pouze osobě, která má odborné, personální a materiální vybavení a splňuje předpoklady pro kvalifikovaný výkon technickobezpečnostního dohledu.

§ 62

Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl při technickobezpečnostním dohledu

(1) Technickobezpečnostní dohled je povinen zajišťovat na svůj náklad vlastník, případně stavebník vodního díla, a to v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství podle § 61 odst. 3. Vodoprávní úřad může rozhodnutím stanovit další povinnosti k provádění tohoto dohledu.

(2) U vodních děl zařazených do I. a II. kategorie je povinen jejich vlastník, popřípadě stavebník zajistit technickobezpečnostní dohled prostřednictvím pověřené odborně způsobilé osoby a účastnit se jeho provádění v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství.

(3) U vodních děl III. a IV. kategorie může technickobezpečnostní dohled provádět vlastník, případně stavebník sám.

(4) Při provádění technickobezpečnostního dohledu je vlastník, případně stavebník vodního díla zařazeného do I. až IV. kategorie povinen

- a) určit fyzickou osobu odpovědnou za technickobezpečnostní dohled a oznámit její jméno, příjmení, adresu bydliště, popřípadě pracoviště a číslo telefonu příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodního díla I. a II. kategorie jej ohlásit i pověřené odborně způsobilé právnické osobě (§ 61 odst. 9), která na dané stavbě provádí technickobezpečnostní dohled,
- b) přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla, a to nejméně u staveb I. kategorie jedenkrát ročně, u staveb II. kategorie jedenkrát za 2 roky, u staveb III. kategorie jedenkrát za 4 roky a u staveb IV. kategorie jedenkrát za 10 let,
- c) podávat zprávy o výsledcích technickobezpečnostního dohledu v termínech podle písmene b) nebo, nastaly-li mimořádné okolnosti dotýkající se bezpečnosti vodního díla, příslušnému vodoprávnímu úřadu; u staveb I. a II. kategorie zajistit jejich předložení prostřednictvím pověřené odborně způsobilé právnické osoby.

HLAVA IX

OCHRANA PŘED POVODNĚMI

Díl 1

Ochrana před povodněmi

§ 63

(1) Ochrana před povodněmi jsou opatření

k předcházení a zamezení škod při povodních na životech a majetku občanů, společnosti a na životním prostředí prováděná především systematickou prevencí, zvyšováním retenční schopnosti povodí a ovlivňováním průběhu povodní.

(2) Ochrana před povodněmi je zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizové situace krizovými plány.³⁴⁾

(3) K zajištění ochrany před povodněmi je každý povinen umožnit vstup, případně vjezd na své pozemky, popřípadě stavby těm, kteří řídí, koordinují a provádějí zabezpečovací a záchranné práce, přispět na příkaz povodňových orgánů osobní a věcnou pomocí k ochraně životů a majetku před povodněmi a řídit se příkazy povodňových orgánů.

(4) Pokud při této činnosti vznikla vlastníkovu pozemku nebo stavby škoda, má nárok na její náhradu.

§ 64

Povodně

(1) Povodněmi se pro účely tohoto zákona rozumí přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přírozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň).

(2) Za nebezpečí povodně se považují situace zejména při

- a) dosažení stanoveného limitu vodního stavu nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci,
- b) déletrvajících vydatných dešťových srážkách, popřípadě prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů, nebo
- c) vzniku mimořádné situace na vodním díle, kdy hrozí nebezpečí jeho poruchy.

³⁴⁾ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Díl 2

§ 65

Povodňová opatření

(1) Přípravná opatření a opatření při nebezpečí povodně jsou

- a) stanovení záplavových území,
- b) vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity,
- c) povodňové plány,
- d) povodňové prohlídky,
- e) příprava předpovědní a hlásné povodňové služby,
- f) organizační a technická příprava,
- g) vytváření hmotných povodňových rezerv,
- h) vyklízení záplavových území,
- i) příprava účastníků povodňové ochrany,
- j) činnost předpovědní povodňové služby,
- k) činnost hlásné povodňové služby,
- l) varování při nebezpečí povodně,
- m) zřízení a činnost hlídkové služby,
- n) evidenční a dokumentační práce.

(2) Opatření za povodně jsou

- a) řízené ovlivňování odtokových poměrů,
- b) povodňové zabezpečovací práce,
- c) povodňové záchranné práce,
- d) zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní.

(3) Součástí povodňových opatření jsou dokumentační práce, vyhodnocení povodňové situace včetně vzniklých povodňových škod, příčin negativně ovlivňujících průběh povodně, účinnosti přijatých opatření a návrhy na úpravu povodňových opatření.

(4) Povodňová opatření ve smyslu ustanovení § 65 tohoto zákona nejsou výstavba, údržba a opravy staveb a ostatních zařízení sloužících k ochraně před povodněmi, jakož i investice vyvolané povodněmi.

§ 66

Záplavová území

(1) Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí.

(2) V zastavěných územích obcí a v územích určených k zástavbě podle územních plánů vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní

zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

(3) Způsob a rozsah zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

(4) Vodoprávní úřad, který záplavové území stanovil, předává mapovou dokumentaci těchto území dotčeným stavebním úřadům a Ministerstvu životního prostředí.

(5) Pokud záplavová území nejsou určena, mohou vodoprávní a stavební úřady při své činnosti vycházet zejména z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého povodněmi.

(6) Ministerstvo životního prostředí podle podkladů správců vodních toků zajišťuje vedení dokumentace o stanovených záplavových územích na území České republiky a zabezpečuje jejich evidenci v informačním systému veřejné správy.

(7) Na stanovení záplavových území se nevztahuje správní řád.

§ 67

Omezení v záplavových územích

(1) V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury.

(2) V aktivní zóně je dále zakázáno

- a) těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,
- b) skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty,
- c) zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky,
- d) zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

(3) Mimo aktivní zónu v záplavovém území může vodoprávní úřad stanovit omezující podmínky. Takto postupuje i v případě, není-li aktivní zóna stanovena.

§ 68

Území určená k rozlivům povodní

(1) Pro účely zmírnění účinků povodní může vodoprávní úřad jako preventivní opatření v záplavovém území na podkladě plánu oblasti povodí místo jiných

opatření na ochranu před povodněmi rozhodnutím vymezit území určená k rozlivům povodní.

(2) V rozhodnutí o stanovení území určených k rozlivům povodní omezí vodoprávní úřad po jednání s dotčenými úřady státní správy právo užívání pozemků a staveb v tomto území.

(3) Za omezení užívání pozemků a staveb náleží jejich vlastníkům náhrada. V případě potřeby může vodoprávní úřad podat ve veřejném zájmu návrh na vyvlastnění dotčených pozemků a staveb, případně může podat stavebnímu úřadu návrh na vyhlášení stavební uzávěry.

§ 69

Území ohrožená zvláštními povodněmi

Území ohrožená zvláštními povodněmi jsou území, která mohou být při výskytu zvláštní povodně zaplavena vodou. Pokud pro krizové situace předpokládán rozsah území ohrožený zvláštními povodněmi výrazně přesahuje záplavová území, vymezí se jejich rozsah v krizovém plánu. Pro jeho pořízení platí zvláštní zákon.³⁴⁾

§ 70

Stupně povodňové aktivity

(1) Stupni povodňové aktivity se pro účely tohoto zákona rozumí míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu.

(2) Rozsah opatření prováděných při řízení ochrany před povodněmi se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity:

- a) první stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pomínou-li příčiny takového nebezpečí; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahazuje činnost hlásná a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
- b) druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší v případě, že nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň; vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti; aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,

c) třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhláší při nebezpečí vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se zabezpečovací a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.

(3) Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podkladem je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby, doporučení správce vodního toku, oznámení vlastníka vodního díla, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí. O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.

(4) Směrodatné limity vodních stavů pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity jsou obsaženy v povodňových plánech.

§ 71

Povodňové plány

(1) Povodňovými plány se pro účely tohoto zákona rozumí dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; dále obsahují způsob zajištění včasné a hlídkové služby povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

(2) Obsah povodňových plánů se dělí na

- a) věcnou část, která zahrnuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi určitého objektu, obce, uceleného povodí nebo jiného územního celku, směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity,
- b) organizační část, která obsahuje jmenné seznamy, adresy a způsob spojení účastníků ochrany před povodněmi, úkoly pro jednotlivé účastníky ochrany před povodněmi včetně organizace hlásné a hlídkové služby,
- c) grafickou část, která obsahuje zpravidla mapy nebo plány, na kterých jsou zakresleny zejména záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, hlásné profily, informační místa.

(3) Povodňovými plány územních celků jsou

- a) povodňové plány obcí, které zpracovávají orgány

obcí, v jejichž územních obvodech může dojít k povodni,

- b) povodňové plány okresů, které zpracovávají okresní úřady,
- c) povodňové plány ucelených povodí, které zpracovávají příslušné orgány krajů v přenesené působnosti ve spolupráci se správcí povodí,
- d) Povodňový plán České republiky, který zpracovává Ministerstvo životního prostředí.

(4) Pro pozemky a stavby ohrožené povodněmi, které se nacházejí v záplavovém území nebo mohou zhoršit průběh povodně, zpracovávají povodňové plány pro svou potřebu a pro součinnost s povodňovým orgánem obce jejich vlastníci. V pochybnostech o rozsahu této povinnosti rozhodne k jejich návrhu vodoprávní úřad.

(5) U povodňových plánů územních celků (odstavec 3) zpracovatelé každoročně prověřují jejich aktuálnost zpravidla před obdobím jarního tání a toto prověření dokladují. Ostatní povodňové plány (odstavec 4) zpracovatelé přezkoumávají při podstatných změnách podmínek, za nichž byly zpracovány. Pokud z přezkoumání vyplýne potřeba úpravy nebo doplnění povodňového plánu, učiní tak zpracovatelé neprodleně.

(6) Věcnou a grafickou část povodňového plánu územních celků a jeho změny zpracovatelé předkládají nadřízenému povodňovému orgánu k potvrzení souladu s povodňovým plánem vyšší úrovně. U povodňových plánů pozemků a staveb potvrzuje soulad povodňový orgán obce. Potvrzením souladu se stává věcná a grafická část povodňového plánu závaznou. Organizační část povodňového plánu zpracovatelé průběžně upravují a poskytují dotčeným povodňovým orgánům a účastníkům řízení ochrany před povodněmi k využití. Na potvrzení souladu se nevztahuje správní řád.

§ 72

Povodňové prohlídky

(1) Povodňovými prohlídkami se zjišťuje, zda na vodních tocích, vodních dílech a v záplavových územích, popřípadě na objektech nebo zařízeních ležících v těchto územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky.

(2) Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně.

(3) Povodňové orgány mohou na základě povodňové prohlídky vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku. Pokud tito vlastníci výzvy ve stanovené lhůtě neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím.

§ 73

Předpovědní a hlásná povodňová služba

(1) Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi, o možnosti vzniku povodně a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech. Tuto službu zabezpečuje Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se správcem povodí.

(2) Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi. Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a okresů a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi. K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu.

(3) Vlastníci vodních děl vzdouvajících vodu oznamují nebezpečí zvláště povodně [§ 64 odst. 2 písm. c)] příslušným povodňovým orgánům, Hasičskému záchrannému sboru České republiky a v případě nebezpečí z prodlení varují bezprostředně ohrožené fyzické a právnické osoby.

(4) Osoby, které zajišťují telekomunikační služby, jsou povinny přednostně zabezpečovat komunikaci zpráv a hlášení předpovědní a hlásné povodňové služby.

§ 74

Povodňové záchranné práce

(1) Povodňovými záchrannými pracemi jsou technická a organizační opatření prováděná za povodně v bezprostředně ohrožených nebo již zaplavených územích k záchraně životů a majetku, zejména ochrana a evakuace obyvatelstva z těchto území, péče o ně po nezbytně nutnou dobu, zachraňování majetku a jeho přemístění mimo ohrožené území.

(2) Záchranné práce v případech, kdy jsou ohroženy lidské životy, veřejný život nebo hospodářské zájmy jako doprava, zásobování, spoje, zdravotnictví, zajišťují povodňové orgány.

§ 75

Povodňové zabezpečovací práce

(1) Povodňovými zabezpečovacími pracemi jsou technická opatření prováděná při nebezpečí povodně a za povodně ke zmírnění průběhu povodně a jejich škodlivých následků.

- (2) Povodňové zabezpečovací práce jsou zejména
- odstraňování překážek ve vodním toku a v profilu objektů (propustky, mosty) znemožňujících plynulý odtok vody,
 - rozušování ledových celin a zácp na vodním toku,
 - ochrana koryta a břehů proti narušování povodňovým průtokem a zajišťování břehových nátrží,
 - opatření proti přelití nebo protržení ochranných hrází,
 - opatření proti přelití nebo protržení hrází vodních děl zadržujících vodu,
 - provizorní uzavírání protržených hrází,
 - instalace protipovodňových zábran,
 - opatření proti zpětnému vzduť vody, zejména do kanalizací,
 - opatření k omezení znečištění vody,
 - opatření zajišťující stabilizaci území před sesuvy.

(3) Povodňové zabezpečovací práce zajišťují správci vodních toků na vodních tocích a vlastníci dotčených objektů, případně další subjekty podle povodňových plánů nebo na příkaz povodňových orgánů. Zabezpečovací práce, které mohou ovlivnit odtokové podmínky a průběh povodně, musí být koordinovány ve spolupráci s příslušným správcem povodí na celém vodním toku nebo uceleném povodí. Zabezpečovací práce prováděné na vodních dílech zařazených do I. nebo II. kategorie se projednávají s osobou pověřenou prováděním technickobezpečnostního dohledu (§ 61 odst. 9), pokud nehrozí nebezpečí z prodlení.

§ 76

Dokumentace a vyhodnocení povodní

(1) Účelem dokumentace je zabezpečení průkazných a objektivních záznamů o průběhu povodně, o provedených opatřeních k ochraně před povodněmi, o příčině vzniku a velikosti škod a o jiných okolnostech souvisejících s povodní. K tomu zejména slouží záznamy v povodňové knize, průběžný záznam vodních stavů a orientačních hodnot rychlostí a průtoků, průběžný záznam údajů o provozu vodních děl ovlivňujících průběh povodně, označování nejvýše dosažené hladiny vody, zaměřování a zakreslování záplavy, monitorování kvality vody a možných zdrojů znečištění, fotografické snímky a filmové záznamy, účelový terénní průzkum a šetření.

(2) Povodňové orgány obcí a okresů a účastníci ochrany před povodněmi, jimž je to zákonem uloženo, zpracovávají zprávu o povodni, při které byla vyhlášena povodňová aktivita, došlo k povodňovým škodám nebo byly prováděny povodňové zabezpečovací a záchranné práce. Povodňové orgány provádějí vyhodnocení povodně, které obsahuje rozbor příčin a průběhu povodně, popis a posouzení účinnosti provedených

opatření, věcný rozsah a odborný odhad výše povodňových škod a návrh opatření na odstranění následků povodně. Zprávu zpracují do jednoho měsíce po ukončení povodně, v případě potřeby rozsáhlejších dokumentačních prací se provede doplňkové vyhodnocení do šesti měsíců po ukončení povodně.

(3) Evidenci vyhodnocených povodní zajišťují správci povodí a z hlediska hydrologického Český hydrometeorologický ústav.

(4) Zprávy o povodni jsou předávány k využití vyššímu povodňovému orgánu.

Díl 3

Povodňové orgány

§ 77

(1) Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány.

(2) V období mimo povodeň jsou povodňovými orgány

- orgány obcí,
- okresní úřady,
- orgány krajů v přenesené působnosti,
- Ministerstvo životního prostředí; zabezpečení přípravy záchranných prací přísluší Ministerstvu vnitra.³⁴⁾

(3) Po dobu povodně jsou povodňovými orgány

- povodňové komise obcí a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí,
- povodňové komise okresů a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy,
- povodňové komise ucelených povodí,
- Ústřední povodňová komise.

(4) Povodňové orgány mohou v době povodně činit opatření a vydávat příkazy k zabezpečení řízení ochrany před povodněmi, v odůvodněných případech i nad rámec platných povodňových plánů s tím, že v takovém případě musí neprodleně uvědomit dotčené osoby. Tyto příkazy nejsou rozhodnutími podle správního řádu.

(5) Povodňové orgány nebo jiné osoby na jejich příkaz jsou při povodni za účelem provádění záchranných a zabezpečovacích prací oprávněni vstupovat v nezbytném rozsahu na cizí pozemky a do objektů.

(6) Orgány státní správy a jiné orgány jsou povinny povodňovým orgánům pomáhat na jejich výzvu při zajišťování řízení ochrany před povodněmi.

(7) Povodňový orgán nižšího stupně může požádat o převzetí řízení ochrany před povodněmi v případě, že vlastními silami není schopen tuto ochranu zajistit.

(8) Vyšší povodňový orgán, který převezme řízení povodňové ochrany, je povinen oznámit příslušným nižším povodňovým orgánům datum a čas převzetí, rozsah spolupráce, ukončení řízení ochrany před povodněmi a provést o tom zápis v povodňové knize. Nižší povodňové orgány zůstávají dále činné, provádějí ve své územní působnosti opatření podle svých povodňových plánů v koordinaci s vyšším povodňovým orgánem nebo podle jeho pokynů.

(9) Pokud dojde k vyhlášení krizového stavu podle zvláštního zákona,³⁴⁾ přejímá řízení ochrany před povodněmi orgán, který je k tomu podle tohoto zákona příslušný.

§ 78

Povodňové orgány obcí

(1) Obecní rada může k plnění úkolů při ochraně před povodněmi, je-li v jejich územních obvodech možnost povodní, zřídit povodňovou komisi, jinak tuto činnost zajišťuje obecní rada. Předsedou povodňové komise obce je starosta obce. Další členy komise jmenuje z členů obecního zastupitelstva a z fyzických a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi.

(2) Povodňové orgány obcí jsou podřízeny povodňovému orgánu okresu.

(3) Povodňové orgány obcí ve svých územních obvodech v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi

- a) potvrzují soulad věcné a grafické části povodňových plánů vlastníků (uživatelů) pozemků a staveb, pokud se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně (§ 71 odst. 4), s povodňovým plánem obce,
- b) zpracovávají povodňový plán obce a předkládají jej k odbornému stanovisku správci povodí, v případě drobných vodních toků správci těchto vodních toků,
- c) provádějí povodňové prohlídky,
- d) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky na provádění záchranných prací a zabezpečení náhradních funkcí v území,
- e) prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- f) organizují a zabezpečují hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu, zabezpečují varování

právnických a fyzických osob v územním obvodu obce s využitím jednotného systému varování,

- g) informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních obcí a povodňový orgán okresu,
- h) vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- i) organizují, řídí, koordinují a ukládají opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů a v případě potřeby vyžadují od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- j) zabezpečují evakuaci a návrat, dočasné ubytování a stravování evakuovaných občanů, zajišťují další záchranné práce,
- k) zajišťují v době povodně nutnou hygienickou a zdravotnickou péči, organizují náhradní zásobování, dopravu a další povodňové narušené funkce v území,
- l) provádějí prohlídky po povodni, zjišťují rozsah a výši povodňových škod, zjišťují účelnost provedených opatření a podávají zprávu o povodni povodňovému orgánu okresu,
- m) vedou záznamy v povodňové knize.

§ 79

Povodňové orgány okresů

(1) Přednosta okresního úřadu zřizuje povodňovou komisi okresu a je jejím předsedou. Další členy komise jmenuje ze zaměstnanců okresního úřadu a zástupců orgánů a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi. Povodňový orgán okresu je podřízen povodňovému orgánu uceleného povodí.

(2) Povodňové orgány okresů ve svých územních obvodech v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi

- a) potvrzují soulad věcné a grafické části jim předložených povodňových plánů obcí s povodňovým plánem okresu,
- b) zpracovávají povodňový plán okresu a předkládají jej správci povodí k odbornému stanovisku,
- c) organizují provádění povodňových prohlídek,
- d) prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- e) organizují odborná školení a výcvik pracovníků povodňových orgánů obcí a účastníků ochrany před povodněmi,
- f) ukládají podle potřeby vlastníků vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,
- g) organizují a řídí hláskou povodňovou službu na území okresu, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních okresů,

- příslušné správce povodí a Český hydrometeorologický ústav a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- h) organizují, řídí, koordinují a ukládají opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinují opatření prováděná povodňovými orgány obcí a v případě potřeby vyžadují od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- i) vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- j) využívají pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací operační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky,
- k) v nutných případech, pokud není svolána povodňová komise uceleného povodí, nařizují po dohodě se správou povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů s možným dosahem v rámci okresu,
- l) v případě nebezpečí z prodlení vyžadují výpomoc ozbrojených sil České republiky nad rámec sil a prostředků vymezených v povodňových plánech,
- m) spolupracují v době povodně s povodňovými orgány obcí při zajišťování hygienické a zdravotnické péče, organizují náhradní zásobování, dopravu a další povodňové narušené funkce v území,
- n) soustřeďují zprávy o rozsahu a výši povodňových škod, posuzují účelnost provedených opatření a zpracovávají souhrnnou hodnotící zprávu o povodni,
- o) vedou záznamy v povodňové knize.
- ložených povodňových plánů okresů s povodňovým plánem uceleného povodí,
- b) zpracovávají povodňový plán uceleného povodí a předkládají jej ústřednímu povodňovému orgánu,
- c) prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- d) ukládají podle potřeby vlastníkům vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,
- e) organizují odborná školení a výcvik členů povodňových orgánů okresů a účastníků ochrany před povodněmi,
- f) účastní se hlášené povodňové služby na území uceleného povodí, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány okresů, Český hydrometeorologický ústav a Ministerstvo životního prostředí,
- g) organizují, řídí a koordinují opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinují opatření prováděná povodňovými orgány okresů,
- h) vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- i) řídí ovlivňování odtokových poměrů v ucelených povodí manipulacemi na vodních dílech v rámci manipulačních řádů; nařizují po projednání s příslušnými povodňovými orgány okresů (při nebezpečí prodlení pouze oznamují) mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu s možným dosahem v rámci uceleného povodí,
- j) posuzují vliv zabezpečovacích prací na vodních tocích a vodních dílech na odtokový režim a koordinují jejich provádění,
- k) zpracovávají souhrnnou hodnotící zprávu o povodni včetně analýzy rozsahu a výše povodňových škod a účelnosti provedených opatření,
- l) vedou záznamy v povodňové knize,
- m) využívají pro řízení záchranných prací, pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací příslušné operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky.

§ 80

Povodňové orgány ucelených povodí

(1) Ministerstvo životního prostředí po dohodě s Ministerstvem vnitra vymezí ucelená povodí. Předsedou povodňové komise uceleného povodí je hejtman kraje, v jehož územní působnosti ucelené povodí nebo jeho převážná část leží. V pochybnostech určí příslušný kraj Ministerstvo životního prostředí. Místopředsedu a další členy komise jmenuje její předseda z řad zaměstnanců správy povodí, zaměstnanců krajských úřadů v uceleném povodí a zástupců orgánů a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi. Povodňový orgán uceleného povodí je podřízen ústřednímu povodňovému orgánu.

(2) Povodňové orgány ucelených povodí ve svých územních obvodech v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi

- a) potvrzují soulad věcné a grafické části jim před-

§ 81

Ústřední povodňový orgán

(1) Ministerstvo životního prostředí jako ústřední povodňový orgán v rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi

- a) řídí ochranu před povodněmi a výkon dozoru nad ní s výjimkou řízení povodňových záchranných prací, které přísluší Ministerstvu vnitra,
- b) metodicky řídí přípravu opatření na ochranu před

povodněmi, zejména zpracování, předkládání a schvalování povodňových plánů, organizaci předpovědní a hlásné povodňové služby,

- c) zpracovává po projednání s dotčenými orgány veřejné správy povodňový plán České republiky a předkládá jej ke schválení Ústřední povodňové komisi,
- d) potvrzuje soulad povodňových plánů ucelených povodí s povodňovým plánem České republiky,
- e) účastní se hlásné povodňové služby, připravuje odborné podklady pro případné převzetí řízení ochrany před povodněmi Ústřední povodňovou komisí, poskytuje informace sdělovacím prostředkům,
- f) zajišťuje průzkumné a dokumentační práce většího rozsahu (letecká pozorování, snímkování a podobně),
- g) účastní se odborné přípravy pracovníků povodňových orgánů.

(2) Ústřední povodňovou komisí zřizuje vláda, která též schvaluje její statut. Předsedou Ústřední povodňové komise je ministr životního prostředí a místopředsedou ministr vnitra.

(3) Ústřední povodňová komise řídí, kontroluje, koordinuje a v případě potřeby ukládá v celém rozsahu řízení ochrany před povodněmi v době povodně ohrožující rozsáhlá území, pokud povodňové komise ucelených povodí vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření. V rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi

- a) informuje o průběhu a důsledcích povodní vládu,
- b) nařizuje po projednání s příslušnými povodňovými orgány ucelených povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu s možným dosahem přesahujícím rámec uceleného povodí,
- c) koordinuje a kontroluje činnost povodňových komisí ucelených povodí a povodňových komisí okresů,
- d) vede záznamy v povodňové knize.

Díl 4

Ostatní účastníci ochrany před povodněmi

§ 82

Správci povodí

Správci povodí v rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi kromě úkolů správce vodních toků

- a) zpracovávají odborná stanoviska k povodňovým plánům okresů,
- b) spolupracují na povodňových plánech ucelených povodí,
- c) spolupracují s povodňovými orgány okresů a uce-

lených povodí při provádění povodňových prohlídek,

- d) dávají podněty povodňovým orgánům k uložení potřebných opatření v záplavových územích, popřípadě jiných opatření k ochraně před povodněmi,
- e) účastní se hlásné povodňové služby, zejména sledují a vyhodnocují hydrologickou situaci v povodí a podávají informace povodňovým orgánům, spolupracují s Českým hydrometeorologickým ústavem při provádění předpovědní povodňové služby,
- f) spolupracují s vlastníky vodních děl při oznamování nebezpečí zvláště povodně,
- g) navrhují povodňovým orgánům vyhlášení nebo odvolání stupňů povodňové aktivity,
- h) poskytují odbornou, technickou a organizační podporu činnosti povodňovým komisím ucelených povodí,
- i) zabezpečují dokumentování průběhu povodně v uceleném povodí,
- j) po povodni vyžadují zprávy od povodňových orgánů okresů a správců vodních toků, zpracovávají souhrnnou zprávu za ucelené povodí a předkládají ji povodňovému orgánu uceleného povodí a Ministerstvu životního prostředí,
- k) spolupracují s povodňovými orgány okresů a ucelených povodí při školení a výcviku pracovníků,
- l) zpracovávají návrhy na organizační a technická zlepšení ochrany před povodněmi a uplatňují je u povodňových orgánů.

§ 83

Správci vodních toků

Správci vodních toků v rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi

- a) zpracovávají odborná stanoviska k povodňovým plánům obcí,
- b) provádějí ve spolupráci s povodňovými orgány okresů povodňové prohlídky na vodních tocích,
- c) navrhují příslušným orgánům, aby uložily vlastníkům vodních děl nebo jiných staveb a pozemků na vodních tocích a v záplavovém území povinnost provést potřebná opatření na ochranu před povodněmi,
- d) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky na provádění nejnutnějších zabezpečovacích prací na vodních tocích,
- e) v době nebezpečí povodně zajišťují dosažitelnost svých pracovníků a dostupnost věcných prostředků a prověřují jejich připravenost podle povodňových plánů,
- f) sledují na vodních tocích všechny jevy rozhodné pro vznik a průběh povodně, zejména postup

- a rozsah zamrzání, tvorbu nebezpečných ledových zácp a nápěchů, postup tání a chod ledů, vodní stavy a průtoky, popřípadě nahromadění plovoucích předmětů,
- g) účastní se hlásné povodňové služby, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány okresů, příslušné správce povodí, pracoviště Českého hydrometeorologického ústavu a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- h) poskytují odbornou pomoc obecním a okresním povodňovým komisím,
- i) navrhují povodňovým orgánům vyhlášení nebo odvolání stupňů povodňové aktivity,
- j) provádějí zabezpečovací práce na vodních tocích a činí další opatření podle povodňových plánů,
- k) zabezpečují dokumentování průběhu povodně na vodních tocích,
- l) po povodni provádějí prohlídky vodního toku, zjišťují rozsah a výši povodňových škod, posuzují účelnost provedených opatření a zpracovávají zprávu o povodni a předávají ji povodňovému orgánu okresu, příslušnému správci povodí a pracovišti Českého hydrometeorologického ústavu,
- m) odstraňují povodňové škody na vodních tocích, zejména zabezpečují kritická místa pro případ další povodně, obnovují průtočný profil toku.
- povodí, pracoviště Českého hydrometeorologického ústavu a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- f) manipulují na vodních dílech v mezích schváleného manipulačního řádu tak, aby se snížilo nebezpečí povodňových škod; přitom dbají pokynů vodohospodářského dispečinku příslušného správce povodí,
- g) k mimořádným manipulacím na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů si vyžadují souhlas povodňového orgánu okresu nebo uceleného povodí podle možného dosahu vlivu manipulace,
- h) provádějí zabezpečovací práce na vodních dílech,
- i) zabezpečují dokumentování průběhu povodně na vodních dílech,
- j) po povodni provádějí prohlídku vodních děl, zjišťují rozsah a výši povodňových škod, posuzují účelnost provedených opatření a poskytují povodňovému orgánu okresu, správci vodního toku a příslušnému správci povodí podklady pro zprávu o povodni,
- k) odstraňují povodňové škody na vodních dílech, zejména je zabezpečují pro případ další povodně.

§ 84

Vlastníci vodních děl

(1) Vlastníci vodních děl, která mohou ovlivnit průběh přirozené povodně, v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi

- a) provádějí ve spolupráci s povodňovými orgány okresů a ucelených povodí povodňové prohlídky vodních děl, zejména prověřují stav objektů a jejich připravenost z hlediska ochrany před povodněmi a odstraňují zjištěné závady,
- b) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky na provádění zabezpečovacích prací na vodních dílech,
- c) v době nebezpečí povodně zajišťují dosažitelnost svých zaměstnanců a dostupnost věcných prostředků a prověřují jejich připravenost,
- d) sledují na vodních dílech všechny jevy rozhodné pro bezpečné převedení povodně, zejména funkci přelivných objektů, postup a rozsah zamrzání, tvorbu nebezpečných ledových zácp a nápěchů, postup tání a chod ledů, stav hladiny vody, popřípadě nahromadění plovoucích předmětů,
- e) účastní se hlásné povodňové služby, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňový orgán okresu, správce vodního toku, příslušného správce
- a) poskytnou příslušným povodňovým orgánům, orgánům krizového řízení³⁴⁾ a orgánům integrovaného záchranného systému³⁵⁾ údaje o parametrech možné zvláštní povodně (zejména charakteristiky povodňových vln a rozsah ohroženého území) a o provádění technickobezpečnostního dohledu (program) v období povodňové aktivity nebo krizových stavů,
- b) oznamují neprodleně příslušným povodňovým orgánům, správčům vodních toků a Hasičskému záchrannému sboru České republiky skutečnosti rozhodné pro vyhlášení stavů pohotovosti a ohrožení při nebezpečí vzniku zvláštních povodní, pokud možno s předpovědí dalšího vývoje,
- c) při bezprostředním ohrožení bezpečnosti vodních děl a vývoji směřujícím k narušení jejich funkce a vzniku zvláštní povodně varují povodňové orgány níže po toku podle povodňových plánů územních celků, Hasičský záchranný sbor České republiky a v případě nebezpečí z prodlení i bezprostředně ohrožené subjekty.

(2) Vlastníci vodních děl I. až III. kategorie (§ 61), kterým byla uložena povinnost zajistit provádění technickobezpečnostního dohledu dále

(3) Na rozestavených vodních dílech plní úkoly vlastníka vodního díla (odstavce 1 a 2) stavebník.

³⁵⁾ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

§ 85

Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně

(1) Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně, zajišťují, aby nebyly zhoršovány odtokové podmínky a průběh povodně, při tom

- a) zpracovávají povodňové plány,
- b) provádějí ve spolupráci s povodňovými orgány povodňové prohlídky, zejména prověřují stav objektů v záplavovém území z hlediska možného ovlivnění odtokových podmínek za povodně a možného odplavení staveb, jejich částí a movitých věcí,
- c) na příkaz povodňového orgánu odstraňují své předměty a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku,
- d) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky k zabezpečení svých předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku,
- e) v době nebezpečí povodně zajišťují dosažitelnost svých pracovníků a dostupnost věcných prostředků a prověřují jejich připravenost podle povodňového plánu,
- f) sledují na pozemcích a stavbách všechny jevy rozhodné pro bezpečné převedení povodně, zejména nahromadění plovoucích předmětů a ucpání průtočného profilu,
- g) účastní se hlášené povodňové služby, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňový orgán, správce vodního toku a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- h) zajišťují záchranu osob a svého majetku, včetně případné předčasné sklizně,
- i) zajišťují ochranu plavidel a zařízení sloužících k plavbě; přitom se řídí pokyny orgánů státní plavební správy,
- j) provádějí povodňové zabezpečovací práce, zejména na objektech propustků a mostů, silničních a železničních náspů, aby nebyla omezena jejich průtočná kapacita,
- k) provádějí po povodni prohlídky pozemků a staveb, zjišťují rozsah a výši povodňových škod a poskytují povodňovému orgánu podklady pro zprávu o povodni,
- l) odstraňují povodňové škody, zejména zabezpečují kritická místa pro případ další povodně.

(2) Na rozestavěných stavbách plní úkoly vlastníka stavby stavebník.

(3) Vlastníci movitého majetku ve vodních tocích nebo v záplavových územích jsou povinni dbát o jeho umístění i užívání způsobem, který nebude bránit odtoku velkých vod, případně znemožní odplavení tohoto majetku.

Díl 5

Náklady na opatření na ochranu před povodněmi

§ 86

(1) Opatření na ochranu před povodněmi, která vymezí programy opatření vycházející z plánů hlavních povodí České republiky, hradí stát. Pokud jsou součástí takových opatření technická zařízení, hradí stát také jejich provoz.

(2) Opatření na ochranu před povodněmi, která vymezí programy opatření vycházející z plánů oblastí povodí, hradí kraje, které za tím účelem vyčleňují v rámci svého rozpočtu přiměřenou rezervu sloužící pro krytí ostatních opatření na ochranu před povodněmi v regionu ucelených povodí. Stát může na tato opatření přispět.

(3) Jednotlivé obce mohou činit opatření k přímé ochraně majetku na svém území. Stát a kraje mohou na tato opatření přispět. Obce mohou požádat vlastníky majetku, který je těmito opatřeními chráněn, o příspěvek na jejich výstavbu.

(4) Právníké a fyzické osoby nesou náklady, které jim vzniknou vlastními opatřeními k ochraně jejich majetku před povodněmi.

(5) Náklady na zabezpečovací práce na vodních tocích hradí jejich správci. Vlastníci vodních děl hradí náklady na zabezpečovací práce na těchto vodních dílech.

(6) Náklady na záchranné práce, kromě nákladů podle odstavce 4, hradí obce, okresní úřady, kraje a stát v souladu s působnostmi v systému povodňové ochrany podle zvláštního právního předpisu.³⁶⁾

§ 87

Majetkovou újmu vzniklou v důsledku činnosti nebo opatření uložených v době povodně

- a) povodňovou komisí obce hradí obec,
- b) okresní povodňovou komisí hradí okresní úřad,
- c) povodňovými komisemi ucelených povodí hradí kraj,

³⁶⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

- d) ústřední povodňovou komisí hradí Ministerstvo životního prostředí.

HLAVA X POPLATKY

Díl 1

Poplatky

§ 88

Platba za odebrané množství podzemní vody

(1) Oprávněný, který odebírá podzemní vodu, je za podmínek stanovených v tomto zákoně povinen platit platbu za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody.

(2) Tato platba se platí formou poplatku. Sazby poplatku v Kč/m³ jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(3) Předpokládaná roční výše poplatku se vypočte vynásobením sazby poplatku povoleným objemem podzemní vody za kalendářní rok v m³ snížením o množství podzemní vody, na které se platba nevztahuje. Odebírá-li oprávněný podzemní vodu z vodního zdroje na více místech, pak pro účely zpoplatnění se odebrané množství vody sčítá.

(4) Nepřesahuje-li roční poplatek 300 000 Kč, platí se čtvrtletně záloha ve výši jedné čtvrtiny předpokládaného ročního poplatku vždy do dvacátého pátého dne měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí. Činí-li předpokládaný roční poplatek více než 300 000 Kč, platí se měsíčně ve výši jedné dvanáctiny předpokládaného ročního poplatku vždy do dvacátého pátého dne každého kalendářního měsíce. Zanikne-li povinná osoba v průběhu kalendářního roku bez právního nástupce, je povinna nejpozději ke dni zániku zaplatit poměrnou část předpokládaného ročního poplatku, na jehož úhradu se započtou do té doby provedené zálohy týkající se téhož kalendářního roku.

(5) Poplatek se neplatí za skutečný odběr podzemní vody z jednoho zdroje menší než 6 000 m³ za kalendářní rok nebo menší než 500 m³ měsíčně v kalendářním roce a za odběry povolené podle § 8 odst. 1 písm. d) a e).

(6) Oprávněný, který odebírá podzemní vodu, je povinen do 15. února předložit finančnímu úřadu poplatkové příznání za uplynulý kalendářní rok. V tomto příznání oprávněný uvede údaje o skutečném množství odebrané podzemní vody a o výši zaplacených záloh. V případě, že zaplacené zálohy jsou nižší než skutečná

výše poplatku (jednotková výše poplatku vynásobená skutečným odběrem podzemní vody) uhradí oprávněný tuto částku do 15. února po skončení kalendářního roku. V případě, že skutečná výše poplatku je nižší než zaplacené zálohy, vrátí příslušný finanční úřad oprávněnému přeplatek do 30 dnů ode dne doručení poplatkového příznání finančnímu úřadu.

(7) Vybírání a vymáhání poplatku vykonávají místně příslušné finanční úřady podle sídla jednotlivých oprávněných k nakládání s vodami na základě podkladů vydaných vodoprávním úřadem; přitom postupují podle zákona o správě daní a poplatků,³⁷⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(8) Z poplatku za skutečný odběr podzemní vody je 50 % příjmem státního rozpočtu a 50 % je příjmem Státního fondu životního prostředí.

§ 89

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

(1) Právnícká nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody do vod povrchových, (dále jen „znečišťovatel“) je za podmínek stanovených v tomto zákoně povinna platit poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod a poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod (dále jen „poplatky“). Poplatky se platí za jednotlivé zdroje znečišťování.

(2) Povinnost platit poplatky podle odstavce 1 se nevztahuje na vypouštění

- minerálních vod osvědčených podle zvláštního zákona²⁾ jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- vod ze sanačních vrtů,
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbin.

§ 90

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod

(1) Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění. Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(2) Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových je znečišťovatel povinen pla-

³⁷⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

tit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 30 000 m³. Ministerstvo životního prostředí může z této povinnosti stanovit výjimku, pokud znečišťovateli nevznikla za týž kalendářní rok povinnost platit poplatek za znečištění podle odstavce 1.

(3) Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod se vypočte vynásobením objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m³.

(4) Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství znečištění za kalendářní rok. Celkové množství znečištění se zjistí vynásobením průměrné roční koncentrace znečištění u příslušného ukazatele znečištění ročním objemem vypouštěných odpadních vod.

(5) Sazba pro zpoplatnění u ukazatele znečištění „organické látky charakterizované chemickou spotřebou kyslíku“ se použije podle odpovídajícího druhu odpadních vod.

(6) Znečišťovatel může pro účely výpočtu poplatku odečíst množství znečištění obsažené v jím odebrané vodě od zjištěného celkového množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách. Odečtené množství znečištění odebrané vody doloží údaji o koncentracích znečištění v odebrané vodě podle příslušných ukazatelů znečištění a údajem o jejím odebraném množství v roce, za který je poplatek vypočítáván.

§ 91

Sledování, měření a evidence znečištění odpadních vod

(1) Pro účel stanovení výše poplatků je znečišťovatel, kterému vznikla poplatková povinnost podle tohoto zákona, povinen u každého zdroje a výpustě sledovat koncentraci znečištění ve vypouštěných odpadních vodách v příslušných ukazatelích, měřit objem vypouštěných odpadních vod a vést o tomto sledování a měření provozní evidenci podle jednotlivých ukazatelů znečištění. Znečišťovatel odpovídá za správnost zjištění zdrojů znečišťování vypouštěných odpadních vod, stanovení koncentrace znečištění podle příslušných ukazatelů znečištění, měření objemu vypouštěných odpadních vod a vedení provozní evidence. Veškeré podklady k vedení provozní evidence je znečišťovatel povinen uchovávat po dobu 5 let.

(2) Vypouští-li znečišťovatel odpadní vody v jedné lokalitě více výpustmi, pro účely výpočtu poplatků se do množství znečištění a objemu vypouštěných odpadních vod započítávají vypouštěné odpadní vody ze všech výpustí. Více výpustmi v jedné lokalitě se rozumějí například jednotlivé výpustě z veřejné kanalizace v rámci jedné obce, jednotlivé výpustě z areálu

průmyslové výroby. Při výpočtu poplatku se použije rozdílná sazba pro čišťené a nečištěné odpadní vody. Čišťené odpadní vody jsou vody vyčištěné např. v mechanicko-biologické nebo mechanicko-chemické čišťárně odpadních vod. V pochybnostech o tom, zda jde o čišťené odpadní vody, či nikoliv, rozhodne vodoprávní úřad příslušný podle místa vypouštění.

(3) Bližší vymezení zdroje znečišťování, postup pro určování znečištění obsaženého v odpadních vodách, metody měření ukazatelů znečištění, zjišťování průměrné koncentrace znečištění a ročního objemu vypouštěných odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění podle § 90 odst. 6, provádění měření objemu vypouštěných odpadních vod a náležitosti provozní evidence stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

§ 92

Rozbory a kontrola znečištění odpadních vod

(1) Rozbory ke zjištění koncentrace znečišťujících látek v odpadních vodách pro účely tohoto zákona mohou provádět jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání (dále jen „oprávněná laboratoř“). Pro účely kontroly správnosti sledování znečištění odpadních vod mohou provádět rozborů jen oprávněné laboratoře pověřené Ministerstvem životního prostředí (dále jen „kontrolní laboratoř“).

(2) Kontrolu správnosti sledování a měření objemu vypouštěných odpadních vod mohou zajišťovat jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání pověřené Ministerstvem životního prostředí (dále jen „měřící skupina“). Způsob sledování znečištění odpadních vod, měření objemu vypouštěných odpadních vod, požadavky na způsobilost oprávněných laboratoř, kontrolních laboratoř a měřících skupin k provádění rozborů ke zjištění koncentrace znečišťujících látek v odpadních vodách a pro kontrolu správnosti měření objemu vypouštěných odpadních vod pro účely tohoto zákona stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou. Ministerstvo životního prostředí pravidelně zveřejňuje ve svém Věstníku seznam oprávněných laboratoř, kontrolních laboratoř a měřících skupin.

(3) Znečišťovatel je povinen umožnit pověřeným osobám kontrolních laboratoř a měřících skupin vstoup do kontrolovaných objektů, poskytnout jim podklady nezbytné pro provedení kontroly a zajistit podmínky k odběru vzorků ze všech výpustí kontrolovaného zdroje znečištění.

(4) Úhrady nákladů spojených s prováděním rozborů a kontrol znečištění odpadních vod pro účely výkonu státní správy zajistí Státní fond životního prostředí České republiky na základě návrhu vodoprávního úřadu podle místa zdroje znečišťování.

§ 93

Zálohy

(1) Pro stanovení výše záloh na poplatky pro následující kalendářní rok je znečišťovatel povinen zpracovat poplatkové hlášení s uvedením skutečností rozhodných k jejímu výpočtu, zejména údaje o množství i koncentraci ukazatelů znečištění a o objemu vypouštěných odpadních vod v členění podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jejich výpustí včetně údajů pro odpočet znečištění v odebrané vodě (§ 90 odst. 6) a údajů o poskytnutých odkladech pro účely výpočtu výše poplatků. V poplatkovém hlášení znečišťovatel vypočte výši záloh na poplatky a předloží je vodoprávnímu úřadu nejpozději do 15. října běžného roku. Vzor poplatkového hlášení stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou. Poplatkové hlášení zašle vodoprávní úřad České inspekci životního prostředí.

(2) Vodoprávní úřad na podkladě poplatkového hlášení a ověření údajů rozhodných pro výpočet záloh na poplatky stanoví výši zálohy výměrem, který doručí znečišťovateli, příslušnému finančnímu úřadu, Státnímu fondu životního prostředí České republiky a České inspekci životního prostředí do 15. prosince běžného roku. Ve výměru vodoprávní úřad stanoví rovnoměrné čtvrtletní zálohy, pokud jejich souhrnná výše se rovná nebo je nižší než 1 000 000 Kč, nebo rovnoměrné měsíční zálohy, pokud jejich souhrnná výše je vyšší než 1 000 000 Kč.

(3) Měsíční zálohy je znečišťovatel povinen zaplatit nejpozději do dvacátého pátého dne kalendářního měsíce, za který byla záloha vyměřena. Čtvrtletní zálohy je znečišťovatel povinen zaplatit nejpozději do dvacátého pátého dne posledního měsíce kalendářního čtvrtletí, za které byla záloha vyměřena.

(4) Zjistí-li vodoprávní úřad v průběhu roku, v němž jsou zálohy splatné, že skutečné údaje rozhodné pro výpočet záloh na poplatky se liší od údajů uvedených v poplatkovém hlášení o více než 30 % nebo že znečišťovatel nevedl v poplatkovém hlášení hodnoty znečištění za všechny ukazatele znečištění přesahující limitní hodnoty uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu vydá podle skutečných údajů nový výměr do 30 dnů ode dne, v němž uvedené skutečnosti zjistil. V tomto novém výměru stanoví nově výši záloh pro zbývající část roku, a to obdobným způsobem podle odstavce 2; výše dosud splatných záloh se nemění.

(5) Zjistí-li znečišťovatel, že se skutečné údaje rozhodné pro výpočet záloh na poplatky liší od údajů, které uvedl v poplatkovém hlášení, o více než 30 %, je povinen podat nové poplatkové hlášení, na jehož podkladě vodoprávní úřad vydá nový výměr o stanovení záloh na poplatky, a to do 30 dnů ode dne obdržení nového poplatkového hlášení. V ostatním platí obdobně odstavce 2 a 4.

(6) Povinnosti uvedené v odstavcích 4 a 5 se nevztahují na ojedinělé jednorázové odchylky.

§ 94

Poplatkové příznání

(1) Znečišťovatel je povinen do 15. února předložit vodoprávnímu úřadu poplatkové příznání za uplynulý kalendářní rok. V tomto příznání znečišťovatel uvede skutečné údaje o množství ukazatelů znečištění podléhajících zpoplatnění, jejich koncentraci ve vypouštěných odpadních vodách a o objemu vypouštěných odpadních vod pro jednotlivé zdroje znečišťování a jejich výpustě, včetně údajů potřebných pro případný odečet v odebrané vodě (§ 90 odst. 6), údajů o poskytnutých odkladech a výši zaplacených záloh. Vzor poplatkového příznání stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

(2) Vodoprávní úřad na podkladě poplatkového příznání a ověření údajů rozhodných pro výpočet poplatků stanoví výši poplatků za uplynulý kalendářní rok poplatkovým výměrem, který doručí znečišťovateli, příslušnému finančnímu úřadu a Státnímu fondu životního prostředí České republiky do 30. dubna běžného roku. V případě, že zaplacené zálohy jsou nižší než vyměřená výše poplatků, je znečišťovatel povinen nedoplatek zaplatit na účet příslušného finančního úřadu do 15 dnů ode dne doručení poplatkového výměru. V případě, že zaplacené zálohy jsou vyšší než vyměřené poplatky, vrátí příslušný finanční úřad znečišťovateli přeplatek bez žádosti do 30 dnů ode dne, kdy bylo příslušnému finančnímu úřadu doručeno oznámení vodoprávního úřadu o tom, že poplatkový výměr nabyl právní moci a je vykonatelný. Nedoplatky nebo přeplatky nepřesahující částku 500 Kč se převádějí do dalšího zúčtovacího období.

§ 95

Výměr o stanovení záloh na poplatky a poplatkový výměr se vydávají podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jsou podkladem pro vybírání a vymáhání poplatků.

§ 96

Odklad placení poplatků

(1) Znečišťovatel, který prokazatelně na podkladě povolení zahájil práce na stavbě čistírny odpadních vod (dále jen „stavba“) nebo jiného zařízení investičního charakteru (dále jen „jiné zařízení“) ke snížení množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách a kterému vodoprávní úřad povolil (§ 38 odst. 9) po dobu výstavby vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené zvláštním právním

předpisem,³⁸⁾ avšak po uplynutí výstavby hodnotami nepřesahujícími úroveň stanovenou zvláštním právním předpisem³⁹⁾ nebo pro tento účel smluvně sdružil prostředky, může nejpozději do jednoho roku ode dne zahájení stavby či jiného zařízení nebo uzavření smlouvy o sdružení finančních prostředků požádat vodoprávní úřad o povolení odkladu placení až o 80 % výše poplatků za zdroj znečištění, pro který tyto práce zahájil nebo finanční prostředky sdružil (dále jen „odklad“). Rozhodnutí o odkladu placení poplatků zašle vodoprávní úřad znečišťovateli, příslušnému finančnímu úřadu a Státnímu fondu životního prostředí České republiky.

(2) Odklad lze povolit od prvního dne měsíce následujícího po dni skutečného zahájení stavby nebo výstavby jiného zařízení doloženého zápisem ve stavebním deníku nebo v případě sdružení finančních prostředků až po zahájení stavby či jiného zařízení, nejdříve od prvního dne měsíce následujícího po dni uzavření smlouvy o sdružení. Odklad trvá do posledního dne měsíce stanoveného pro dokončení stavby v pravomocném povolení vodoprávního úřadu. Vodoprávní úřad povolí odklad nejvýše do částky nákladů stavby nebo jiného zařízení.

(3) Pokud znečišťovatel nebo ten, s kým znečišťovatel uzavřel smlouvu o sdružení prostředků, dokončí stavbu nebo jiné zařízení před termínem stanoveným k jejich dokončení v pravomocném povolení vodoprávního úřadu, je povinen tuto skutečnost do jednoho měsíce ode dne jejich dokončení písemně oznámit vodoprávnímu úřadu. Odklad končí posledním dnem měsíce, ve kterém bylo písemné oznámení vodoprávnímu úřadu doručeno.

(4) Pokud znečišťovatel nebo ten, s kým znečišťovatel uzavřel smlouvu o sdružení prostředků, požádal podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ o souhlas se zahájením zkušebního provozu nebo mu bylo vydáno povolení o prozatímním užívání stavby nebo jiného zařízení ke zkušebnímu provozu před vydáním kolaudačního rozhodnutí a tento souhlas mu byl udělen, odklad trvá po dobu zkušebního provozu, nejpozději však 2 roky od udělení souhlasu nebo povolení.

(5) V případě, že znečišťovatel nebo ten, s kým znečišťovatel uzavřel smlouvu o sdružení prostředků, nesplnil podmínky odkladu, je znečišťovatel na základě rozhodnutí vodoprávního úřadu povinen odloženou část poplatku zaplatit nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí rovnoměrnými

měsíčními splátkami. Případné odvolání proti takovému rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(6) Znečišťovatel může požádat o odklad nejpozději do jednoho roku ode dne zahájení stavby nebo jiného zařízení nebo od data uzavření smlouvy o sdružení prostředků.

(7) Znečišťovatel je povinen předložit potřebné doklady pro přiznání odkladu a pro posouzení splnění jeho podmínek.

(8) Náležitosti žádosti o povolení odkladu a postup vodoprávního úřadu pro jejich posuzování a povolování odkladu stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

§ 97

Prominutí části poplatků

(1) Dodržel-li znečišťovatel nebo ten, s kým znečišťovatel uzavřel smlouvu o sdružení prostředků, lhůtu k dokončení stavby nebo jiného zařízení stanovenou v povolení vodoprávního úřadu a znečištění vypouštěných odpadních vod dosahuje úrovně stanovené v povolení vodoprávního úřadu k vypouštění odpadních vod, maximálně však úrovně stanovené zvláštním právním předpisem,³⁸⁾ promine vodoprávní úřad znečišťovateli část poplatků ve výši odpovídající částce, jejíž zaplacení bylo podle § 96 rozhodnutím vodoprávního úřadu odloženo.

(2) O prominutí části poplatků v případech podle odstavce 1 rozhoduje vodoprávní úřad na podkladě žádosti znečišťovatele. Rozhodnutí zasláá znečišťovateli, příslušnému finančnímu úřadu a Státnímu fondu životního prostředí České republiky.

§ 98

Odvolání proti rozhodnutí o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových nemá odkladný účinek.⁴⁰⁾

§ 99

Správa poplatků

(1) Vybírání a vymáhání poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových vykonávají místně příslušné finanční úřady podle sídla jednotlivých znečišťovatelů na základě podkladů vydaných vodoprávním úřadem; přitom postupují podle zákona o správě daní a poplatků,³⁷⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Poplatky včetně záloh, penále³⁷⁾ a pokut⁴¹⁾

³⁸⁾ Nařízení vlády č. 82/1999 Sb., kterým se stanoví ukazatele a hodnoty přípustného stupně znečištění vod.

³⁹⁾ Zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰⁾ § 55 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

⁴¹⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

platí znečišťovatel na účet příslušného finančního úřadu a jsou příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky. Výnos poplatků a jejich příslušenství včetně záloh, vybraná penále a pokuty převádí příslušný finanční úřad na účet Státního fondu životního prostředí České republiky měsíčně.

§ 100

Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

(1) Za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních platí oprávněný (§ 8) poplatek.

(2) V případě, že jsou odpadní vody z rodinných domů čistěny domovní čistírnou na úroveň stanovenou v povolení k vypouštění odpadních vod, se poplatek za vypouštění takových vod do vod podzemních neplatí. Za povolené vypouštění v ostatních případech se platí poplatek ve výši 3 500 Kč za kalendářní rok.

(3) Povinnost platit poplatky podle odstavce 1 se nevztahuje na vypouštění

- a) minerálních vod osvědčených podle zvláštního zákona⁴²⁾ jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- b) přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- c) vod ze sanačních vrtů.

(4) Poplatek se platí do 31. ledna po uplynutí roku, v němž platební povinnost vznikla.

(5) Poplatek se platí obci, na jejímž katastrálním území k vypouštění dochází, a je jejím příjmem.

(6) Vodoprávní úřad vydávající povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních předává obci potřebné údaje.

(7) Při správě poplatků postupuje obec podle zvláštního zákona.³⁷⁾

Díl 2

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí a úhrada výdajů na opatření ve veřejném zájmu

§ 101

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí

(1) Oprávněný, který odebírá povrchovou vodu z vodního toku, je povinen uhrazovat platbu k úhradě správy vodních toků a u odběrů povrchové vody z významných vodních toků také k úhradě správy povodí, podle účelu užití odebrané povrchové vody v jednotkové výši v Kč/m³ podle skutečně odebraného množství povrchové vody.

(2) Výše platby se vypočte vynásobením množství skutečně odebrané povrchové vody za uplynulý kalendářní měsíc (případně jiné období, nepřesahující jeden kalendářní rok, dohodnuté se správcem vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází) snížené o množství povrchové vody, na které se platba nevztahuje (odstavec 4), cenou za odběr povrchové vody stanovenou správcem vodního toku podle zvláštního zákona.⁴²⁾ Odebírá-li oprávněný k nakládání s vodami povrchovou vodu z vodního zdroje v jedné lokalitě na více místech, pak pro účely zpoplatnění se odebrané množství povrchové vody počítá.

(3) Cena za odběr povrchové vody se stanoví zvlášť pro účely užití

- a) průtočného chlazení parních turbín,
- b) zemědělských závlah,
- c) zatápění umělých prohlubní terénu (zbytkových jam po těžbě nerostů) v případech vyžadujících čerpání vody nebo převádění vody,
- d) ostatních odběrů.

(4) Platba za odběr povrchové vody se neplatí, pokud odebrané množství povrchové vody je menší než 6 000 m³ za kalendářní rok nebo 500 m³ za měsíc. Neplatí se též za odběry povrchových vod pro provoz rybích líhní a sádek a pro napouštění rybníků a vodních nádrží pro chov ryb, pro požární účely, napouštění veřejných koupališť, odstavených ramen vodních toků a nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů, pro výrobu sněhu vodními děly, za odběr okalových vod pro zemědělskou nebo lesní výrobu a za povolený odběr pro vyrovnání vlahového deficitu zemědělských plodin. Okalovými vodami pro zemědělskou a lesní výrobu jsou povrchové vody odebírané z vodního toku za zvýšených průtoků (vodních stavů) pro závlahy zaplavováním.

(5) Oprávněný k odběru povrchové vody je povinen platit platbu měsíčně do dvacátého pátého dne po skončení kalendářního měsíce příslušnému správci vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází, pokud s ním nedohodne platební podmínky jinak; v této dohodě však nelze smluvit delší lhůtu než do 25. ledna následujícího kalendářního roku.

(6) Nezaplatí-li oprávněný dlužnou platbu, je příslušný správce vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází, oprávněn domáhat se jí včetně penále (§ 103) u soudu.

§ 102

Úhrada výdajů na opatření ve veřejném zájmu

(1) Stát může poskytnout finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu, zejména pro

⁴²⁾ § 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

- a) činnosti správy povodí podle tohoto zákona,
- b) správu drobných vodních toků,
- c) zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod,
- d) plánování v oblasti vod,
- e) studie odtokových poměrů, stanovení záplavových území a studie preventivních protipovodňových opatření,
- f) obnovu vodních děl a koryt vodních toků,
- g) zřizování, obnovu a provoz vodních děl a zařízení k ochraně před povodněmi a suchem,
- h) zkapacitnění a úpravu koryt vodních toků a zlepšování odtokových poměrů v krajině,
- i) zřizování a obnovu staveb k vodohospodářským melioracím pozemků,
- j) obnovu, odbahnění a rekonstrukci rybníků,
- k) obnovu a provoz vodních cest,
- l) správu vodních děl, o které nikdo nepečuje a u nichž není vlastník znám,
- m) další opatření podle schválených programů opatření (§ 26),
- n) obnovu koryta vodního toku po povodni (§ 45 odst. 1).

(2) Finanční prostředky na opatření ve veřejném zájmu poskytuje stát správcům povodí, správcům vodních toků, vlastníkům vodních děl a pověřeným odborným subjektům (§ 21 odst. 3) a jiným fyzickým a právnickým osobám; na finanční prostředky není právní nárok.

(3) Vláda připraví každoročně závazná pravidla poskytování finančních prostředků a způsobu kontroly jejich užití, která jsou přílohou státního rozpočtu.

Díl 3

Penále

§ 103

Za každý den v prodlení placení plateb podle § 88, 100 a 101 jsou odběratelé povinni zaplatit penále ve výši 1 promile z částky včas nezaplacené. Na prominutí penále se obdobně vztahuje zvláštní zákon.⁴³⁾

HLAVA XI

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

§ 104

(1) Státní správu podle tohoto zákona vykonávají

vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí. Kontrolu nad jakostí povrchových vod stanovených vyhláškou ke koupání (§ 34) provádí okresní hygienik.

(2) Vodoprávními úřady jsou

- a) obce,
- b) újezdní úřady⁴³⁾ na území vojenských újezdů,
- c) okresní úřady,
- d) kraje,
- e) ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad (§ 108).

Tímto nejsou dotčena ustanovení o povodňových orgánech.

§ 105

Obce v přenesené působnosti a újezdní úřady

(1) Obce v přenesené působnosti upravují, omezuji, popřípadě zakazují podle § 6 odst. 4 tohoto zákona obecné nakládání s povrchovými vodami, nejde-li o vodní toky tvořící státní hranice.

(2) Pověřené obecní úřady

- a) povolují pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) odběr a jiné nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, s výjimkou vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, a zřizování, změny a odstraňování vodních děl, která s tímto odběrem nebo nakládáním souvisejí,
- b) rozhodují v případech, kdy jim přísluší povolovat vodní dílo, též o ostatních vodohospodářských záležitostech týkajících se tohoto vodního díla,
- c) vydávají souhlas podle § 17 odst. 1 písm. c), d) a e) ke stavbám jednotlivých obytných budov a k terénním úpravám v záplavových územích neovlivňujícím odtokové poměry,
- d) vyjadřují se podle § 18 tohoto zákona v případech, v nichž jsou příslušné k udělení povolení nebo souhlasu.

(3) Státní správu na území vojenských újezdů vykonávají újezdní úřady podle § 105 až 107 v rozsahu potřeb zajištění obrany státu a výcviku ozbrojených sil, nejde-li o působnost podle hlavy X a XII tohoto zákona.

§ 106

Okresní úřady

Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, vykonávají působnost vodoprávního úřadu okresní úřady.

⁴³⁾ § 35 zákona č. 222/1999 Sb.

§ 107

Orgány krajů v přenesené působnosti

Do působnosti orgánů krajů v přenesené působnosti patří

- a) vyjadřovat se podle § 18 tohoto zákona ke stavbám, pokud rozhodujícím způsobem ovlivňují nakládání s vodami, ochranu vod nebo ochranu proti povodním a pokud si to vyhradí,
- b) rozhodovat ve věcech hraničních vod po projednání s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí; má-li takové rozhodnutí vliv na průběh, povahu nebo vyznačení státní hranice, rozhodovat po projednání i s Ministerstvem vnitra; za hraniční vody se považují povrchové, popřípadě podzemní vody vymezené v mezinárodních smlouvách, kterými je Česká republika vázána,⁴⁴⁾
- c) činit za mimořádné situace, zejména při nedostatku vody a při haváriích, opatření, a to v případech přesahujících území okresu nebo možnosti okresního úřadu,
- d) spolupracovat s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí při zajišťování sestavení programů opatření v oblastech povodí a kontrole jejich plnění. Orgány krajů si mohou při zajišťování sestavení a provádění kontroly plnění programů opatření v oblastech povodí vyžádat spolupráci odborných subjektů, subjektů sledujících jakost a zdravotní nezávadnost vod, orgánů ochrany přírody, sdružení občanů působících na úsecích ochrany životního prostředí, rybářství, vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací a popřípadě dalších orgánů,
- e) ukládat opatření, která stanoví ve veřejném zájmu programy opatření podle § 26 odst. 3,
- f) kontrolovat provádění technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly,
- g) rozhodovat o zařazení vodního díla do kategorií z hlediska technickobezpečnostního dohledu, pokud si to vyhradí,
- h) rozhodovat ve věci poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- i) připravovat ve spolupráci se správcem povodí podklady pro rozhodnutí o určení správce drobného vodního toku.

§ 108

Ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad

(1) Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu Ministerstvo zemědělství.

(2) Ministerstvo životního prostředí vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech

- a) ochrany množství a jakosti povrchových a podzemních vod, a to
 1. povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních [§ 8 odst. 1 písm. c)],
 2. povolení k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových [§ 8 odst. 1 písm. e)],
 3. povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných látek do kanalizací (§ 16),
 4. stanovení minimálního zůstatkového průtoku a uložení povinnosti osadit na vodním díle cejch nebo vodní značku a povinnosti pravidelně měřit minimální zůstatkový průtok a podávat vodoprávnímu úřadu a správci povodí zprávy o výsledcích měření (§ 36),
 5. stanovení minimální hladiny podzemních vod a uložení povinnosti předložit návrh jímacího řádu, popřípadě povinnosti pravidelně měřit hladinu podzemních vod, způsobu měření a povinnosti podávat vodoprávnímu úřadu a správci povodí zprávy o výsledcích měření (§ 37),
 6. činnosti při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních a přebírání výsledků měření objemu vypouštěných vod a míry jejich znečištění (§ 38),
 7. přípravy návrhu prováděcího předpisu, kterým se stanoví ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod (§ 31, 32, 33, 35 a 38),
- b) zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod společně s Ministerstvem zemědělství (§ 21 a 22),
- c) zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod prostřednictvím jím zřízených pověřených odborných subjektů (§ 21),
- d) tvorby a vedení informačního systému společně

⁴⁴⁾ Sdělení č. 7/2000 Sb. m. s., o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách.

Sdělení č. 66/1998 Sb., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství.

Vyhláška č. 57/1970 Sb., o Smlouvě mezi Československou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách.

- s Ministerstvem zemědělství podle tohoto zákona (§ 19 a 22),
- e) sestavování a schvalování plánů v oblasti vod a sestavování programů opatření společně s Ministerstvem zemědělství (§ 24 až 26),
 - f) posuzování plánů v oblasti vod z hlediska vlivu na životní prostředí (§ 24 a 25),
 - g) chráněných oblastí přirozené akumulace vod (§ 28),
 - h) ochrany vodních zdrojů (§ 29 a 30),
 - i) citlivých oblastí (§ 32),
 - j) zranitelných oblastí (§ 33),
 - k) stanovení opatření k nápravě při nevyhovující jakosti povrchových vod využívaných ke koupání (§ 34 odst. 2),
 - l) stanovení povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů společně s Ministerstvem zemědělství (§ 35),
 - m) ochrany jakosti povrchových nebo podzemních vod před závadnými látkami (§ 39),
 - n) zneškodňování havárií (§ 41) a odstraňování jejich škodlivých následků (§ 42),
 - o) ochrany před povodněmi (§ 63 až 87),
 - p) řízení Českého hydrometeorologického ústavu (§ 73),
 - q) poplatků za odběr podzemních vod společně s Ministerstvem zemědělství (§ 88),
 - r) poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a podzemních (§ 89 až 100),
 - s) spolupráce s orgány krajů v přenesené působnosti ve věcech ochrany množství a jakosti hraničních vod (§ 107),
 - t) řízení České inspekce životního prostředí (§ 112),
 - u) řízení základního a aplikovaného výzkumu v oblasti ochrany množství a jakosti vod,
 - v) plnění úkolů vyplývajících ze vztahu k Evropským společenstvím v oblasti ochrany vod, podávání zpráv o plnění příslušných směrnic Evropských společenství a koordinovat převzetí a zavádění legislativy Evropských společenství v oblasti vod,
 - w) zajišťování koordinace plánů v oblasti vod a programů opatření v rámci mezinárodní spolupráce ochrany vod v oblastech povodí Labe, Dunaje a Odry.

(3) Ministerstvo zdravotnictví vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech stanovení povrchových vod využívaných ke koupání ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (§ 34).

(4) Ministerstvo dopravy a spojů vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech užívání povrchových vod k plavbě (§ 7).

(5) Ministerstvo obrany vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech, v nichž je založena působnost újezdních úřadů podle § 105 odst. 3.

§ 109

Pravomoci vodoprávního úřadu při mimořádných opatřeních

(1) Vyžaduje-li to veřejný zájem, zejména je-li přechodný nedostatek vody, může vodoprávní úřad bez náhrady upravit na dobu nezbytně nutnou povolené nakládání s vodami, popřípadě toto nakládání omezit nebo i zakázat. Tato opatření provede po projednání s dotčenými subjekty, pokud to mimořádnost situace nevyklučuje.

(2) Dojde-li v důsledku mimořádné situace k omezení nebo znemožnění povolených odběrů povrchové nebo podzemní vody, které vede k vážnému ohrožení veřejného zájmu, je vodoprávní úřad povinen zajistit po projednání s příslušnými orgány opatření k nápravě. Přitom může stanovit kdo, jakým způsobem a v jakém rozsahu je povinen provést opatření k zajištění náhradního odběru vody, popřípadě k jejímu dovážení. Nutné náklady spojené s uloženými opatřeními může vodoprávní úřad požadovat na tom, kdo mimořádné omezení nebo znemožnění odběrů způsobil. Obecné předpisy o odpovědnosti k náhradě škody nejsou tímto dotčeny.

(3) Na postup podle odstavce 1 a uložení opatření podle odstavce 2 se nevztahuje správní řád.

§ 110

Vodoprávní dozor vodoprávních úřadů

(1) Vodoprávní úřady dozírají na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a v rozsahu své působnosti ukládají opatření k odstranění zjištěných závad.

(2) Vodoprávní úřady jsou povinny v rozsahu své působnosti dozírat, zda jsou dodržována jimi vydaná rozhodnutí.

(3) Vodoprávní úřady si mohou při provádění vodoprávního dozoru vyžádat spolupráci odborných subjektů, subjektů sledujících jakost a zdravotní nezávadnost vod, orgánů ochrany přírody, sdružení občanů působících na úsecích ochrany životního prostředí, rybářství, popřípadě dalších orgánů.

(4) Okresní úřady a orgány krajů v přenesené působnosti jako součást vodoprávního dozoru provádějí dozor nad vodními díly, jejichž stav by mohl ohrozit bezpečnost osob nebo majetku. Přitom zejména dozírají, jak vlastníci nebo uživatelé těchto staveb na nich zajišťují technickobezpečnostní dohled a jak provádějí potřebná opatření k jejich bezpečnosti.

§ 111

Vrchní vodoprávní dozor

(1) Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí dozírají v rámci vrchního vodoprávního dozoru, jak vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí provádějí ustanovení vodního zákona a předpisů podle něho vydaných.

(2) Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí jsou v rozsahu své působnosti podle tohoto zákona v rámci vrchního vodoprávního dozoru oprávněna též dozírat, jak jsou dodržována ustanovení vodního zákona a předpisů podle něho vydaných, jak jsou dodržována rozhodnutí vodoprávních úřadů, jak jsou plněny povinnosti vlastníků vodních děl, správců vodních toků a správců povodí. Zjistí-li závady, mohou uložit potřebná opatření k jejich odstranění.

(3) Ministerstvo zemědělství v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí předkládá každoročně vládě zprávu o zhodnocení kontrolní činnosti provedené v uplynulém roce v rámci vrchního vodoprávního dozoru.

§ 112

Česká inspekce životního prostředí

(1) České inspekci životního prostředí přísluší

- a) dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady na úseku
 1. nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami,
 2. ochrany uvedených vod včetně jejich ochrany při provozování plavby,
 3. havárií ohrožujících jakost těchto vod,
 4. vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací,
 5. ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů,
 6. uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost,
- b) ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, zjistí-li porušení povinností na úsecích uvedených pod písmenem a),
- c) nařídit v oblasti, ve které jí přísluší vykonávat dozor, zastavení výroby nebo jiné činnosti, pokud velmi závažným způsobem ohrožuje veřejný zájem a životní prostředí, až do doby odstranění nedostatků, popřípadě jejich příčin,
- d) spolupracovat s vodoprávními úřady,

- e) vést centrální evidenci havárií podle § 40 a násl.,
- f) dozírat nad dodržováním ustanovení o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových znečišťovateli,
- g) plnit další úkoly podle tohoto zákona.

(2) Na řízení vedená Českou inspekcí životního prostředí podle tohoto zákona se vztahují, připouští-li to povaha těchto řízení, ustanovení § 115.

§ 113

Okresní hygienik rozhoduje o zákazu koupání v povrchových vodách využívaných ke koupání. Na vydání zákazu se nevztahuje správní řád. Zákaz veřejně vyvěšením na úředních deskách místně příslušné obce a příslušného okresního úřadu.

§ 114

Oprávnění osob vykonávajících vodoprávní dozor a vrchní vodoprávní dozor

(1) Pověření zaměstnanci České inspekce životního prostředí (dále jen „inspektoři“) a pověření pracovníci vodoprávních úřadů jsou oprávněni při výkonu své činnosti

- a) v nezbytně nutném rozsahu vstupovat, popřípadě vjíždět na cizí pozemky a dále vstupovat do cizích objektů užívaných pro podnikatelskou činnost nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních právních předpisů,
- b) požadovat potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení týkající se předmětu dozoru; kontrolovaný subjekt je povinen požadované doklady, údaje a vysvětlení poskytnout a v potřebném rozsahu při provádění kontroly spolupracovat.

(2) Inspektoři a pověření zaměstnanci vodoprávních úřadů jsou povinni

- a) vykazovat se při výkonu činnosti průkazem inspektora nebo pověřeného pracovníka,
- b) před vstupem do cizích objektů informovat provozovatele.

(3) Za škodu způsobenou postupem podle odstavce 1 písm. a) odpovídá stát; této odpovědnosti se nemůže zprostit.

§ 115

Vodoprávní řízení

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují vodoprávní úřady při řízení o věcech upravených vodním zákonem podle správního řádu,⁴¹⁾ popřípadě podle stavebního zákona,⁴⁾ jde-li o rozhodování týkající se vodních děl.

(2) Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou stanoví, ve kterých případech a které doklady je žadatel o rozhodnutí nebo vyjádření povinen předložit, jakož i náležitosti povolení, souhlasů a vyjádření, v souladu s tímto zákonem.

(3) V případech, kdy může povolení vodoprávního úřadu ovlivnit vodní poměry v územních obvodech několika obcí, oznámí vodoprávní úřad termín a předmět ústního jednání veřejnou vyhláškou i u těchto obecních úřadů. K ústnímu jednání písemně pozve všechny jemu známé účastníky řízení.

(4) Účastníkem řízení jsou též obce, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(5) Účastníkem řízení je správce vodního toku v případech, kdy se řízení dotýká vodního toku; vodoprávní úřad pozve k řízení též příslušného správce povodí, jestliže může rozhodnutím dojít k ovlivnění vodních poměrů v povodí.

(6) Občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí, je oprávněno být informováno o zahajovaných správních řízeních vedených podle tohoto zákona, pokud o tyto informace vodoprávní úřad požádá; žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována.

(7) Občanské sdružení má postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6.

(8) Pozvání k ústnímu jednání doručí vodoprávní úřad do vlastních rukou účastníku řízení nejméně 8 dnů, ve složitějších případech nejméně 30 dnů předem dnem ústního jednání. Po tuto dobu musí být vyvěšeny i vyhlášky o ústním jednání v případech podle odstavce 3. Vodoprávní úřad přitom účastníky upozorní, že na námítky, které nebudou sděleny nejpozději při ústním jednání, se nebere zřetel. U liniových staveb nebo u staveb zvláště rozsáhlých nebo v řízení s velkým počtem účastníků řízení může vodoprávní úřad uvědomit účastníky o zahájení řízení veřejnou vyhláškou, a to nejméně 30 dní před konáním místního šetření, popřípadě ústního jednání, a nekoná-li se ústní jednání, před uplynutím lhůty stanovené pro podání námitek. Jiným účastníkům řízení, než je žadatel o povolení nebo než je správce vodního toku, popřípadě ten, kdo vznesl námítky, může v těchto případech vodoprávní úřad doručit veřejnou vyhláškou v obcích, v jejichž územních obvodech jsou zájmy účastníků dotčeny, i rozhodnutí.

(9) Ovlivní-li rozhodnutí vodní poměry nebo jakost vod v obvodu působnosti jiného vodoprávního úřadu nebo leží-li vodní dílo, o němž se rozhoduje,

zčásti v územním obvodu jiného vodoprávního úřadu, rozhodne věcně a místně příslušný vodoprávní úřad po projednání s těmi vodoprávními úřady, jejichž územních obvodů se rozhodnutí týká.

(10) V jednoduchých věcech, zejména lze-li rozhodnout na podkladě dokladů předložených účastníkům vodoprávního řízení, rozhodne vodoprávní úřad bezodkladně. V ostatních případech rozhodne nejdéle do 60 dnů od zahájení vodoprávního řízení; ve zvláště složitých případech nejdéle do 3 měsíců. Nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v těchto lhůtách, může lhůtu přiměřeně prodloužit odvolací orgán.

(11) Vydává-li vodoprávní úřad témuž žadateli současně několik rozhodnutí, může tak učinit v jediném rozhodnutí.

(12) Vyskytnou-li se nové rozhodné skutečnosti, může vodoprávní úřad v novém vodoprávním řízení měnit, popřípadě rušit i jiná svá rozhodnutí vydaná v souvislosti s povolením, které bylo změněno nebo zrušeno.

(13) Náklady na znalecké posudky, kterých je třeba ve vodoprávním řízení zahájeném z podnětu žadatele o povolení, popřípadě souhlas podle tohoto zákona, hradí žadatel.

(14) Opatření, popřípadě rozhodnutí vodoprávních úřadů učiněná podle § 109 (opatření při nedostatku vody), lze vyhlásit popřípadě zrušit veřejnou vyhláškou nebo jiným v místě obvyklým způsobem. Veřejnou vyhláškou lze vyhlásit i zákazy, omezení, popřípadě jiná opatření vodoprávního úřadu podle § 6 odst. 4, § 30, § 58 odst. 3 a § 68.

(15) K žádosti o vydání povolení ke vzdouvání povrchových vod je žadatel povinen vodoprávnímu úřadu doložit, že má právo k pozemkům a stavbám vzdouváním vody dotčeným, popřípadě, že podal návrh na jejich vyvlastnění nebo že učinil opatření k objasnění nejasných vlastnických vztahů k těmto pozemkům a stavbám nebo ke zjištění pobytu jejich vlastníků, nejsou-li mu známi.

(16) Při ukládání opatření k nápravě nedostatků zjištěných při vodoprávním dozoru, jejichž rozsah nelze stanovit bez předchozích průzkumů nebo předchozího zpracování odborných podkladů, lze uložit samostatně provedení těchto průzkumů, popřípadě zpracování uvedených podkladů a podle jejich výsledků vydávat samostatně potřebná rozhodnutí k nápravě. Je-li v rozhodnutí o opatření k nápravě uloženo nakládat s vodami způsobem, k němuž je jinak potřeba povolení podle § 8, toto povolení se již nevydává.

(17) Manipulační řády vodních děl schvaluje vodoprávní úřad rozhodnutím.

HLAVA XII

SANKCE

**Pokuty podnikajícím fyzickým osobám
nebo právnickým osobám**

§ 116

(1) Nejde-li o trestný čin, uloží Česká inspekce životního prostředí nebo okresní úřad pokutu podnikající fyzické osobě nebo právnické osobě (dále jen „povinná osoba“), která

- a) odebere povrchové nebo podzemní vody bez potřebného povolení vodoprávního úřadu nebo v rozporu s ním (dále jen „nedovolené odběry vod“),
- b) vypustí odpadní nebo důlní vody do vod povrchových nebo podzemních, popřípadě do kanalizace v rozporu s tímto zákonem (dále jen „nedovolené vypouštění vod“),
- c) znečistí povrchové nebo podzemní vody nebo ohrozí jejich jakost nebo zdravotní nezávadnost nedovoleným nakládáním se závadnými látkami, popřípadě způsobí vniknutí těchto látek do kanalizace v rozporu se zákonem (dále jen „nedovolené nakládání se závadnými látkami“),
- d) poruší povinnosti týkající se vodních děl založené stavebními předpisy, nebo
- e) poruší jiné povinnosti stanovené tímto zákonem nebo povinnosti podle něj uložené.

(2) Fyzické osobě podnikající lze uložit pokutu, jen pokud se dopustila uvedeného jednání při své podnikatelské činnosti.

§ 117

Pokuty za nedovolené odběry vod

(1) Pokuta za nedovolené odebrání povrchových vod se stanoví ve výši vypočtené násobkem sazby 10 Kč za 1 m³ nedovoleně odebraných povrchových vod celkovým množstvím těchto povrchových vod.

(2) Pokuta za nedovolené odebrání podzemních vod se stanoví ve výši vypočtené násobkem sazby 50 Kč za 1 m³ nedovoleně odebraných podzemních vod celkovým množstvím těchto vod.

(3) Nelze-li stanovit neoprávněně odebrané množství vody při stanovení výše pokuty, stanoví orgán ukládající pokutu množství odebrané vody podle skutečností dovolujících stanovit odebrané množství vody nepřímo.

(4) Nedosahuje-li výše pokuty vypočtená, popřípadě stanovená podle předchozích odstavců částky 5 000 Kč, stanoví se pokuta ve výši 5 000 Kč.

(5) Pokutu lze stanovit nejvýše za období 3 let

předcházejících ke dni, kdy byl nedovolený odběr vody zjištěn.

(6) Pokuta může činit nejvýše 10 000 000 Kč.

§ 118

**Pokuty za nedovolené vypouštění odpadních
nebo důlních vod**

(1) Pokuta za nedovolené vypouštění odpadních nebo důlních vod se stanoví ve výši od 10 000 Kč do 10 000 000 Kč.

(2) Při stanovení výše pokuty přihlédne orgán ukládající pokutu zejména k míře překročení podmínek povolení k vypouštění těchto vod, k míře ovlivnění jakosti povrchových nebo podzemních vod a jejímu lokálnímu rozsahu, ke stupni ochrany dotčeného území (chráněná území) a k příčině nedovoleného vypouštění vod.

§ 119

**Pokuty za nedovolené nakládání se závadnými
látkami**

(1) Pokuta za nedovolené nakládání se závadnými látkami se stanoví ve výši od 5 000 Kč do 5 000 000 Kč.

(2) Při stanovení výše pokuty přihlédne orgán ukládající pokutu zejména k okolnostem, za nichž k nedovolenému nakládání došlo, k tomu, jak se právní subjekt přičinil o odstranění nebo zmírnění škodlivých následků, k množství a charakteru uniklé látky, k místu, kde k vlastnímu ohrožení došlo, k množství a charakteru závadné látky, která pronikla do povrchových nebo podzemních vod, ke škodlivým následkům a možnostem jejich odstranění a k vlivu závadné látky na jakost těchto vod a ke stupni ochrany dotčeného území (chráněná území).

§ 120

**Pokuty za porušení povinností týkajících
se vodních děl**

Za porušení povinností podle § 116 odst. 1 písm. d) ukládají orgány uvedené v § 116 pokuty podle stavebního zákona.⁴⁾

§ 121

**Pokuty za porušování povinností týkajících se uží-
vání povrchových vod k plavbě**

(1) Státní plavební správa může uložit pokutu až do výše 100 000 Kč provozovateli plavidla, který

- a) provozuje plavidlo se spalovacím motorem na povrchových vodách, na kterých je plavba plavidel se spalovacím motorem zakázána,
- b) provozuje plavidlo v rozporu se stanoveným rozsahem a podmínkami užívání povrchových vod k plavbě.

(2) Pokutu lze uložit do 2 let ode dne, kdy se Státní plavební správa o porušení uvedených povinností dověděla, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k porušení došlo.

(3) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody.

(4) Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci. Uložené pokuty Státní plavební správa rovněž vybere. Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 122

Pokuty za porušení jiných povinností

(1) Pokuta za porušení jiných povinností [§ 116 odst. 1 písm. e)] se stanoví ve výši od 1 000 Kč do 1 000 000 Kč.

(2) Při ukládání pokuty se přihlíží zejména k tomu, jaké následky porušení povinností způsobilo, popřípadě mohlo způsobit, k okolnostem, za nichž k němu došlo, a jak se právní subjekt přičinil o odstranění nebo zmírnění škodlivých následků.

(3) Za porušení jiných povinností se nepovažuje porušení platebních termínů podle hlavy X tohoto zákona.

§ 123

Pokuty za opakované porušení povinností

(1) Poruší-li podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba do 1 roku od právní moci rozhodnutí o uložení pokuty jakoukoliv povinnost, za niž se ukládá pokuta podle tohoto zákona, použije se pro stanovení výše další pokuty dvojnásobná sazba. Je-li pro určení výše ukládané pokuty stanovena nejnižší hranice, zvyšuje se tato hranice na dvojnásobek.

(2) Pokuta i v případě zvýšení podle odstavce 1 může činit nejvýše 20 000 000 Kč.

§ 124

Ukládání pokut

(1) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy se okresní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí dozvěděly o skutečnostech podle § 116; pokutu však lze uložit nejdéle do 3 let ode dne, kdy k nim došlo.

(2) Řízení o uložení pokuty zahájí jen jeden z orgánů uvedených v § 116, a to ten, který jako první zjistil porušení povinností. O zahájení řízení se uvedené orgány vzájemně informují. Pokud porušení povinností zjistil okresní úřad a Česká inspekce životního prostředí ve stejný den, rozhodne o uložení pokuty okresní úřad. K přezkoumání rozhodnutí České inspekce životního prostředí o uložení pokuty v odvola-

cím řízení je příslušné Ministerstvo životního prostředí.

(3) Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(4) Z pokut uložených Českou inspekcí životního prostředí připadá 50 % do rozpočtu obce, v jejímž katastru došlo k porušení předpisů, a 50 % je příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky. Pokuty ukládané okresními úřady jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 125

Upuštění od pokuty

(1) Česká inspekce životního prostředí nebo okresní úřad mohou na návrh rozhodnout o zastavení řízení zahájeného podle § 124 v případě, že

- a) se povinná osoba dobrovolně přičinila o odstranění následků, a
- b) povinná osoba přijala opatření zamezující dalšímu znečišťování nebo ohrožování povrchových nebo podzemních vod, a
- c) uložení pokuty by vzhledem k opatřením učiněným povinným subjektem vedlo k nepřiměřené tvrdosti.

(2) Z důvodu provádění opatření podle odstavce 1 písm. a) a b) může orgán, který vede řízení o uložení pokuty na žádost povinného subjektu toto řízení přerušit.

HLAVA XIII

SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 126

Společná ustanovení

(1) Pokud se v tomto zákoně užívá pojem „vlastník“ nebo „nabyvatel“, rozumí se jím i ten, komu svědčí právo hospodaření. Pokud vlastník přenesl práva nebo povinnosti, jichž se příslušné ustanovení týká, na uživatele, hledí se na něj jako na vlastníka.

(2) Správci vodních toků, jsou-li státními organizacemi, jsou povinni na výzvu převzít od příslušných organizačních složek státu vodní díla na vodních tocích a pozemky tvořící koryta vodních toků v úsecích, které spravují, od těchto organizačních složek státu, jestliže hospodaří s uvedeným majetkem podle zvláštního zákona proto, že při jeho nabytí státem nebylo patrné, které organizační složce nebo státní organizaci s ním přísluší hospodařit, anebo se o něm zjistilo, že je majetkem státu, ale žádná organizační složka státu ani

státní organizace s ním nehosподаří.⁴⁵⁾ V pochybnostech o tom, který správce má převzít vodní dílo nebo pozemek státu, určí takového správce Ministerstvo zemědělství; toto určení nemá povahu rozhodnutí ve správním řízení.

(3) Podrobné odvodňovací zařízení ve vlastnictví státu umístěné na cizím pozemku se stává včetně příslušné technické dokumentace, je-li tato k dispozici, ode dne účinnosti tohoto zákona vlastnictvím vlastníka pozemku dotčeného touto stavbou a podrobné odvodňovací zařízení vybudované státem na pozemku, který je ve vlastnictví státu, přechází v případě převodu tohoto pozemku do vlastnictví nového nabyvatele bezúplatně spolu s pozemkem, pokud neoznámí do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona příslušnému vodoprávnímu úřadu, že s přechodem nesouhlasí. K přechodu těchto vlastnických práv dochází dnem následujícím po uplynutí lhůty k uplatnění nesouhlasu s přechodem.

(4) Působnost vodoprávních úřadů výslovně neuvedenou je třeba posuzovat podle oblastí, v nichž jim výkon státní správy přísluší.

§ 127

Přechodná ustanovení

(1) Práva a povinnosti založené dosavadními právními předpisy zůstávají zachovány, nestanoví-li tento zákon jinak. Řízení zahájená a neskončená do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů.

(2) Při ukládání zvýšené pokuty se pokuty uložené podle dosavadních právních předpisů posuzují jako pokuty uložené podle tohoto zákona.

(3) Zařazení vodních děl do kategorií pro účely technickobezpečnostního dohledu (§ 61) podle dosavadních právních předpisů zůstává v platnosti.

(4) Pověření udělené k výkonu technickobezpečnostního dohledu podle dosavadních právních předpisů se pokládá za pověření udělené k výkonu technickobezpečnostního dohledu udělené podle tohoto zákona, pokud nedošlo na straně pověřené osoby ke změně předpokladů k výkonu technickobezpečnostního dohledu, za nichž bylo pověření uděleno.

(5) Vlastnická práva k pozemkům, které tvoří koryta vodních toků, které nejsou dosud vedeny v katastru nemovitostí jako parcely s druhem pozemku vodní plocha a které se staly podle zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, státním vlastnictvím, přecházejí na vlastníky pozemků evidovaných v katastru nemovitostí, na nichž tato koryta leží, pokud neoznámí do 6 měsíců od účinnosti

tohoto zákona příslušnému vodoprávnímu úřadu, že s přechodem nesouhlasí. K přechodu těchto vlastnických práv dochází dnem následujícím po uplynutí lhůty k uplatnění nesouhlasu s přechodem.

(6) Pokud obce v době nabytí účinnosti tohoto zákona vypouštějí odpadní vody do vod povrchových v rozporu s ustanoveními tohoto zákona, může jim na jejich žádost podanou do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona vodoprávní úřad vydat nové povolení k vypouštění odpadních vod, a to nejvýše do úrovně znečištění ve vypouštěných odpadních vodách v období posledních 12 měsíců před nabytím účinnosti tohoto zákona. Toto nové povolení nahrazuje ke dni účinnosti tohoto zákona dosavadní platné povolení. Vodoprávní úřad v novém povolení stanoví přiměřenou lhůtu, ve které bude dosaženo ukazatelů a přípustných hodnot znečištění odpadních vod, které budou v souladu s tímto zákonem a předpisy podle něj vydanými, a podmínky k postupnému dosažení požadované úrovně vypouštěného znečištění; při stanovení lhůty bere vodoprávní úřad v úvahu oprávněné požadavky ochrany vod a možnosti technického řešení. Po dobu této lhůty upustí vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí od ukládání pokut podle § 116 odst. 1 písm. b) za předpokladu, že jsou plněny podmínky k dosažení požadované úrovně vypouštěného znečištění. Přiměřenou lhůtu, ve které bude dosaženo ukazatelů a přípustných hodnot znečištění odpadních vod, které budou v souladu s tímto zákonem a předpisy podle něj vydanými, a podmínky k postupnému dosažení požadované úrovně vypouštěného znečištění nesmí vodoprávní úřad stanovit u zdrojů znečištění nad 2 000 ekvivalentních obyvatel delší než do 31. prosince 2005.

(7) Platnost povolení k odběru povrchových a podzemních vod, s výjimkou povolení k odběrům podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou, a k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, která nabyla právní moci do dne účinnosti tohoto zákona, končí dnem 1. ledna 2008.

(8) Odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za povolené; toto povolení platí do 31. prosince 2004, pokud nebude jejich další odběr povolen podle § 8. Ve shora uvedené době se na tyto odběry nevztahuje ustanovení o poplatcích podle hlavy X tohoto zákona.

(9) Podklady potřebné k zajištění správy poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle tohoto zákona předá orgánům krajů v přenesené působnosti Česká inspekce životního prostředí nejpozději do 30 dnů ode dne jejich zřízení.

⁴⁵⁾ § 10 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

(10) Vodohospodářská evidence podle dosavadních právních předpisů se stává součástí evidence rozhodnutí vodoprávních úřadů podle § 19.

(11) Vypouštění vod do veřejných kanalizací, zásobování vodou z veřejných vodovodů a vodné a stočné se řídí dosavadními právními předpisy, včetně § 24, 30 a 46 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to až do doby nové právní úpravy vodovodů a kanalizací.

(12) Poplatky vypočtené podle sazeb uvedených v části B přílohy č. 2 k tomuto zákonu se za rok 2002 platí jen ve výši 80 %.

(13) Poplatky vypočtené podle sazeb uvedených v části A přílohy č. 2 k tomuto zákonu se za rok 2002 platí pro účel zásobování pitnou vodou a pro účely ostatního užití dosud nezaplatněné podle zvláštního právního předpisu⁴⁶⁾ ve výši 35 % a za rok 2003 ve výši 70 %.

(14) Za vodní díla podle tohoto zákona se považují vodohospodářská díla povolená podle dosavadních právních předpisů. Pokud se v jiných právních předpisech užívá pojem „vodohospodářské dílo“, rozumí se tím vodní dílo podle tohoto zákona.

(15) Práva a povinnosti založené podle dosavadních právních předpisů na úseku poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a úplat za odběry povrchových nebo podzemních vod zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(16) Vodoprávní úřady jsou povinny při rozhodování, vydávání vyjádření a při provádění ostatních opatření podle tohoto zákona vycházet ze směrného vodohospodářského plánu v platném znění až do doby schválení nových plánů podle tohoto zákona v příslušné oblasti povodí.

(17) Vlastníci vodních děl (§ 20 odst. 1) jsou povinni nejpozději do 4 let po dni nabytí účinnosti tohoto zákona předložit příslušnému katastrálnímu úřadu podklady potřebné pro zapsání těchto staveb do katastru nemovitostí.

(18) Zátopová území stanovená podle dosavadních právních předpisů se považují za záplavová území podle § 66.

(19) Správci drobných vodních toků určených podle dosavadních právních předpisů se považují za správce drobných vodních toků podle tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o ochraně veřejného zdraví

§ 128

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, se mění takto:

1. V § 4 odstavec 3 včetně poznámky pod čarou č. 7) zní:

„(3) V minimálním rozsahu a četnosti, stanoveném prováděcím právním předpisem, je osoba uvedená v § 3 odst. 2, s výjimkou vlastníka a správce veřejného vodovodu, povinna zajistit kontrolu pitné vody v akreditované laboratoři⁷⁾ nebo u držitele autorizace (§ 83a). Rozsah a četnost kontroly může na žádost osoby upravit rozhodnutím orgán ochrany veřejného zdraví příslušný podle místa činnosti.

⁷⁾ Zákon č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“

2. V § 80 odst. 1 se za písmeno l) vkládá čárka a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) uděluje a zrušuje pověření k provádění autorizace.“

3. Za § 83 se vkládají nové § 83a až 83d, které včetně poznámky pod čarou č. 47a) znějí:

„§ 83a

(1) Autorizací se pro účely tohoto zákona rozumí postup zahájený na žádost fyzické osoby, která je podnikatelem, nebo právnické osoby, na jehož základě se vydává osvědčení o tom, že osoba je způsobilá ve vymezeném rozsahu provádět

- a) odběr vzorků a vyšetření jakosti a zdravotní nezávadnosti pitné vody (§ 3 odst. 1), vody v koupalištích a vody ve zdroji pro bazén umělého koupaliště nebo sauny (§ 6),
- b) zjišťování a měření koncentrací a intenzit faktorů vnitřního prostředí staveb (§ 13 odst. 1),
- c) odběr vzorků a měření mikrobiálního a parazitárního znečištění venkovních hracích ploch (§ 13 odst. 2),
- d) odběr vzorků a vyšetření zdravotní nezávadnosti výrobků přicházejících do přímého styku s pitnou a surovou vodou, s výjimkou stavebních výrobků (§ 5), a předmětů běžného užívání, s výjimkou hraček (§ 25),
- e) kontrolu desinfekce a sterilizace (§ 17),

⁴⁶⁾ Nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů.

- f) odběr vzorků a vyšetření zdravotní nezávadnosti pokrmů [§ 24 odst. 1 písm. e)],
- g) zjišťování a měření intenzit hluku, vibrací a neionizujícího záření v komunálním a pracovním prostředí (§ 30 až 35),
- h) zjišťování a měření intenzit osvětlení a mikroklimatických podmínek a koncentrací prachu a chemických škodlivin v pracovním prostředí (§ 37 odst. 3),
- i) biologické expoziční testy a vyšetření v oboru genetické toxikologie, fyziologie a psychologie práce.

(2) Ministerstvo zdravotnictví může pověřit prováděním autorizace právnickou osobou nebo organizační složkou státu, zřízenou k plnění úkolů v oboru působnosti Ministerstva zdravotnictví (dále jen „autorizující osoba“). Toto pověření je nepřevoditelné. Na vydání tohoto pověření se nevztahuje správní řád. Při autorizaci se postupuje podle podmínek, které stanoví pro jednotlivé oblasti podle odstavce 1 Ministerstvo zdravotnictví. Pověření autorizující osoby a zrušení tohoto pověření, jakož i podmínky autorizace zveřejní Ministerstvo zdravotnictví ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví.

§ 83b

(1) Autorizující osoba vydá právnické osobě nebo fyzické osobě, která je podnikatelem, na její žádost osvědčení o autorizaci. Toto osvědčení vydá, pokud žadatel splňuje podmínky autorizace, kterými jsou

- a) odborná úroveň ve vztahu k navrhované oblasti autorizace,
- b) vybavení k technickým a administrativním úkolům a přístupnost k zařízením pro speciální šetření,
- c) existence nezbytného počtu zaměstnanců s odborným výcvikem, znalostmi a schopnostmi,
- d) existence závazku zaměstnanců k mlčenlivosti o skutečnostech, o nichž se dovídají osoby provádějící autorizaci,
- e) neexistence finančních nebo jiných zájmů, které by mohly ovlivnit výsledky činnosti osoby provádějící autorizaci,
- f) bezúhonnost žadatele o autorizaci.

(2) Neexistence finančních nebo jiných zájmů podle odstavce 1 písm. e) se prokazuje čestným prohlášením.

(3) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání. Bezúhonnost podle odstavce 1 písm. f) prokazuje za právnickou osobu její statutární zástupce a všichni členové statutárního orgánu. Fyzická osoba prokazuje bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší než 3 měsíce.

(4) V žádosti o vydání osvědčení o autorizaci žadatel uvede označení obchodní firmy, jméno a příjmení fyzické osoby nebo název právnické osoby, místo podnikání, popřípadě místo trvalého pobytu, jde-li o fyzickou osobu, sídlo právnické osoby, identifikační číslo a dále údaje prokazující splnění podmínek podle odstavce 1. Zahraniční osoba^{47a)} uvede bydliště mimo území České republiky, místo pobytu v České republice, pokud byl pobyt povolen, umístění a označení organizační složky na území České republiky, jméno a příjmení vedoucího organizační složky a adresu jeho pobytu na území České republiky a dále údaj prokazující splnění podmínek podle odstavce 1.

(5) Občané členských států Evropské unie prokazují oprávnění k výkonu autorizace podle § 83a odst. 1

- a) průkazem způsobilosti vyžadovaným v členském státě Evropské unie pro přístup k těmto činnostem a vydaným tímto členským státem Evropské unie, nebo
- b) dokladem prokazujícím kvalifikaci pro výkon těchto činností získaným v členském státě Evropské unie,

pokud poskytují záruky zejména v oblasti zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele v rozsahu upraveném v § 83a odst. 1.

(6) V případě pochybností rozhoduje o splnění požadavků podle odstavce 5 na žádost občana členského státu Evropské unie Ministerstvo zdravotnictví. Žádost musí obsahovat dokumenty vydané příslušnými orgány členského státu Evropské unie, prokazující skutečnosti uvedené v odstavci 5. Řízení o posouzení žádosti musí být ukončeno nejpozději do 4 měsíců po předložení všech dokumentů vztahujících se k dotyčné osobě.

§ 83c

(1) Osvědčení o autorizaci vymezuje předmět, rozsah a podmínky činnosti a dobu, na kterou bylo vydáno. Pro vydání osvědčení o autorizaci neplatí správní řád. Žadatel může proti sdělení o neudělení osvědčení o autorizaci podat do 3 dnů ode dne jeho doručení námitky. O námitkách rozhoduje Ministerstvo zdravotnictví. Proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví o námitkách se nelze odvolat. Náklady spojené s autorizací včetně vydání osvědčení o autorizaci hradí žadatel. Cena se sjednává podle zvláštního právního předpisu.

(2) Autorizace je nepřenosná na jinou osobu, uděluje se na dobu nejvýše 5 let ode dne udělení. Autorizace může být prodloužena vždy o dalších 5 let. Žádost o prodloužení platnosti osvědčení o autorizaci, musí osoba, které bylo vydáno osvědčení o autorizaci, (dále jen „držitel autorizace“) podat autorizující osobě nejméně 6 měsíců před skončením platnosti osvědčení.

(3) Seznam držitelů autorizace s uvedením obchodní firmy, sídla, popřípadě místa podnikání a iden-

tifikačního čísla podle § 83b odst. 4, jakož i změny v těchto údajích uveřejní Ministerstvo zdravotnictví ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví. Tyto údaje sdělí Ministerstvu zdravotnictví autorizující osoba.

(4) Držitel autorizace je povinen dodržovat podmínky autorizace a účastnit se v termínu a rozsahu stanoveném autorizující osobou mezilaboratorních zkoušek. Doklady o výsledcích mezilaboratorních zkoušek musí držitel autorizace ukládat po dobu 5 let. Náklady spojené s mezilaboratorními zkouškami hradí držitel autorizace.

(5) Autorizující osoba provádí kontrolu nad dodržováním podmínek autorizace a výsledků mezilaboratorních zkoušek. Za tím účelem je oprávněna vstupovat do objektů držitele autorizace, ověřovat splnění podmínek autorizace a požadovat předložení dokumentace včetně výsledků mezilaboratorních zkoušek. Ke kontrole si může autorizující osoba přizvat odborníka pro příslušnou oblast. Zjistí-li autorizující osoba nedostatky, podle závažnosti nedostatků pozastaví účinnost osvědčení nebo je odejme. Odejmutím osvědčení autorizace zaniká. Proti odejmutí osvědčení může držitel autorizace podat do 3 dnů ode dne jeho doručení námítky. O námítkách rozhoduje Ministerstvo zdravotnictví. Proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví o námítkách se nelze odvolat.

§ 83d

(1) Autorizace vedle důvodu podle § 83c odst. 5 dále zaniká

- a) uplynutím doby, na kterou byla udělena, pokud nedošlo na základě žádosti držitele autorizace k jejímu prodloužení,
- b) vzdáním se osvědčení o autorizaci; vzdání se osvědčení je účinné ode dne, kdy bylo doručeno autorizující osobě,
- c) u fyzických osob smrtí nebo prohlášením držitele autorizace za mrtvého,
- d) dnem zániku právnické osoby, která je držitelem autorizace,
- e) prohlášením konkursu na držitele autorizace, zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu na držitele autorizace pro nedostatek majetku nebo vstupem držitele autorizace do likvidace.

(2) Autorizující osoba v případech podle odstavce 1 písm. a) a podle § 83c odst. 5, držitel autorizace, popřípadě jeho dědic, právní nástupce právnické osoby, popřípadě její likvidátor, v případech podle odstavce 1 písm. b) až e) jsou povinni informovat Ministerstvo zdravotnictví pro účely podle § 83c odst. 3 o datu zániku autorizace.

^{47a)} § 21 odst. 2 obchodního zákoníku.“

4. V § 92 odst. 3 se na konec textu doplňuje věta, která zní: „Pokutu až do výše 1 000 000 Kč může tento

orgán ochrany veřejného zdraví uložit osobě, která neoprávněně vystupovala jako autorizující osoba nebo držitel autorizace.“

5. Za § 100 se vkládá nový § 100a, který zní:

„§ 100a

Pokud z tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu upravujícího působnost orgánu ochrany veřejného zdraví vyplývá pro zahraniční osobu povinnost předložit doklady potvrzující určité skutečnosti, rozumí se tím předložení dokladů včetně jejich ověřeného českého překladu, pokud ze zvláštního právního předpisu nevyplývá něco jiného. Pravost podpisů a otisku razítka na originálech předkládaných dokladů musí být ověřena.“

ČÁST TŘETÍ

Změna přestupkového zákona

§ 129

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 337/1992 Sb., zákona č. 344/1992 Sb., zákona č. 359/1992 Sb., zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 134/1994 Sb., zákona č. 82/1995 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 279/1995 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., zákona č. 112/1998 Sb., zákona č. 168/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 361/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 52/2001 Sb. a zákona č. 164/2001 Sb., se mění takto:

§ 34 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 3i) zní:

„§ 34

Přestupky na úseku vodního hospodářství

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) odebere povrchovou nebo podzemní vodu bez potřebného povolení vodoprávního úřadu nebo v rozporu s ním,
- b) vypustí odpadní nebo důlní vody do vod povrchových nebo podzemních, popřípadě do kanalizace, v rozporu s vodním zákonem,³¹⁾
- c) znečistí povrchovou nebo podzemní vodu nebo ohrozí její jakost nebo zdravotní nezávadnost nedovoleným nakládáním se závadnými látkami, popřípadě způsobí vniknutí těchto látek do kanalizace v rozporu s vodním zákonem,³¹⁾
- d) poruší povinnosti týkající se vodních děl založené stavebními předpisy, nebo
- e) poruší jiné povinnosti stanovené vodním zákonem³¹⁾ nebo povinnosti na základě něho uložené.

(2) Za přestupky podle odstavce 1 písm. a), b), c) nebo e) lze uložit pokutu do výše 50 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. d) lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč.

(3) Pokuty ukládá Česká inspekce životního prostředí nebo okresní úřad. Ustanovení § 124 odst. 2 vodního zákona přitom platí obdobně.

³ⁱ⁾ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o státním fondu životního prostředí České republiky

§ 130

Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění zákona č. 334/1992 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 písmeno a) včetně poznámky pod čarou č. 2) zní:

„a) poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,²⁾

²⁾ § 89 až 99 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).“.

2. V § 2 odst. 1 písmeno e) včetně poznámky pod čarou č. 6) zní:

„e) poplatky za skutečný odběr podzemních vod⁶⁾ ve výši 50 % jejich celkového objemu,

⁶⁾ § 88 zákona č. 254/2001 Sb.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o vnitrozemské plavbě

§ 131

Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb., se mění takto:

§ 49 a 50 se zrušují.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o změně trestního zákona, zákona o myslivosti, zákona o rybářství, zákona o státní správě ve vodním hospodářství, zákona o ochraně přírody a krajiny a lesního zákona

§ 132

Zákon č. 238/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších

předpisů, zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), se mění takto:

Článek IV se zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o změně zákona o státní správě ve vodním hospodářství a kompetenčního zákona

§ 133

Zákon č. 23/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění zákona č. 49/1982 Sb. a zákona č. 425/1990 Sb., a zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

Články I a II se zrušují.

ČÁST OSMÁ

Změna stavebního zákona

§ 134

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 103/1990 Sb., zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 262/1992 Sb., zákona č. 43/1994 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., nálezů Ústavního soudu uveřejněného pod č. 95/2000 Sb., nálezů Ústavního soudu uveřejněného pod č. 96/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 239/2000 Sb. a zákona č. 59/2001 Sb., se mění takto:

V § 143 odst. 4 písmeno b) zní:

„b) Ministerstvo zemědělství právní předpisy, kterými stanoví technické požadavky pro vodní díla,“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby

§ 135

Zákon č. 500/1990 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby, ve znění zákona č. 438/1991 Sb., zákona č. 282/1992 Sb., zákona č. 473/1992 Sb., zákona č. 170/1993 Sb., zákona č. 155/1994 Sb., zákona č. 191/1994 Sb., zákona č. 218/

/1994 Sb., zákona č. 161/1997 Sb., zákona č. 164/1998 Sb., zákona č. 269/1998 Sb., zákona č. 21/2000 Sb. a zákona č. 246/2000 Sb., se mění takto:

V § 15 odst. 2 se tečka na konci písmene t) nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které zní:

„u) k převodu finančních prostředků ve výši 2,5 mld. Kč na zvláštní účet státních finančních aktiv k navýšení dosud vyčleněných finančních prostředků na krytí nezbytných výdajů obnovy koryt vodních toků a vodohospodářských děl ve vlastnictví státu poškozených v důsledku povodňových katastrof v letech 1997, 1998 a 2000, a na částečné financování programu protipovodňových opatření na vodních tocích a vodohospodářských zařízeních.“

ČÁST DESÁTÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 136

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 114/1995 Sb., zákona č. 14/1998 Sb. a zákona č. 58/1998 Sb.
2. Zákon č. 14/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 240/2000 Sb. a zákona č. 185/2001 Sb.
4. Zákon č. 58/1998 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.
5. Zákon č. 281/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění nařízení vlády č. 91/1988 Sb.
6. Nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství.
7. Nařízení vlády č. 91/1988 Sb., kterým se mění a do-

plňuje nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství.

8. Nařízení vlády č. 141/2000 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů.
9. Nařízení vlády č. 100/1999 Sb., o ochraně před povodněmi.
10. Vyhláška č. 42/1976 Sb., o vodohospodářích.
11. Vyhláška č. 62/1975 Sb., o odborném technicko-bezpečnostním dohledu na některých vodohospodářských dílech a technicko-bezpečnostním dozoru národních výborů nad nimi.
12. Vyhláška č. 6/1977 Sb., o ochraně jakosti povrchových a podzemních vod.
13. Vyhláška č. 82/1976 Sb., o úpravě užívání povrchových vod k plavbě motorovými plavidly.
14. Vyhláška č. 422/1992 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 82/1976 Sb., o úpravě užívání povrchových vod k plavbě motorovými plavidly.
15. Vyhláška č. 99/1976 Sb., o vodní stráži.
16. Vyhláška č. 81/1977 Sb., kterou se doplňuje vyhláška o vodní stráži.
17. Vyhláška č. 28/1975 Sb., kterou se určují vodárenské toky a jejich povodí a stanoví seznam vodohospodářsky významných vodních toků.
18. Vyhláška č. 63/1975 Sb., o povinnostech organizací podávat zprávy o zjištění podzemních vod a oznamovat údaje o jejich odběrech.
19. Vyhláška č. 176/1999 Sb., kterou se stanoví seznam hraničních vodních toků tvořících státní hranice.

ČÁST JEDENÁCTÁ ÚČINNOST

§ 137

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2002, s výjimkou ustanovení § 20 odst. 1, které nabývá účinnosti po 5 letech po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, a ustanovení § 135, které nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Zvlášť nebezpečné látky

Zvlášť nebezpečné látky jsou látky náležející do dále uvedených skupin látek, s výjimkou těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle mění na látky biologicky neškodné:

1. organohalogenové sloučeniny a látky, které mohou tvořit takové sloučeniny ve vodním prostředí,
2. organofosforové sloučeniny,
3. organocínové sloučeniny,
4. látky vykazující karcinogenní, mutagenní nebo teratogenní vlastnosti ve vodním prostředí nebo jeho vlivem,
5. rtuť a její sloučeniny,
6. kadmium a jeho sloučeniny,
7. persistentní minerální oleje a uhlovodíky ropného původu,
8. persistentní syntetické látky, které se mohou vznášet, zůstávat v suspenzi nebo klesnout ke dnu a které mohou zasahovat do jakéhokoliv užívání vod,
9. kyanidy.

Nebezpečné látky

Nebezpečné látky jsou látky náležející do dále uvedených skupin:

1. Metaloidy, kovy a jejich sloučeniny:

1. zinek	6. selen	11. cín	16. vanad
2. měď	7. arzen	12. baryum	17. kobalt
3. nikl	8. antimon	13. berylium	18. thalium
4. chrom	9. molybden	14. bor	19. telur
5. olovo	10. titan	15. uran	20. stříbro

2. Biocidy a jejich deriváty neuvedené v seznamu zvlášť nebezpečných látek.
3. Látky, které mají škodlivý účinek na chuť nebo na vůni produktů pro lidskou spotřebu pocházejících z vodního prostředí, a sloučeniny mající schopnost zvýšit obsah těchto látek ve vodách.
4. Toxické nebo persistentní organické sloučeniny křemíku a látky, které mohou zvýšit obsah těchto sloučenin ve vodách, vyjma těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle přeměňují ve vodě na neškodné látky.
5. Anorganické sloučeniny fosforu nebo elementárního fosforu.
6. Nepersistentní minerální oleje a uhlovodíky ropného původu.
7. Fluoridy.
8. Látky, které mají nepříznivý účinek na kyslíkovou rovnováhu, zejména amonné soli a dusitany.
9. Silážní šťávy, průmyslová a statková hnojiva a jejich tekuté složky, aerobně stabilizované komposty.

Příloha č. 2 k zákonu č. 254/2001 Sb.

**A. SAZBY POPLATKU PRO VÝPOČET PLATEB ZA SKUTEČNĚ ODEBRANÉ
MNOŽSTVÍ PODZEMNÍ VODY**

Účel užití odebrané podzemní vody	Sazba v Kč/m ³
Pro zásobování pitnou vodou	2,00
Pro ostatní užití	3,00

**B. SAZBY PRO VÝPOČET POPLATKU A HMOTNOSTNÍ A KONCENTRAČNÍ
LIMITY ZPOPLATNĚNÍ**

UKAZATEL znečištění	SAZBA Kč/kg	LIMIT ZPOPLATNĚNÍ	
		hmotnostní kg/rok	a koncentrační mg/l
1.			
a) CHSK nečištěné odpadní vody do 31. 12. 2004	16	20 000	40
od 1. 1. 2005	16	8 000	40
b) CHSK čištěné odpadní vody	8	10 000	40
c) CHSK pro odpadní vody čištěné z výroby buničiny a ze zušlechťování bavlnářských a lnářských textilí	3	10 000	40
2. RAS	0,5	20 000	1200
3. nerozpuštěné látky ⁴⁷⁾	2	10 000	30
4. fosfor celkový do 31. 12. 2004	70	13 000	3
od 1. 1. 2005	70	3 000	3
5. dusík amoniakální do 31. 12. 2001	40	15 000	15
6. dusík Nanorg od 1. 1. 2002	30	20 000	20
7. AOX od 1. 1. 2002	300	15	0,2
8. rtuť	20 000	0,4	0,002
9. kadmium	4 000	2	0,01

⁴⁷⁾ Poplatek za tento ukazatel platí pouze znečišťovatelé, kteří

a) neplatí poplatek za CHSK, ale znečištění přesahuje limit pro zpoplatnění NL, nebo

b) vypouštějí v odpadních vodách více NL, než činí trojnásobek množství zpoplatněné CHSK.

255**ZÁKON**

ze dne 28. června 2001,

**kterým se mění zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám,
předškolním a školským zařízením, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 písm. b) se za slova „u základních škol“ doplňují slova „a u základních uměleckých škol“.

2. V § 6 odst. 3 se na konci doplňují věty, které

znějí: „U žáků závěrečných ročníků se dotace poskytuje až do konce školního roku bez ohledu na to, že maturitní nebo závěrečná zkouška byla konána již v měsíci květnu nebo červnu. To platí též, bylo-li v květnu nebo červnu konáno absolutorium. Koná-li se absolutorium v jiném období, je dotace poskytována jen do konce kalendářního čtvrtletí, v němž je absolutorium konáno.“.

Čl. II**Účinnost**

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.**Havel v. r.****Zeman v. r.**

256

ZÁKON

ze dne 29. června 2001

o pohřebnictví a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**ČÁST PRVNÍ
POHŘEBNICTVÍ****HLAVA I
OBEČNÁ USTANOVENÍ**

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví podmínky pro zacházení s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky, práva a povinnosti související s provozováním pohřební služby, prováděním balzamací a konzervací lidských pozůstatků a s provozováním krematorií a pohřebišť.

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) lidskými pozůstatky mrtvé lidské tělo, jeho části nebo plod po potratu¹⁾ do pohřbení, pokud nejsou za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem²⁾ použity pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům a zpopelněny ve spalovně zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu,²⁾
- b) lidskými ostatky lidské pozůstatky po pohřbení,
- c) pohřbením uložení lidských pozůstatků do hrobu nebo hrobky na veřejném pohřebišti nebo jejich zpopelnění v krematoriu,
- d) veřejným pohřebištem prostor určený k pohřbení lidských pozůstatků nebo uložení zpopelněných lidských ostatků v podobě míst pro hroby a hrobky nebo úložiště jednotlivých uren nebo rozptylové či vrypové louky nebo jejich kombinace,
- e) hrobovým místem místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren,

- f) balzamací úprava lidských pozůstatků zamezující rozvoji posmrtných změn vyvolaných hnilobnými bakteriemi nebo hmyzem,
- g) konzervací úprava lidských pozůstatků zpomalující rozvoj posmrtných změn vyvolaných hnilobnými bakteriemi nebo hmyzem,
- h) úpravou lidských pozůstatků jejich úprava před pietním uložením do rakve, zejména umývání, holení, stříhání, kosmetické úpravy, oblečení do šatů nebo rubáše,
- i) konečnou rakví rakev, v níž jsou lidské pozůstatky pohřbeny,
- j) totožností jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost zemřelého, a
- k) exhumací manipulace s nezetlelymi i zetlelymi lidskými ostatky.

§ 3

Neveřejná pohřebiště

(1) Účelová zařízení určená výlučně pro uložení lidských pozůstatků nebo zpopelněných lidských ostatků členů řeholních řádů nebo kongregací a prostory zřízené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pro uložení lidských pozůstatků nebo zpopelněných lidských ostatků členů uzavřených, zejména příbuzenských společenství, se považují za neveřejná pohřebiště.

(2) Za neveřejná pohřebiště se rovněž považují účelová zařízení určená výlučně pro uložení lidských pozůstatků příslušníků registrovaných církví nebo náboženských společností,³⁾ jejichž vnitřní předpisy a obřady neumožňují ukládání lidských pozůstatků nebo zpopelněných lidských ostatků na veřejném pohřebišti. Tuto skutečnost jsou registrované církve a náboženské společnosti před zřízením nového neveřejného pohřebiště povinny prokázat okresnímu úřadu, v jehož obvodu hodlají neveřejné pohřebiště zřídit, předložit mu řád neveřejného pohřebiště, upravující zejména způsob pohřbívání, a vyžádat si jeho stanovisko. Stanovisko okresního úřadu je jedním z podkladů pro vydání příslušného územního rozhodnutí.

¹⁾ § 4 vyhlášky č. 11/1988 Sb., o povinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dítěte a úmrtí matky.

²⁾ Vyhláška č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a o pohřebnictví.

³⁾ Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností. Zákon č. 161/1992 Sb., o registraci církví a náboženských společností.

(3) Provozování neveřejného pohřebiště nesmí ohrozit veřejné zdraví a podléhá státnímu zdravotnímu dozoru.⁴⁾ Pro provozování neveřejných pohřebišť platí obdobně § 22 odst. 1 až 4, s výjimkou odstavce 1 písm. c), a § 23 odst. 1 a 2.

§ 4

(1) S lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky musí být zacházeno důstojně a tak, aby nedošlo k ohrožení veřejného zdraví nebo veřejného pořádku; z těchto důvodů je zakázáno

- a) upravovat, konzervovat nebo balzamovat lidské pozůstatky osoby, která v době úmrtí byla nakažena morem, cholera, žlutou zimnicí, pravými neštovicemi, skvrnivkou a hemoragickou horečkou typu Lassa, Marburg a Ebola, (dále jen „nebezpečná nemoc“) nebo které jsou ve stavu pokročilého rozkladu; lidské pozůstatky osoby, která v době úmrtí trpěla nebezpečnou nemocí, smí být uloženy pouze do konečné rakve,
- b) ukládat a vystavovat konzervované nebo balzamované lidské pozůstatky před pohřbením v rozporu s podmínkami stanovenými osobou, která konzervaci nebo balzamací prováděla,
- c) vystavovat lidské pozůstatky před pohřbením, s výjimkou nekonzervovaného mrtvého lidského těla, které může být vystaveno v otevřené rakvi do 1 týdne od úmrtí, a s výjimkou konzervovaného mrtvého lidského těla, které může být vystaveno v otevřené rakvi i po uplynutí 1 týdne od úmrtí,
- d) odstraňovat z lidských pozůstatků nesnímatelné náhrady,
- e) nakládat s lidskými pozůstatky, které jsou kontaminovány radionuklidy, v rozporu s pokyny Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
- f) provést pohřbení jiným způsobem než uvedeným v § 2 písm. c), s výjimkou postupu podle § 3,
- g) přepravovat lidské pozůstatky v rozporu s požadavky stanovenými v § 9, a
- h) zacházet s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění pozůstalých a veřejnosti.

(2) Při úmrtí na námořním plavidle se musí zacházet s lidskými pozůstatky důstojně; postup při úmrtí se řídí zvláštním právním předpisem.⁵⁾

(3) Zdravotnické zařízení nebo ústav sociální péče, které

- a) mají zřízeno oddělení patologie (prosektura) nebo oddělení soudního lékařství, musí předat lidské

pozůstatky provozovateli pohřební služby nebo jiné osobě zajišťující pohřbení nebo balzamací či konzervaci v souladu s tímto zákonem, umyté, a byla-li provedena pitva, zašité po jejím dokončení, zajistit pro tyto osoby možnost úpravy lidských pozůstatků ve vhodné místnosti a umožnit jim nezbytnou hygienickou očistu,

- b) nemají zřízeno oddělení patologie (prosektura) nebo oddělení soudního lékařství, musí zajistit provozovateli pohřební služby nebo jiné osobě zajišťující pohřbení nebo balzamací či konzervaci v souladu s tímto zákonem, možnost úpravy lidských pozůstatků ve vhodné místnosti a umožnit jim nezbytnou hygienickou očistu.

(4) Náklady spojené s uložením lidských pozůstatků ve zdravotnickém zařízení nebo ústavu sociální péče po uplynutí 48 hodin od úmrtí nebo pitvy a s jejich převozem nebo s jejich uložením po uplynutí této doby u jiného subjektu hradí ten, kdo sjedná pohřbení podle § 5 odst. 1. Pokud zdravotnické zařízení nebo ústav sociální péče po uplynutí 48 hodin od úmrtí nemohou samy zajistit další uložení lidských pozůstatků, zajistí jejich uložení u jiné osoby; přitom jsou povinny počítat si tak, aby náklady spojené s převozem a uložením do doby pohřbení byly co nejnižší. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit způsob a podmínky převozu a přechodného uložení zemřelých.

§ 5

(1) Nesjedná-li ve lhůtě 96 hodin od oznámení úmrtí podle zvláštního právního předpisu žádná fyzická nebo právnická osoba pohřbení nebo nebyla-li zjištěna totožnost mrtvého do 1 týdne od zjištění úmrtí a žádné zdravotnické zařízení v souladu s podmínkami stanovenými zvláštním právním předpisem²⁾ neprojeví zájem o využití lidských pozůstatků pro potřeby lékařské vědy a výzkumu nebo k výukovým účelům, je povinna zajistit pohřbení obec, na jejímž území k úmrtí došlo nebo byly lidské pozůstatky nalezeny, případně vyloženy z dopravního prostředku. Lidské pozůstatky osob, u nichž nebyla zjištěna totožnost, mohou být pohřbeny pouze uložením do hrobu nebo hrobky.

(2) Právnická nebo fyzická osoba, u které jsou lidské pozůstatky uloženy, je povinna neprodleně informovat příslušnou obec, že nastaly skutečnosti podle odstavce 1. Je-li prokázáno, že se jedná o lidské pozůstatky státního příslušníka cizího státu, může obec sjednat jeho pohřbení až po obdržení souhlasu příslušného státu s pohřbením na území České republiky; pokud obec tento souhlas neobdrží do 1 měsíce od zjištění úmrtí, může zajistit pohřbení těchto lidských

⁴⁾ § 84 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

⁵⁾ § 40 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě.

pozůstatků, avšak pouze uložením do hrobu nebo hrobky.

(3) Okresní hygienik může v případě, že osoba byla v době úmrtí nakažena nebezpečnou nemocí, stanovit způsob nakládání s lidskými pozůstatky při pohřbení, jakož i rozhodnout o pohřbení zpopelněním bez ohledu na vůli osoby sjednávající pohřbení, a to i v případech uvedených v odstavci 1 větě druhé a v odstavci 2 větě druhé. Odvolání proti rozhodnutí okresního hygienika nemá odkladný účinek.

(4) Obec má právo na úhradu účelně vynaložených nákladů na pohřbení vůči dědicům zemřelého, a není-li dědiců, vůči státu.

HLAVA II

POHŘEBNÍ SLUŽBA, BALZAMACE A KONZERVACE, KREMATORIUM

Díl 1

Pohřební služba

Provozování pohřební služby

§ 6

(1) Provozování pohřební služby, zahrnující činnosti spojené s pohřbením, s výjimkou provozování pohřebiště, provádění balzamací a konzervací a zpopelnování lidských pozůstatků nebo exhumovaných lidských ostatků, úpravy popela a jeho ukládání do uren, a převozy lidských pozůstatků pro potřebu zdravotnického zařízení, policejních orgánů nebo jiných orgánů činných v trestním řízení, je koncesovanou živností.⁶⁾

(2) Žadatel o koncesi na provozování pohřební služby musí prokázat svoji odbornou způsobilost, kterou se rozumí úspěšné absolvování specializované odborné přípravy zaměřené na odbornou provozní, ekonomickou a právní problematiku související s provozováním pohřební služby a

- a) úplné střední, úplné střední odborné, vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání a minimálně tříletá praxe v oboru, nebo
- b) základní vzdělání a minimálně desetiletá praxe v oboru.

(3) Specializovaná odborná příprava podle odstavce 2 je zajišťována podle zvláštního právního předpisu;⁷⁾ její obsah a rozsah stanoví prováděcí právní předpis.

(4) K udělení koncese k provozování pohřební služby je nutné vyjádření okresního hygienika⁸⁾ vydané podle zvláštního právního předpisu.⁹⁾ Okresní hygienik vydá kladné vyjádření, pokud žadatel o koncesi prokáže, že

- a) chladicí zařízení, které bude používat, odpovídá požadavkům uvedeným v § 7 odst. 1 písm. e), a
- b) úprava silničních vozidel určených k přepravě lidských pozůstatků, která bude používat, odpovídá požadavkům uvedeným v § 9 odst. 1.

§ 7

(1) Provozovatel pohřební služby je povinen

- a) mít vždy k dispozici
 1. alespoň o 1 vozidlo určené pro přepravu lidských pozůstatků a o 2 transportní rakve nebo transportní vaky více, než činí jeho průměrná denní potřeba, minimálně však 2 vozidla a 4 transportní rakve nebo transportní vaky,
 2. chladicí zařízení k ukládání lidských pozůstatků do doby pohřbení o kapacitě odpovídající průměrné třídní potřebě, minimálně však se 3 místy,
- b) nesjednávat pohřbení v prostorách zdravotnického zařízení nebo ústavu sociální péče; tím se nerozumí výčet kontaktů na pohřební ústavu v místě dostupné,
- c) zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetřného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí osoby sjednávající pohřbení,
- d) po převzetí lidských pozůstatků podle odstavce 2 postupovat podle pokynů uvedených na listě o prohlídce mrtvého, případně stanovených státním zástupcem nebo jiným orgánem činným v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾
- e) ukládat lidské pozůstatky do doby pohřbení pouze v chladicím zařízení zajišťujícím trvalé udržení teploty v rozmezí 0 °až +2 °C a v případě, kdy

⁶⁾ Příloha č. 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Vyhláška č. 21/1991 Sb., o bližších podmínkách zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců, ve znění vyhlášky č. 324/1992 Sb.

⁸⁾ Zákon č. 258/2000 Sb.

⁹⁾ § 52 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Trestní řád.

lhůta od zjištění úmrtí prohlížejícím lékařem do pohřbení přesáhne 1 týden nebo kdy to vyžaduje stav lidských pozůstatků, v chladicím zařízení zajišťujícím trvalé udržení teploty nižší než -10°C .

(2) Provozovatel pohřební služby je oprávněn převzít lidské pozůstatky ke sjednanému pohřbení jen tehdy, je-li úmrtí doloženo

- a) listem o prohlídce mrtvého vystaveným prohlížejícím lékařem a v případě provedení pitvy doplněným o příslušné údaje lékařem, který pitvu provedl, a postupovat podle pokynů na tomto listě uvedených,
- b) v případě podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím, kromě dokladů uvedených v písmenu a), i písemným souhlasem státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

Přeprava lidských pozůstatků

§ 8

(1) Provozovatel pohřební služby je povinen zajistit, aby lidské pozůstatky při převozech na místo pohřbení nebo vystavení byly vždy oblečené uloženy do konečné rakve; v ostatních případech mohou být uloženy i do rakve transportní nebo do transportního vaku. Tyto rakve a transportní vaky musí být označeny tak, aby nemohlo dojít k záměně lidských pozůstatků v nich uložených. Označení rakve a transportního vaku musí odpovídat dokumentaci vystavené prohlížejícím lékařem.

(2) Pokud přeprava nekonzervovaných nebo nebalzamovaných lidských pozůstatků přesahuje dobu 8 hodin nebo vzdálenost 500 km, musí provozovatel pohřební služby zajistit, aby byly lidské pozůstatky uloženy do neprodyšně uzavřené rakve nebo uloženy v chladicím zařízení.

(3) Pokud provozovatel pohřební služby zajišťuje přepravu lidských pozůstatků po pozemních komunikacích prostřednictvím jiného dopravce, může uzavřít přepravní smlouvu za předpokladu, že obsahuje závazek dopravce uskutečnit přepravu jen dopravními prostředky odpovídajícími požadavkům stanoveným v § 9 odst. 1.

§ 9

(1) Lidské pozůstatky mohou být převáženy po pozemních komunikacích pouze ve speciálním vozidle k tomu účelu schváleném podle zvláštního právního

předpisu¹¹⁾ nebo ve vozidle se skříňovou karoserií. Skříňová karoserie může být v provedení pevné nástavby nebo nedělené skříně. V případě nedělené skříně musí být prostor určený pro posádku vozidla od prostoru určeného k přepravě lidských pozůstatků oddělen pevnou přepážkou. Ve skříňových vozidlech lze lidské pozůstatky přepravovat pouze ve speciálních pevných nebo výměnných nástavbách nebo kontejnerech umístěných v prostoru pro přepravu nákladu, které musí být, včetně jejich umístění a uchycení ve vozidle, schváleny. Ložný prostor speciálního vozidla určeného pro přepravu lidských pozůstatků nebo prostor skříně vozidla, pevné nebo výměnné nástavby nebo kontejneru, kde mají být lidské pozůstatky převáženy, musí být určen výhradně pro přepravu lidských pozůstatků v rakvích nebo v transportních vacích a musí být opatřen osvětlením a potřebnými úchyty pro upevnění rakví nebo transportních vaků. Stěny a dno prostoru pro přepravu lidských pozůstatků a stěny a dno pevné nebo výměnné nástavby nebo kontejneru musí být snadno omyvatelné.

(2) Přepravu lidských pozůstatků osoby, která byla v době úmrtí nakažena nebezpečnou nemocí, lze provést jen s předchozím povolením okresního hygienika.

(3) Přeprava lidských pozůstatků, na kterou se vztahují mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, se provádí způsobem upraveným těmito smlouvami. Průvodní list k přepravě lidských pozůstatků, potřebný podle příslušné mezinárodní smlouvy,¹²⁾ vydává okresní hygienik.

(4) Dojde-li k úmrtí na území státu, který není vázán příslušnou mezinárodní smlouvou,¹²⁾ je pro převoz na území České republiky nebo převoz přes její území nutný souhlas diplomatické mise nebo konzulárního úřadu příslušného k zastupování zájmů České republiky. Souhlas může být vydán po předložení úmrtního listu a potvrzení o tom, že proti přepravě není námitek z hlediska trestněprávního nebo zdravotního, zejména že osoba, která má být přepravována, nebyla v době úmrtí nakažena nebezpečnou nemocí.

Díl 2

Balzamace a konzervace

§ 10

(1) Provádění balzamace a konzervace je koncesovanou živností.⁶⁾

(2) Žadatel o koncesi na provádění balzamace a konzervace musí prokázat svoji odbornou způsobi-

¹¹⁾ Vyhláška č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Mezinárodní Ujednání o přepravě mrtvol, vyhlášené pod č. 44/1938 Sb.

lost, kterou se rozumí úspěšné absolvování specializované odborné přípravy zaměřené na odbornou problematiku související s balzamací a konzervací a

- a) vysokoškolské vzdělání v oboru všeobecné lékařství,
- b) vzdělání bakalářského stupně¹³⁾ ve zdravotnických oborech,
- c) vyšší střední vzdělání ve zdravotnických oborech diplomovaná všeobecná sestra, diplomovaná dětská sestra, diplomovaná sestra pro intenzivní péči nebo diplomovaná porodní asistentka, anebo
- d) úplné střední odborné vzdělání ve zdravotnických oborech všeobecná sestra, dětská sestra nebo porodní asistentka.

(3) Specializovaná odborná příprava podle odstavce 2 je zajišťována podle zvláštního právního předpisu;⁷⁾ její obsah a rozsah stanoví prováděcí právní předpis.

(4) K udělení koncese k provádění balzamací a konzervace je nutné vyjádření okresního hygienika⁸⁾ vydané podle zvláštního právního předpisu.⁹⁾ Okresní hygienik vydá kladné vyjádření, pokud žadatel o koncesi prokáže, že vybavení, které bude k provádění balzamací a konzervace užívat, není v rozporu s požadavky na ochranu veřejného zdraví.

§ 11

Osoba provádějící balzamací a konzervace je

- a) povinna zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetného k jejich citům,
- b) oprávněna převzít lidské pozůstatky k balzamací nebo konzervaci jen tehdy, je-li úmrtí doloženo listem o prohlídce mrtvého vystaveným prohlížejícím lékařem a v případě provedení pitvy doplněným o příslušné údaje lékařem, který pitvu provedl; v případě podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím je kromě toho nutný i písemný souhlas státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

Díl 3

Krematorium

§ 12

Zřízení krematoria

(1) Krematorium lze zřídit jen na základě územního rozhodnutí¹⁴⁾ a následného stavebního povolení;

dotčenými orgány jsou vždy také okresní hygienik a orgán ochrany ovzduší.

(2) Ochranné pásmo okolo krematoria se zřizuje v šíři nejméně 100 m. Stavební úřad může v tomto ochranném pásmu zakázat nebo omezit provádění staveb, jejich změny a činnosti, které by byly ohrožovány provozem krematoria nebo by mohly ohrozit jeho provoz.

(3) Vlastník pozemku v ochranném pásmu má nárok na náhradu za prokázané omezení užívání pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochranném pásmu a náhrady za prokázané omezení užívání pozemku v ochranném pásmu nesou společně zřizovatel a provozovatel krematoria.

Provozování krematoria

§ 13

(1) Provozování krematoria, zahrnující zpopelňování lidských pozůstatků nebo exhumovaných lidských ostatků a související nakládání s nimi, ukládání lidských pozůstatků, úpravu popela, jeho ukládání do uren a jejich předávání, je koncesovanou živností.⁶⁾

(2) Žadatel o koncesi na provozování krematoria musí prokázat svoji odbornou způsobilost, kterou se rozumí úspěšné absolvování specializované odborné přípravy zaměřené na odbornou problematiku související s provozováním krematoria a

- a) úplné střední, úplné střední odborné, vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání a minimálně tříletá praxe v oboru provozování krematoria, nebo
- b) základní vzdělání a minimálně desetiletá praxe v oboru provozování krematoria.

(3) Specializovaná odborná příprava podle odstavce 2 je zajišťována podle zvláštního právního předpisu;⁷⁾ její obsah a rozsah stanoví prováděcí právní předpis.

(4) K udělení koncese k provozování krematoria je nutné vyjádření okresního hygienika⁸⁾ vydané podle zvláštního právního předpisu.⁹⁾ Okresní hygienik vydá kladné vyjádření, pokud žadatel o koncesi prokáže, že chladičí zařízení, které bude užívat pro uložení lidských pozůstatků do zpopelnění, odpovídá podmínkám stanoveným v § 7 odst. 1 písm. e).

§ 14

(1) Provozovatel krematoria je oprávněn převzít

¹³⁾ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ § 32 odst. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb.

lidské pozůstatky ke zpopelnění a zpopelnit je jen tehdy, je-li úmrtí doloženo listem o prohlídce mrtvého vystaveným prohlížejícím lékařem a v případě provedení pitvy doplněným o příslušné údaje lékařem, který pitvu provedl; v případě podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím je kromě toho nutný i písemný souhlas státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

(2) Provozovatel krematoria je povinen

- a) zpopelňovat v krematoriu pouze lidské pozůstatky nebo exhumované lidské ostatky,
- b) před zahájením provozu vydat řád krematoria, který musí být schválen okresním hygienikem, a krematorium provozovat v souladu s tímto řádem a zvláštními právními předpisy,¹⁵⁾
- c) zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných subjektů a právnických osob v souladu s projevenou vůlí osoby sjednávající pohřbení,
- d) ukládat lidské pozůstatky do zpopelnění pouze v chladicím zařízení splňujícím požadavky uvedené v § 7 odst. 1 písm. e),
- e) zajistit, aby rakev s lidskými pozůstatky byla před zasunutím do kremační pece opatřena značkou nezníčitelnou ohněm obsahující číslo záznamu o zpopelnění v návaznosti na jím vedenou evidenci lidských pozůstatků a ostatků,
- f) uložit popel zbavený kovových a jiných nespálitelných příměsí spolu se značkou uvedenou v písmenu e) do pevně uzavíratelné urny a označit ji číslem záznamu o zpopelnění v návaznosti na jím vedenou evidenci lidských pozůstatků a ostatků, jménem a příjmením zemřelého, místem a datem narození, úmrtí a zpopelnění,
- g) předat proti písemnému potvrzení soudu, příslušnému k projednání dědictví, k dědickému řízení předměty nalezené mezi zpopelněnými lidskými pozůstatky, o nichž lze zejména s přihlédnutím k údajům uvedeným v listu o prohlídce mrtvého důvodně předpokládat, že jde o slitky z drahých kovů,
- h) vyzvat k převzetí a předat urnu fyzické nebo právnické osobě, která sjednala pohřbení, nebo jí pověřené osobě, způsobem a ve lhůtě stanovené řádem krematoria; pokud tato osoba do 12 měsíců ode dne zpopelnění urnu od provozovatele krematoria nepřevzme, je provozovatel krematoria oprávněn lidské ostatky uložit smísením se zemí do společného hrobu na veřejném pohřebišti.

§ 15

(1) Provozovatel krematoria v řádu krematoria vydaném podle § 14 odst. 2 písm. b) upraví

- a) postup při přijímání lidských pozůstatků a lidských ostatků ke zpopelnění, včetně druhů rakví, které je možné zpopelňovat,
- b) způsob evidence lidských pozůstatků a lidských ostatků do zpopelnění,
- c) způsob uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků,
- d) podmínky zpopelňování lidských pozůstatků a lidských ostatků,
- e) způsob ukládání lidských ostatků do uren,
- f) uskladnění a předávání uren.

(2) Provozovatel krematoria vede evidenci lidských pozůstatků a ostatků, které mu byly předány ke zpopelnění, obsahující zejména

- a) jméno a příjmení zemřelého,
- b) místo a datum jeho narození a úmrtí,
- c) rodné číslo,
- d) datum převzetí lidských pozůstatků nebo ostatků ke zpopelnění včetně přidělení čísla v evidenci,
- e) datum zpopelnění,
- f) popis předmětů ve smyslu § 14 odst. 2 písm. g), pokud byly nalezeny, a datum jejich předání soudu,
- g) datum výzvy k převzetí urny a datum vydání nebo odeslání urny včetně jména, příjmení a adresy jejího příjemce, nebo pokud nebyla urna převzata podle § 14 odst. 2 písm. h), datum a místo, kde byly zpopelněné lidské ostatky uloženy do společného hrobu.

HLAVA III

VEŘEJNÉ POHŘEBIŠTĚ

§ 16

(1) Provozování veřejného pohřebiště je službou ve veřejném zájmu zajišťovanou obcí v samostatné působnosti nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností (dále jen „provozovatel pohřebiště“). Nemůže-li obec zajistit provozování veřejného pohřebiště v územním obvodu své působnosti, je povinna zajistit provozování veřejného pohřebiště v jiné obci v okolí na základě dohody s provozovatelem pohřebiště.

(2) Jestliže obec ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona provozovala veřejné pohřebiště na pozemku ve vlastnictví církve nebo náboženské společnosti, je

¹⁵⁾ Například zákon č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.

oprávněna provozovat toto veřejné pohřebiště i nadále. V takovém případě může registrovaná církev nebo náboženská společnost ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona obci písemně oznámit, že nadále hodlá veřejné pohřebiště provozovat sama, a vyzvat ji ke smluvnímu vypořádání vztahů souvisejících se změnou provozovatele pohřebiště. Jestliže registrovaná církev nebo náboženská společnost ve stanovené lhůtě svůj požadavek na změnu provozovatele pohřebiště u obce neuplatní, může tak učinit nejdříve za 10 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Změnou provozovatele pohřebiště nesmí dojít k narušení provozu veřejného pohřebiště.

§ 17

Zřízení veřejného pohřebiště

(1) Veřejné pohřebiště lze zřídit na návrh obce nebo registrované církve nebo náboženské společnosti na pozemku v jejich vlastnictví jen na základě územního rozhodnutí a následného stavebního povolení, je-li podle zvláštního právního předpisu vyžadováno; dotčenými orgány jsou vždy také okresní hygienik a vodo hospodářský orgán. Mají-li být součástí veřejného pohřebiště hroby, je obec nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost povinna kromě podkladů stanovených zvláštním právním předpisem¹⁶⁾ předložit i výsledky hydrogeologického průzkumu, z nichž je patrné, že pozemek je k takovému způsobu pohřbívání vhodný. Ke zřízení hrobů, hrobek, náhrobků a hrobových zařízení na veřejném pohřebišti není třeba povolení nebo ohlášení podle zvláštních předpisů.¹⁷⁾

(2) Ochranné pásmo okolo veřejných pohřebišť se zřizuje v šíři nejméně 100 m. Stavební úřad může v tomto ochranném pásmu zakázat nebo omezit provádění staveb, jejich změny nebo činnosti, které by byly ohrožovány provozem veřejného pohřebiště nebo by mohly ohrozit řádný provoz veřejného pohřebiště nebo jeho důstojnost.

(3) Vlastník pozemku v ochranném pásmu má nárok na náhradu za prokázané omezení užívání pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochranném pásmu a náhrady za prokázané omezení užívání pozemku v ochranném pásmu nese provozovatel pohřebiště.

Provozování veřejného pohřebiště

§ 18

(1) Provozování veřejného pohřebiště zahrnuje výkopové práce související s pohřbením a exhumací,

pohřbívání, provádění exhumací, ukládání, rozptýl a vsyp zpopelněných lidských pozůstatků, správu a údržbu veřejného pohřebiště, včetně komunikací a okolní zeleně, pronájem hrobových míst a vedení související evidence.

(2) Zajišťuje-li provozovatel veřejného pohřebiště jeho provozování prostřednictvím jiné právnické nebo fyzické osoby, vztahují se na tuto osobu povinnosti, které tento zákon ukládá provozovateli veřejného pohřebiště.

(3) K provozování veřejného pohřebiště a změněm řádu veřejného pohřebiště je nutný předchozí souhlas územně příslušného okresního úřadu. Okresní úřad vydá souhlas za předpokladu, že řád veřejného pohřebiště byl vypracován v souladu s požadavky stanovenými tímto zákonem, není v rozporu s ochranou veřejného pořádku, tlečí doba stanovená v řádu veřejného pohřebiště odpovídá výsledku hydrogeologického průzkumu a stanovisku okresního hygienika a případná smlouva mezi provozovatelem pohřebiště a právnickou nebo fyzickou osobou zajišťující činnosti spojené s provozováním veřejného pohřebiště odpovídá požadavkům stanoveným v odstavci 2.

(4) Provozovatel pohřebiště je povinen předložit okresnímu úřadu veškeré podklady, které si pro tento účel vyžádá.

§ 19

Řád veřejného pohřebiště

(1) Provozovatel pohřebiště se při své činnosti řídí řádem veřejného pohřebiště.

(2) Řád veřejného pohřebiště, umožňující stejné podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa pro všechny občany, musí být zveřejněn v místě na daném veřejném pohřebišti obvyklém. V řádu veřejného pohřebiště jeho provozovatel zejména podrobně upraví

- a) rozsah služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti včetně stanovení druhů rakví pro ukládání do hrobů a hrobek,
- b) jsou-li součástí veřejného pohřebiště hroby, tlečí dobu pro lidské ostatky do nich ukládané v souladu s § 22 odst. 2,
- c) povinnosti návštěvníků veřejného pohřebiště v souvislosti s pořádkem na veřejném pohřebišti a zachováním důstojnosti tohoto místa a způsob a pravidla užívání zařízení veřejného pohřebiště (např. obřadních síní), pokud je této úpravy třeba,
- d) povinnosti provozovatele pohřebiště a dalších osob vykonávajících činnosti související se zajištěním řádného provozu veřejného pohřebiště,

¹⁶⁾ § 35 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ § 54 zákona č. 50/1976 Sb.

- e) povinnosti nájemce hrobového místa, zejména pokud jde o rozsah údržby hrobového místa,
 - f) dobu, po kterou je veřejné pohřebiště přístupno návštěvníkům,
 - g) omezení vyplývající z územního rozhodnutí o zřízení veřejného pohřebiště,
 - h) je-li veřejné pohřebiště provozováno prostřednictvím právnické nebo fyzické osoby, informace o této skutečnosti spolu s uvedením jejího jména a adresy, jde-li o fyzickou osobu, nebo názvu a sídla, jde-li o právnickou osobu.
3. pokud nájemci hrobových míst před zveřejněním dnem zrušení veřejného pohřebiště nepřemístí lidské ostatky na jiné veřejné pohřebiště, ponechat nezpovědně lidské ostatky na místě, urny vybrat a lidské ostatky, které v nich byly obsaženy, uložit do společného hrobu na jiném veřejném pohřebišti, nebo je volně smísit se zemí,
 4. je-li provozovatelem veřejného pohřebiště obec, informovat vlastníka náhrobku a ostatního hrobového zařízení, které jejich vlastník neodstraní do dne zrušení veřejného pohřebiště, že pokud se do 1 roku o tyto věci nepřihlásí, bude s nimi naloženo jako s věcmi opuštěnými; není-li provozovatelem veřejného pohřebiště obec, odevzdat obci, spolu s adresou vlastníka, náhrobky a ostatní hrobové zařízení, které jejich vlastník neodstraní do dne zrušení veřejného pohřebiště, a o tomto postupu předem vlastníka informovat s tím, že pokud se do 1 roku o tyto věci nepřihlásí, bude s nimi naloženo jako s věcmi opuštěnými,
 5. pokud má být využito zrušeného veřejného pohřebiště k účelu, při kterém je třeba prohloubit terén, zajistit, aby všechny lidské ostatky byly vyzvednuty a na jiném veřejném pohřebišti uloženy do společného hrobu, a s nalezenými předměty, u nichž se předpokládá, že jsou zhotoveny z drahých kovů nebo s předměty, které mají kulturně-historickou hodnotu, ponechanými v hrobech a hrobkách, naložit obdobně jako v bodu 4,
 6. pokud jsou na něm vsypové a rozptylové louky, zajistit přemístění jejich travního porostu a zeminy na jiné veřejné pohřebiště.

§ 20

Provozovatel pohřebiště je povinen

- a) provozovat veřejné pohřebiště v souladu se zveřejněným řádem veřejného pohřebiště, tímto zákonem a zvláštními právními předpisy,¹⁸⁾
- b) stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa pro každého nájemce,
- c) zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetřného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí osob, které sjednaly pohřbení,
- d) vést evidenci související s provozováním veřejného pohřebiště,
- e) v případě, že lidské ostatky nejsou ani po uplynutí stanovené tlecí doby zetlelé, neprodleně zajistit příslušné podklady pro stanovení nové tlecí doby ve smyslu § 22 odst. 2, na jejich základě navrhnout novou tlecí dobu, vyžádat si k ní stanovisko okresního hygienika a na základě tohoto stanoviska upravit odpovídajícím způsobem řád veřejného pohřebiště,
- f) v případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa, a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném veřejném pohřebišti obvyklém,
- g) v případě rušení veřejného pohřebiště
 1. písemně informovat nájemce hrobových míst o zahájení řízení podle § 24 odst. 1, pokud je mu známa jejich adresa, a současně tuto informaci zveřejnit na místě na daném veřejném pohřebišti obvyklém,
 2. písemně informovat nájemce hrobových míst o vydání rozhodnutí podle § 24 odst. 1 a datu, k němuž má být veřejné pohřebiště zrušeno, pokud je mu známa jejich adresa, a současně tuto informaci zveřejnit na místě na daném veřejném pohřebišti obvyklém,

§ 21

Evidence související s provozováním veřejného pohřebiště

(1) Evidence související s provozováním veřejného pohřebiště vedená podle § 20 písm. d) obsahuje následující údaje:

- a) jméno a příjmení osob, jejichž lidské ostatky jsou na veřejném pohřebišti uloženy,
- b) místo a datum jejich narození a úmrtí,
- c) rodné číslo,
- d) datum uložení lidských pozůstatků nebo zpopelněných lidských ostatků na veřejném pohřebišti včetně určení hrobového místa a hloubky pohřbení; u zpopelněných lidských ostatků způsob

¹⁸⁾ Například zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

uložení jejich popela a v případě vsypu i místo jejich uložení,

- e) záznam o nebezpečné nemoci, pokud osoba, jejíž lidské pozůstatky byly uloženy do hrobu nebo hrobky, byla touto nemocí nakažena,
- f) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a rodné číslo nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, nebo název firmy, sídlo a identifikační číslo nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
- g) datum uzavření nájemní smlouvy a dobu jejího trvání včetně údajů o změně smlouvy,
- h) záznamy o skutečnostech uvedených v § 29 odst. 4 a 5, pokud nastaly,
- i) údaje o hrobovém zařízení daného hrobového místa,
- j) údaje o skutečnosti uvedené v § 20 písm. e), pokud nastala,
- k) údaje o zákazu pohřbívání a době jeho trvání, pokud byl zákaz vydán,
- l) v případě rušení veřejného pohřebiště údaje o skutečnostech uvedených v § 20 písm. g) bodech 3 až 6, pokud nastaly.

(2) Provozovatel pohřebiště postupuje při zpracovávání osobních údajů vedených v evidenci související s provozováním veřejného pohřebiště podle zvláštního zákona.¹⁹⁾

§ 22

Ukládání lidských pozůstatků a jejich exhumace

(1) Hroby pro ukládání lidských pozůstatků musí splňovat následující požadavky:

- a) jejich hloubka musí být u dospělých osob a dětí od 10 let nejméně 1,5 m, u dětí mladších 10 let nejméně 1,2 m,
- b) dno hrobu musí ležet nejméně 0,5 m nad hladinou podzemní vody,
- c) boční vzdálenosti mezi jednotlivými hroby musí činit nejméně 0,3 m,
- d) rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypana zkpypřenou zeminou ve výšce minimálně 1,2 m.

(2) Nežpopelněné lidské ostatky musí být uloženy v hrobě po tlecí dobu, která se zřetelem ke složení půdy musí trvat minimálně 10 let. Konkrétní délku tlecí doby pro veřejné pohřebiště stanoví jeho provozovatel v řádu veřejného pohřebiště na základě vý-

sledků hydrogeologického průzkumu a vyžádaného stanoviska okresního hygienika.

(3) Před uplynutím tlecí doby mohou být do téhož hrobu uloženy další lidské pozůstatky, pokud je možné je umístit nad úroveň naposledy pohřbených lidských pozůstatků a vrstva ulehle zemin y nad rakví bude činit nejméně 1 m.

(4) Před uplynutím tlecí doby mohou být lidské ostatky exhumovány na žádost nájemce hrobového místa jen se souhlasem okresního hygienika, nebo nařídí-li exhumaci v trestním řízení předseda senátu nebo státní zástupce. Náklady na exhumaci hradí ten, kdo o ni požádal; provozovatel pohřebiště zajistí při exhumaci provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.

(5) Pokud jsou lidské ostatky uloženy v hrobce, není třeba k jejich přemístění, nemá-li být rakev otevřena, souhlasu okresního hygienika.

(6) Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na veřejném pohřebišti vždy jen se souhlasem provozovatele pohřebiště a způsobem, který odpovídá podmínkám pohřbívání na daném veřejném pohřebišti.

§ 23

Zákaz pohřbívání

(1) V případě, že by dalším pohřbíváním mohlo dojít k ohrožení veřejného zdraví nebo vodního hospodářství, může o zákazu pohřbívání v části veřejného pohřebiště nebo na celém jeho území rozhodnout příslušný orgán státní správy.²⁰⁾

(2) Na veřejném pohřebišti, kde je zakázáno pohřbívání lidských pozůstatků do hrobů podle odstavce 1, lze nadále pohřbívát jinými způsoby, pokud orgán, který o zákazu pohřbívání rozhodoval, nerozhodl jinak.

(3) Provozovatel pohřebiště je povinen o zákazu pohřbívání neprodleně informovat územně příslušný okresní úřad.

§ 24

Zrušení veřejného pohřebiště

(1) Veřejné pohřebiště může být zrušeno jen ve veřejném zájmu a na základě rozhodnutí územně příslušného okresního úřadu, kterým je současně vyhlášen i zákaz pohřbívání, je-li to nutné. Veřejné pohřebiště může být zrušeno až po uplynutí všech lhůt, na které byla hrobová místa pronajata, nejdříve

¹⁹⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁾ Zákon č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

však po uplynutí tlecí doby od posledního uložení lidských pozůstatků do hrobu.

(2) Je-li z důvodu veřejného zájmu výjimečně nutné zrušit veřejné pohřebiště před uplynutím lhůt uvedených v odstavci 1, je územně příslušný okresní úřad povinen zajistit a uhradit exhumace a převezení lidských ostatků, jakož i přemístění zeminy a travního porostu z rozptylových a vsypových luk, na jiné vhodné veřejné pohřebiště.

(3) Zrušení hrobů a hrodek prohlášených za kulturní památky lze provést pouze po předchozím zrušení jejich prohlášení za kulturní památky Ministerstvem kultury.²¹⁾ Zrušení hrobů a hrodek považovaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona za válečné hroby lze provést jen po předchozím projednání s Ministerstvem obrany.

(4) Náklady spojené s pracemi v souvislosti se zrušením veřejného pohřebiště podle § 20 písm. g) bodů 3, 5 a 6 hradí ten, v jehož zájmu má být veřejné pohřebiště zrušeno.

(5) V případě, že obci byly předány náhrobky a hrobová zařízení podle § 20 písm. g) bodu 4 nebo cenné předměty podle § 20 písm. g) bodu 5, obec s těmito věcmi naloží jako s věcmi opuštěnými, nepřihlásí-li se o ně vlastník do 1 roku od jejich převzetí.²²⁾

(6) Pokud je provozovatel pohřebiště povinen postupovat podle § 20 písm. g) bodu 6, musí provést u rozptylové louky skřívku a přemístění porostu a zeminy do hloubky 10 cm, u vsypové louky skřívku a přemístění travního porostu a zeminy do hloubky odpovídající nejnižší úrovni uložení zpopelněných lidských ostatků.

§ 25

Užívání hrobového místa

(1) Nájem hrobového místa (dále jen „nájem“) vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi provozovatelem pohřebiště jako pronajímatelem a nájemcem (dále jen „smlouva o nájmu“). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat výši nájemného a výši úhrady za služby spojené s nájmem, pokud je provozovatel pohřebiště poskytuje.

(2) V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro veřejné pohřebiště, na němž se hrob nachází.

(3) Nájem hrobového místa lze sjednat i na dobu

předcházející pohřbení nebo uložení urny. Podnájem hrobového místa je zakázán.

(4) Provozovatel pohřebiště je povinen během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz veřejného pohřebiště. O takovémto připravovaném nebo již provedeném zásahu je provozovatel pohřebiště povinen neprodleně písemně vyrozumět nájemce.

(5) Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu pronajatého hrobového místa v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a oznamovat provozovateli pohřebiště veškeré změny údajů potřebných pro vedení evidence veřejného pohřebiště.

(6) Je-li nájemcem fyzická osoba, přechází nájemné na její dědice. Je-li nájemcem právnická osoba, přechází nájem na jejího právního nástupce. Dědic nebo právní nástupce nájemce je povinen sdělit provozovateli pohřebiště nové údaje potřebné pro vedení evidence veřejného pohřebiště.

(7) Provozovatel pohřebiště může odstoupit od smlouvy o nájmu, s výjimkou smlouvy o nájmu hrobu, kde dosud neuplynula stanovená tlecí doba, jestliže nájemce neuhradí dlužné nájemné nebo úhradu za služby spojené s nájmem do 3 měsíců ode dne, kdy ho k tomu provozovatel písemně vyzval.

(8) Provozovatel pohřebiště je povinen písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci na veřejném pohřebišti způsobem, který je v místě obvyklý, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu. Jestliže nájemce podá před uplynutím sjednané doby nájmu návrh na prodloužení smlouvy o nájmu, může provozovatel pohřebiště jeho návrh odmítnout jen v případě, že

- a) nájemce neplní své povinnosti podle odstavce 5,
- b) nájemce neuhradil dlužné nájemné nebo úhradu za služby spojené s nájmem do 3 měsíců ode dne, kdy ho k tomu provozovatel písemně vyzval, nebo
- c) má-li být veřejné pohřebiště zrušeno podle § 24 odst. 1.

(9) Pokud si nájemce po skončení nájmu neodebere hrobové zařízení včetně urny, postupuje provozovatel pohřebiště podle § 20 písm. g) bodů 4 a 5 obdobně.

²¹⁾ § 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.

²²⁾ § 135 občanského zákoníku.

HLAVA IV SANKCE

§ 26

Přestupky

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) upravuje lidské pozůstatky osoby, která byla v době úmrtí nakažena nebezpečnou nemocí,
- b) ukládá nebo vystavuje konzervované nebo balzamované lidské pozůstatky do pohřbení v rozporu s podmínkami stanovenými osobou, která konzervaci nebo balzamací prováděla,
- c) vystavuje lidské pozůstatky před pohřbením, nejde-li o výjimky stanovené v § 4 odst. 1 písm. c),
- d) odstraňuje z lidských pozůstatků nesnímatelné náhrady,
- e) nakládá s lidskými pozůstatky kontaminovanými radionuklidy v rozporu s pokyny Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
- f) provádí pohřbení jiným způsobem než uvedeným v § 2 písm. c), s výjimkou postupu podle § 3,
- g) přepravuje lidské pozůstatky v rozporu s požadavky stanovenými v § 9,
- h) nezajišťuje údržbu hrobového místa i přes písemné upozornění provozovatele pohřebiště,
- i) provede reklamu činností v pohřebnictví v rozporu s § 33 tohoto zákona, nebo
- j) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění pozůstalých a veřejnosti.

(2) Za přestupky podle odstavce 1 písm. b) a c) lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč a za přestupky podle odstavce 1 písm. a), d), e), f), g), h), i) a j) pokutu až do výše 50 000 Kč.

(3) O řízení ve věcech přestupků, o podmínkách odpovědnosti za přestupky, jakož i o příslušnosti k projednávání přestupků platí obecné předpisy.²³⁾

(4) Za přestupek podle odstavce 1 se nepovažuje jednání v něm uvedené, které je správním deliktem postižitelným podle zvláštního právního předpisu.²⁴⁾

§ 27

Při porušení povinností provozovatelem pohřební služby, krematoria nebo osobou provádějící balzamací

a konzervace se postupuje podle zvláštního právního předpisu.²⁴⁾

§ 28

(1) Při dozoru nad činností provozovatele pohřebiště a při vymáhání povinností stanovených provozovateli pohřebiště tímto zákonem se v případě, že provozovatelem pohřebiště je obec, postupuje podle zvláštního právního předpisu.²⁵⁾

(2) Je-li provozovatelem pohřebiště registrovaná církev nebo náboženská společnost, vykonává dozor nad její činností podle tohoto zákona územně příslušný okresní úřad, který rovněž vymáhá splnění uložených povinností.

(3) Při výkonu dozoru podle odstavce 2 je územně příslušný okresní úřad oprávněn

- a) požadovat poskytnutí informací potřebných pro výkon dozoru, a to ve stanovených lhůtách,
- b) požadovat splnění povinnosti stanovené tímto zákonem; není-li náprava zjednána, zabezpečit náhradní výkon na náklad provozovatele pohřebiště, jestliže uloženou povinnost může splnit někdo jiný,
- c) není-li splnění povinnosti podle povahy věci možné nebo účelné zabezpečit podle písmene b), vymáhat splnění povinnosti postupným ukládáním pokut rozhodnutími vydanými ve správním řízení; úhrn uložených pokut nesmí převýšit předpokládané náklady na plnění povinnosti způsobem uvedeným v písmenu b),
- d) v odůvodněných případech upustit od vymáhání nákladů a povinností provozovatele pohřebiště podle písmen b) a c).

HLAVA V

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 29

Přechodná ustanovení

(1) Provozování pohřební služby nebo krematoria na základě koncesovaných živností vydaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se považuje za provozování pohřební služby nebo krematoria podle tohoto zákona. Právnícká nebo fyzická osoba podnikající po dni nabytí účinnosti tohoto zákona na základě koncesovaných živností vydaných přede dnem nabytí jeho účinnosti je povinna předložit živnosten-

²³⁾ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ § 123 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

skému úřadu doklady ve smyslu § 6 a 13 nejpozději do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; pokud požadované doklady ve stanovené lhůtě nepředloží, její oprávnění k provozování činnosti zanikne. Pokud živnostenský úřad zjistí, že předložené doklady jsou neúplné nebo dostatečně neprokazují odbornou způsobilost a právnícká nebo fyzická osoba v termínu jím stanoveném doklady nedoplní nebo závady neodstraní, její oprávnění k provozování činnosti po uplynutí lhůty pro doplnění nebo odstranění závad zanikne.

(2) Živnostenská oprávnění k činnosti „Provozování pohřebiště“, která podle tohoto zákona již není živností, zanikají uplynutím 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Obdobně jako v odstavci 1 se postupuje v případě provádění balzamace a konzervace, pokud byla tato živnost provozována před účinností tohoto zákona v rámci koncesované živnosti pohřební služba nebo provozování pohřebiště a krematorií.

(4) Do 2 let po nabytí účinnosti tohoto zákona je provozovatel pohřebiště povinen předložit dosavadním uživatelům hrobových míst návrh smlouvy o nájmu hrobového místa, pokud takové smlouvy již nejsou uzavřeny písemně. V případě, že dosavadní uživatel hrobového místa

a) není znám nebo není známa jeho adresa nebo adresa jeho právních nástupců a návrh nájemní smlouvy mu proto není možno doručit, je provozovatel pohřebiště povinen nejpozději do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona na veřejně přístupném místě na veřejném pohřebišti zveřejnit výzvu k uzavření nájemní smlouvy k takovému hrobovému místu a místo (adresu), na něž se má dosavadní uživatel nebo jeho právní nástupce obrátit, spolu s upozorněním, že pokud nebude nájemní smlouva uzavřena do 30 měsíců po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadní uživateli právo k hrobovému místu zanikne;

b) odmítne uzavřít nájemní smlouvu nebo pokud k uzavření nájemní smlouvy nedojde z důvodu jeho nečinnosti, jeho dosavadní právo k užívání hrobového místa zanikne po uplynutí 6 měsíců ode dne odmítnutí uzavřít nájemní smlouvu nebo po uplynutí 6 měsíců ode dne, kdy mu byl doručen návrh smlouvy o nájmu hrobového místa.

(5) Pokud v případech uvedených v odstavci 4 od uložení lidských pozůstatků dosud neuplynula stanovená tlečí doba, dosavadní uživateli právo k hrobovému místu zanikne až jejím uplynutím. Pokud jde o náhrobky a ostatní hrobové zařízení a cenné předměty nalezené v hrobech a hrobkách, k nimž zanikne dosavadní uživateli právo podle odstavce 4, postupuje provozovatel hřbitova obdobně jako při zrušení veřejného pohřebiště.

(6) U hrobů a hrobek považovaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona za válečné hroby se

uživateli právo poskytuje bezplatně na neomezenou dobu.

(7) Obce, které provozovaly veřejné pohřebiště přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona buď samy, nebo prostřednictvím jiné právnické nebo fyzické osoby, jsou povinny upravit řád veřejného pohřebiště v souladu s tímto zákonem a vyžádat si jeho schválení územně příslušným okresním úřadem nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(8) Organizační složka státu, která ke dni účinnosti tohoto zákona provozuje veřejné pohřebiště, převede jeho provozování do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona obci, na jejímž území je veřejné pohřebiště umístěno.

§ 30

Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, použijí se pro občanskoprávní vztahy podle tohoto zákona ustanovení občanského zákoníku.

§ 31

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo pro místní rozvoj vydá vyhlášku k provedení § 6 odst. 3, § 10 odst. 3 a § 13 odst. 3.

§ 32

Zrušovací ustanovení

Zrušují se § 9 a 10, § 12 odst. 2 a § 13 až 29 včetně poznámek pod čarou č. 9) až 15) vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a o pohřebnictví.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 258/2000 Sb.

§ 33

V zákoně č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 258/2000 Sb., se za § 6 vkládá nový § 6a, který zní:

„§ 6a

(1) Reklama poskytování pohřebních služeb, provádění balzamace a konzervace, provozování krematoria a provozování veřejného pohřebiště (dále jen „činnosti v pohřebnictví“) může obsahovat pouze následující údaje:

- a) název obchodní firmy nebo jméno, příjmení nebo název provozovatele činností v pohřebnictví,
- b) vymezení předmětu činností v pohřebnictví, popřípadě dalších navazujících poskytovaných služeb,
- c) adresu pracoviště určeného pro styk se zákazníky,
- d) telefonní a faxové číslo, adresu elektronické pošty nebo internetovou adresu,
- e) provozní dobu pro veřejnost,
- f) firemní logo nebo jiný grafický motiv.

(2) Reklama činností v pohřebnictví nesmí být

- a) užitá v prostorách zdravotnického zařízení nebo ústavu sociální péče,
- b) doručována prostřednictvím dopisů, letáků, elektronickou poštou nebo jinou adresnou formou.

(3) V souvislosti s oznamováním úmrtí nelze uplatňovat jakékoli formy reklamy.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

§ 34

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 61/2001 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb. a zákona č. 164/2001 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 3 se na konci písmene ac) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno ad), které včetně poznámky pod čarou č. 23k) zní:

„ad) provozování pohřebišť.“^{23k)}

^{23k)} Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů.“

2. V příloze č. 3 skupině 314: „Ostatní“ se název oboru živnosti „Pohřební služba“ nahrazuje názvem „Provozování pohřební služby“, text ve sloupci 2 zní: „§ 6 odst. 2 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“, text ve sloupci 4 zní: „okresní hygienik“ a text ve sloupci 5 zní: „§ 6 odst. 4 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“.

3. V příloze č. 3 skupině 314: „Ostatní“ se za obor živnosti „Provozování pohřební služby“ vkládá nový obor živnosti, který zní: „Provádění balzamacce a konzervace“, text ve sloupci 2 zní: „§ 10 odst. 2 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“, text ve sloupci 4 zní: „okresní hygienik“ a text ve sloupci 5 zní: „§ 10 odst. 4 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“.

4. V příloze č. 3 skupině 314: „Ostatní“ se název oboru živnosti „Provozování pohřebišť a krematorií“ nahrazuje názvem „Provozování krematoria“, text ve sloupci 2 zní: „§ 13 odst. 2 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“, text ve sloupci 4 zní: „okresní hygienik“ a text ve sloupci 5 zní: „§ 13 odst. 4 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

§ 35

V § 14 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 60/1988 Sb., zákonného opatření Předsednictva České národní rady č. 305/1990 Sb., zákona č. 575/1990 Sb., zákona č. 474/1992 Sb. a zákona č. 272/1996 Sb., se za slovy „investiční politiky“ spojka „a“ nahrazuje čárkou a za slovem „ruchu“ se doplňují slova „a pohřebnictví“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

§ 36

V zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 120/1962 Sb., zákona č. 53/1963 Sb., zákona č. 56/1965 Sb., zákona č. 81/1966 Sb., zákona č. 148/1969 Sb., zákona č. 45/1973 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákonného opatření Předsednictva Federálního shromáždění č. 10/1989 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 47/1990 Sb., zákona č. 84/1990 Sb., zákona č. 175/1990 Sb., zákona č. 457/1990 Sb., zákona č. 545/1990 Sb., zákona č. 490/1991 Sb., zákona č. 557/1991 Sb.,

nálezu Ústavního soudu České a Slovenské Federativní Republiky ze dne 4. září 1992, zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 91/1994 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 103/1997 Sb., zákona č. 253/1997 Sb., zákona č. 92/1998 Sb., zákona č. 112/1998 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 96/1999 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 210/1999 Sb., zákona č. 223/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 305/1999 Sb., zákona č. 327/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 101/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 405/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 139/2001 Sb. a zákona č. 144/2001 Sb., se za § 202 vkládá nový § 202a, který zní:

„§ 202a

Hanobení lidských ostatků

(1) Kdo bez povolení otevře hrob nebo hrobku

nebo urnu s lidskými ostatky, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(2) Kdo z pohřebiště svévolně odejme lidské ostatky nebo s lidskými ostatky nakládá v rozporu se zákonem, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(3) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny.“

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 37

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2002.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

257

ZÁKON

ze dne 29. června 2001

**o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb
(knihovní zákon)**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje systém knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby a podmínky jejich provozování.

(2) Tento zákon se nevztahuje na knihovny provozované na základě živnostenského oprávnění.

§ 2

Vymezení základních pojmů

V tomto zákoně se rozumí

- a) knihovnou zařízení, v němž jsou způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu poskytovány veřejné knihovnické a informační služby vymezené tímto zákonem, a které je zapsáno v evidenci knihoven,
- b) knihovním dokumentem informační pramen evidovaný jako samostatná jednotka knihovního fondu knihovny,
- c) knihovním fondem organizovaný, soustavně doplňovaný, zpracováváný, ochraňovaný a uchovávaný soubor knihovních dokumentů,
- d) meziknihovními službami soubor výpůjčních, informačních a reprografických služeb, které mezi sebou uskutečňují knihovny s cílem zpřístupnit svým uživatelům knihovní dokumenty bez ohledu na místo jejich uložení,
- e) historickým fondem knihovní fond sestávající z knihovních dokumentů, které vznikly do roku 1860 nebo mají v daném oboru pro svou jedinečnost historickou hodnotu, popřípadě jiný knihovní fond mající zvláštní historickou a kulturní hodnotu, pokud byl takto vymezen ve statutu knihovny nebo v jiném právním předpisu,
- f) konzervačním fondem knihovní fond sestávající z knihovních dokumentů, které knihovna získala jako příjemce povinného výtisku podle zvláštního právního předpisu,¹⁾

- g) specializovaným fondem knihovní fond sestávající z knihovních dokumentů určitého, zpravidla oborového zaměření,
- h) regionálními funkcemi funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb,
- i) provozovatelem knihovny fyzická nebo právnická osoba, která svým jménem v knihovně poskytuje veřejné knihovnické a informační služby.

§ 3

Systém knihoven

(1) Systém knihoven tvoří

- a) Národní knihovna České republiky (dále jen „Národní knihovna“), Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Moravská zemská knihovna v Brně, zřízené Ministerstvem kultury (dále jen „ministerstvo“),
- b) krajské knihovny, zřízené příslušným orgánem kraje,
- c) základní knihovny, zřízené příslušným orgánem obce,
- d) specializované knihovny.

(2) Knihovny uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) mohou být zřizovány i jinými subjekty neuvedenými v odstavci 1.

(3) Veřejné knihovnické a informační služby mohou být knihovnou poskytovány ode dne jejího zápisu do evidence knihoven vedené ministerstvem.

§ 4

Veřejné knihovnické a informační služby

(1) Veřejné knihovnické a informační služby poskytují ve

¹⁾ Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích.

Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění zákona č. 302/2000 Sb.

- a) zpřístupňování knihovních dokumentů z knihovního fondu knihovny nebo prostřednictvím mezi-knihovních služeb z knihovního fondu jiné knihovny,
- b) poskytování ústních bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší,
- c) zprostředkování informací z vnějších informačních zdrojů, zejména informací ze státní správy a samosprávy,
- d) umožnění přístupu k vnějším informačním zdrojům, ke kterým má knihovna bezplatný přístup, pomocí telekomunikačního zařízení.²⁾

(2) Veřejné knihovnické a informační služby, uvedené v odstavci 1, je provozovatel knihovny povinen poskytovat bezplatně, s výjimkou

- a) zpřístupňování knihovních dokumentů z knihovního fondu knihovny, které mají povahu rozmnoženin zvukového či zvukově obrazového záznamu,³⁾
- b) zpřístupňování knihovních dokumentů z knihovních fondů jiných knihoven zprostředkováním jejich rozmnoženin v rámci meziknihovních reprografických služeb,
- c) zpřístupňování knihovních dokumentů z knihovních fondů knihoven v rámci mezinárodních meziknihovních služeb.

(3) Provozovatel knihovny může poskytovat další služby spočívající zejména v

- a) umožnění přístupu k placeným vnějším informačním zdrojům pomocí telekomunikačního zařízení,²⁾
- b) kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti,
- c) vydávání tematických publikací,
- d) poskytování reprografických služeb,
- e) poskytování písemných bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší.

(3) Provozovatel knihovny je oprávněn požadovat za poskytování knihovnických a informačních služeb, uvedených v odstavci 2 písm. a) až c), a dalších služeb úhradu skutečně vynaložených nákladů.

(4) Provozovatel knihovny je oprávněn požadovat úhradu nákladů vynaložených na administrativní úkony spojené s evidencí uživatelů knihovny.

(5) Provozovatel knihovny je povinen zajistit rovný přístup všem k veřejným knihovnickým a informačním službám a dalším službám poskytovaným knihovnou.

(6) Provozovatel knihovny vydá knihovní řád, v němž stanoví podrobnosti poskytování knihovnických a informačních služeb.

Evidence knihoven

§ 5

(1) Ministerstvo vede evidenci knihoven, která je veřejnosti přístupným informačním systémem.

(2) Návrh na zápis do evidence knihoven (dále jen „návrh“) podává provozovatel knihovny.

(3) Návrh obsahuje

- a) název nebo obchodní firmu provozovatele, jeho identifikační číslo, sídlo, předmět činnosti a právní formu, je-li provozovatelem knihovny právnická osoba,
- b) jméno, příjmení a datum narození provozovatele, jeho identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a místo jeho trvalého pobytu, je-li provozovatelem knihovny fyzická osoba,
- c) adresu, název a druh knihovny (§ 9 až 13), popřípadě její specializaci.

(4) K návrhu se připojí knihovní řád.

(5) Je-li provozovatelem knihovny právnická osoba, která se zapisuje do veřejného seznamu podle zvláštního právního předpisu,⁴⁾ je provozovatel povinen k žádosti přiložit rovněž výpis z tohoto veřejného seznamu, který nesmí být starší 60 dnů. Je-li provozovatelem knihovny příspěvková organizace,⁵⁾ nebo provozuje-li stát nebo územní samosprávný celek knihovnu prostřednictvím své organizační složky, je provozovatel povinen k žádosti přiložit zřizovací listinu, popřípadě statut příspěvkové organizace nebo organizační složky.

(6) Není-li návrh úplný, vyzve ministerstvo provozovatele, aby návrh doplnil do 15 dnů ode dne doručení výzvy, a upozorní ho, že nebude-li tato lhůta dodržena, ministerstvo návrh odloží.

²⁾ § 2 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů.

³⁾ § 38 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

⁴⁾ Například § 27 a násl. obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, § 5 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, § 5 zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).

⁵⁾ § 54 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

§ 6

(1) Poskytuje-li zařízení způsobem zaručujícím rovný přístup všem veřejné knihovnické a informační služby vymezené tímto zákonem, ministerstvo je zapisuje do evidence knihoven. Osvědčení o provedeném zápisu ministerstvo vydá jejímu provozovateli do 15 dnů ode dne doručení úplného návrhu.

(2) Neposkytuje-li zařízení způsobem zaručujícím rovný přístup všem veřejné knihovnické a informační služby vymezené tímto zákonem, ministerstvo návrh zamítne.

§ 7

(1) Provozovatel knihovny je povinen písemně oznámit ministerstvu každou změnu údajů evidovaných v evidenci knihoven, a to nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

(2) Ministerstvo provede změnu zápisu v evidenci knihoven do 30 dnů od doručení oznámení a o této změně do 30 dnů ode dne doručení oznámení vydá osvědčení.

§ 8

(1) Ministerstvo z vlastního nebo jiného podnětu rozhodnutím zruší zápis v evidenci knihoven, pokud knihovna přestane splňovat znaky knihovny podle § 2 písm. a).

(2) Ministerstvo rozhodnutím zruší zápis v evidenci knihoven rovněž na základě oznámení provozovatele o ukončení provozování knihovny.

(3) V rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 ministerstvo stanoví datum, k němuž se zápis do evidence knihoven ruší.

Druhy knihoven

§ 9

Národní knihovna

(1) Národní knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy. Národní knihovna trvale uchovává konzervační fond a historický fond.

(2) Národní knihovna je centrem systému knihoven. V systému knihoven vykonává koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti, v jejichž rámci zejména

a) formou souborného katalogu zpracovává evidenci

knihovních dokumentů v knihovních fondech knihoven na území České republiky, kterou zpřístupňuje knihovnám,

- b) zpracovává národní bibliografii a zabezpečuje koordinaci národního bibliografického systému,
- c) plní funkci národní agentury pro mezinárodní standardní číslování knih a hudebnin,
- d) plní funkci národního centra meziknihovních služeb České republiky,
- e) plní funkci národního centra mezinárodní výměny oficiálních publikací,⁶⁾
- f) zastupuje knihovny systému knihoven při jednání s kolektivními správci autorských práv ve věci úhrady odměn za užití autorských děl.⁷⁾

§ 10

Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana a Moravská zemská knihovna v Brně

(1) Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana je knihovnou s univerzálním knihovním fondem; trvale uchovává konzervační fond a historický fond.

(2) Moravská zemská knihovna v Brně je knihovnou s univerzálním knihovním fondem, případně doplněným specializovanými fondy; trvale uchovává konzervační fond a historický fond. Plní funkci krajské knihovny v Jihomoravském kraji.

§ 11

Krajská knihovna

(1) Krajská knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem, případně doplněným specializovanými fondy. Krajská knihovna trvale uchovává konzervační fond a historický fond.

(2) Krajská knihovna je součástí systému knihoven vykonávající koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti, v jejichž rámci též

- a) spolupracuje s Národní knihovnou při zpracování národní bibliografie a při zpracování souborného katalogu,
- b) zpracovává a zpřístupňuje regionální informační databáze a zabezpečuje koordinaci krajského bibliografického systému,
- c) je krajským centrem meziknihovních služeb,
- d) spolupracuje s knihovnami v kraji při zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb.

⁶⁾ Vyhláška č. 12/1965 Sb., o Úmluvě o výměně oficiálních publikací a vládních dokumentů mezi státy a Úmluvě o mezinárodní výměně publikací.

⁷⁾ Zákon č. 121/2000 Sb.

(3) Krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji. Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou formu.

(4) Plní-li krajská knihovna v místě svého sídla i funkci základní knihovny, podílí se na zajištění této funkce obec.

§ 12

Základní knihovna

(1) Základní knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem nebo se specializovaným knihovním fondem.

(2) Základní knihovna je součástí systému knihoven vykonávající informační, kulturní a vzdělávací činnosti.

§ 13

Specializovaná knihovna

(1) Specializovaná knihovna je knihovnou se specializovaným knihovním fondem.

(2) Specializovaná knihovna je součástí systému knihoven vykonávající koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti, v jejichž rámci zejména

- a) spolupracuje s Národní knihovnou při zpracování národní bibliografie a při zpracování souborného katalogu,
- b) zpracovává a zpřístupňuje tematické a oborové bibliografie a databáze,
- c) ve spolupráci s Národní knihovnou plní funkci centra meziknihovních služeb v oblasti své specializace,
- d) spolupracuje s knihovnami v oblasti své specializace při zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb.

§ 14

Meziknihovní služby

(1) Pokud v knihovním fondu knihovny není knihovní dokument, jehož zpřístupnění si její uživatel vyžádal, má provozovatel této knihovny (dále jen „žádající knihovna“) povinnost v rámci meziknihovních služeb požádat provozovatele jiné knihovny o zprostředkování tohoto knihovního dokumentu, popřípadě o poskytnutí informace o něm (dále jen „dožádaná knihovna“).

(2) Dožádaná knihovna je povinna žádající knihovně pro jejího uživatele knihovní dokument ze svého knihovního fondu zprostředkovat tak, že požadovaný knihovní dokument žádající knihovně zapůjčí nebo jí poskytne jeho kopii, popřípadě jí poskytne informace, kde se požadovaný knihovní dokument nalézá.

(3) Pokud je žádost o zprostředkování knihovního dokumentu vyřízena jeho zapůjčením, je žádající knihovna povinna vrátit zapůjčený knihovní dokument dožádané knihovně v dohodnuté lhůtě a odpovídajícím stavu. Po dobu výpůjčky knihovního dokumentu nese odpovědnost za jeho poškození nebo ztrátu.

(4) Meziknihovní výpůjční a informační služby je knihovna povinna poskytovat bezplatně. Za poskytnutí kopie knihovního dokumentu v rámci meziknihovních reprografických služeb může dožádaná knihovna požadovat úhradu vynaložených nákladů. Provozovatelé knihoven mohou požadovat úhradu nákladů na dopravu knihovního dokumentu.

(5) Provozovatel knihovny je povinen vést evidenci meziknihovních služeb, které poskytl.

(6) Náležitosti žádosti o zprostředkování knihovního dokumentu stanoví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis určí, kteří provozovatelé knihoven jsou povinni předávat žádosti o zprostředkování knihovního dokumentu v rámci meziknihovní služby zahraničním knihovnám, popřípadě poskytnout provozovateli knihovny účastníci se mezinárodní meziknihovní služby metodickou pomoc.

§ 15

Podpora knihoven

(1) Provozovateli knihovny mohou být z peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuty podle zvláštního zákona⁸⁾ účelově určené dotace zejména na

- a) projekty vědy a výzkumu,
- b) zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb,
- c) podporu propojení knihoven v síti,
- d) zpracování informačních pramenů do elektronické podoby a jejich zpřístupnění,
- e) doplnění knihovního fondu,
- f) ochranu knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí,
- g) zpřístupnění knihovních fondů pro občany se zdravotním postižením,

⁸⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

- h) projekty v oblasti kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti,
- i) zajištění výkonu regionálních funkcí,
- j) zabezpečení dalšího odborného vzdělávání pracovníků knihoven,
- k) výstavbu nebo rekonstrukci objektu knihovny,
- l) vybavení objektu knihovny zabezpečovacími a protipožárními systémy.

(2) Pro stanovení prioritních oblastí poskytování dotací si ministerstvo vyžádá stanovisko Ústřední knihovnické rady, kterou ministerstvo zřídí, vydá její stanoviny a jednací řád.

(3) Vláda nařízením stanoví pravidla poskytování dotací podle odstavce 1, zejména za jakých podmínek, v jaké výši a v jakých lhůtách jsou dotace poskytovány.

§ 16

Evidence a revize knihovního fondu

(1) Provozovatel knihovny musí vést evidenci knihovního fondu. Evidence knihovního fondu musí umožňovat kontrolu jednotlivých záznamů a zaručovat jejich nezaměnitelnost.

(2) K ověření souladu evidenčních záznamů o jednotlivých knihovních dokumentech se skutečným stavem je provozovatel knihovny povinen provádět revize knihovního fondu, a to

- a) jednou za 5 let, pokud její knihovní fond nepřesahuje 100 000 knihovních dokumentů,
- b) jednou za 10 let, pokud její knihovní fond nepřesahuje 100 000 knihovních dokumentů a nepřesahuje 200 000 knihovních dokumentů,
- c) jednou za 15 let, pokud její knihovní fond nepřesahuje 200 000 knihovních dokumentů a nepřesahuje 1 000 000 knihovních dokumentů.

(3) Přesahuje-li knihovní fond knihovny 1 000 000 knihovních dokumentů a nepřesahuje-li 3 000 000 knihovních dokumentů, je provozovatel knihovny povinen provádět jeho revizi postupně, a to tak, že každý rok provede revizi části knihovního fondu nejméně v rozsahu 5 % z celkového počtu knihovních dokumentů v knihovním fondu.

(4) Přesahuje-li knihovní fond knihovny 3 000 000 knihovních dokumentů, je provozovatel knihovny povinen provádět jeho revizi v rozsahu stanoveném plánem revizí schváleným zřizovatelem kni-

hovny minimálně v rozsahu 200 000 knihovních dokumentů ročně.

(5) Provozovatel knihovny je povinen zajistit sepsání zápisu o výsledku revize knihovního fondu.

(6) Na postup při revizi knihovního fondu podle tohoto zákona se nevztahuje zvláštní právní předpis.⁹⁾

(7) Podrobnosti o vedení evidence knihovního fondu a náležitosti zápisu o výsledku revize knihovního fondu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 17

Vyřazování knihovních dokumentů

(1) Z knihovního fondu knihovny lze vyřazovat pouze

- a) knihovní dokumenty, které neodpovídají zaměření knihovního fondu knihovny a jejím úkolům,
- b) multiplikáty knihovních dokumentů,
- c) knihovní dokumenty opotřebované, neúplné nebo poškozené tak, že přestaly být informačním pramenem.

(2) Knihovní dokumenty z konzervačního fondu a z historického fondu lze vyřazovat pouze se souhlasem ministerstva.

(3) Provozovatel knihovny je povinen nabídnout ke koupi knihovní dokumenty vyřazené podle

- a) odstavce 1 písm. a) a b) provozovateli jiné knihovny téhož druhu, a pokud takový provozovatel odmítne, provozovateli knihovny, která je součástí školy,¹⁰⁾

- b) odstavce 2 Národní knihovně.

Pokud nebyly takto odkoupeny, provozovatel nabídne vyřazené knihovní dokumenty ke koupi jinému zájemci. Pokud nebyly ani takto odkoupeny, může je darovat nebo zlikvidovat.

(4) Podle odstavců 1 až 3 se nepostupuje při vyřazování knihovních dokumentů chráněných podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾

(5) Při rušení knihovny je její provozovatel povinen postupovat podle odstavců 2 až 4.

⁹⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 45 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

¹¹⁾ Například zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění zákona č. 343/1992 Sb., a zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

§ 18

Ochrana knihovního fondu

Provozovatel knihovny je povinen zajistit

- a) umístění knihovního fondu v podmínkách vhodných pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb,
- b) ochranu knihovního fondu před odcizením a poškozením, zejména ochránit jej před nepříznivými vlivy prostředí,
- c) restaurování knihovních dokumentů, popř. jejich převedení na jiný druh nosiče, je-li to třeba k jejich trvalému uchování.

Sankce

§ 19

(1) Zjistí-li ministerstvo, že provozovatel knihovny porušil povinnost podle § 7 odst. 1, § 14 odst. 5, § 16 odst. 1 až 4 nebo některou z povinností podle § 18, uloží mu, aby zjištěné nedostatky odstranil a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu.

(2) Pokud provozovatel knihovny v této lhůtě zjištěné nedostatky neodstraní, uloží mu ministerstvo pokutu ve výši od 5 000 Kč do 200 000 Kč.

§ 20

Ministerstvo uloží pokutu ve výši od 25 000 Kč do 500 000 Kč provozovateli knihovny, pokud porušil povinnost podle § 14 odst. 2 nebo 3, postup při vyřazování knihovních dokumentů podle § 17 odst. 2 nebo 3 anebo povinnost podle § 17 odst. 5.

§ 21

(1) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k rozsahu a závažnosti protiprávního jednání a následkům porušení povinnosti.

(2) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy se ministerstvo o porušení povinnosti dozvědělo, nejdéle však do 3 let od porušení povinnosti, a jde-li o pokračující porušování těžké povinnosti, nejpozději do 3 let od doby, kdy porušování povinnosti ještě trvalo.

(3) Pokutu lze uložit nejpozději do 5 let ode dne,

kdy k porušení povinnosti došlo nebo kdy porušování této povinnosti skončilo.

(4) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci. Pokuty vybírá a vymáhá ministerstvo, přitom postupuje podle zákona o správě daní a poplatků.

(5) Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

(6) Proti rozhodnutí o uložení pokuty je přípustný opravný prostředek u soudu.

§ 22

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 14 a 16.

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 23

Na rozhodování a vydávání osvědčení podle tohoto zákona se vztahuje správní řád, nestanoví-li tento zákon jinak.

§ 24

(1) Knihovny, které ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona poskytují veřejné knihovnické a informační služby s rovným přístupem všech k těmto službám, se považují za knihovny podle tohoto zákona nejdéle po dobu 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Knihovny, které nespĺňují povinnost stanovenou v § 4 odst. 1 písm. d) mohou být zapsány do evidence knihoven podle § 5. Nesplní-li knihovna uvedenou povinnost nejpozději do 31. prosince 2006, ministerstvo její zápis v evidenci knihoven zruší.

§ 25

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. 53/1959 Sb., o jednotné soustavě knihoven (knihovnický zákon).

§ 26

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2002.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.



Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2001 činila 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2001 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořícká 405; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/L; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžičková, Šeříková 529/1057, Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kuččík, Svatoplukova 1282; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hyberská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, NEWSLETTER PRAHA, Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 02/24 81 35 48; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhříněves; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 0168/303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšší v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.